

TOPNIČARJI IN LOPATE

Pred kratkim smo obiskali topniško enoto poročnika Dušana Komazeca, ki je opravljala nenavadno nalogo na terenu. V vaseh nad Osilnico in Čabranko v kočevski občini so mladi topničarji vihteli krampe in lopate ter popravljali, razširjali in gradili pota in ceste, betonirali prepuste in jaške za odtok vode ter skupaj z vaščani opravljali še druga dela.

Podpredsednik krajevne skupnosti Osilnica dr. Stanko Nikolič nas je povabil na ogled opravljenega dela in obisk vojakov. Povedal je:

Cesta za življenje

„Vasi Papeži, Belica, Žurje, Bezgarji, Padovo, Podvrh in Križmani so doslej imele za zvezo s svetom le slabe poti oziroma kolovoze, ki so bili hkrati nekakšni jarki oziroma kanali za odvod vode ob deževju. Dobra cesta pa je tem vasem potrebna zaradi boljše zveze s svetom in ohranitve življenja v teh vaseh. Cesta bo omogočila učinkovitejšo zdravstveno in veterinarsko službo, odkup mleka in tudi v vasi se bo dalo priti z osebnimi in tovornimi avtomobili, kar zdaj ni bilo mogoče.“

Naša krajevna skupnost se zaveda pomena razvoja vasi, zato je sprejela letni in srednjeročni načrt njihovega razvoja. V teh načrtih je zajeto tudi urejanje poti in cest v teh vaseh. Spoznali pa smo, da sami ne bomo mogli uresničiti načrtov, ker so v vaseh v glavnem le še stari ljudje in nekaj vztrajnih mladih. Prave pomoči iz Kočevja in od drugod ni bilo. Ko že

nismo vedeli, kam bi se še obrnili za pomoč, smo se spomnili na našo vojsko.

Zaprosili smo JLA in takoj dobili pomoč. 50 vojakov enote poročnika Dušana Komazeca že 18 dni pridno dela. Na 5.500 m dolgih cestah so vojaki prenovili okoli 2.500 m ceste, uredili kanale in okoli 70 prepustov s premerom 15 do 90 cm.

Prvič po vojni spet vojaki pri njih

Pri delu so sodelovali tudi občani. Ob delavnikih jih je prišlo po 5 do 10, ob sobotah in nedeljah pa več. Domačini so bili vojakov zelo veseli ne le zato, ker so pridno delali v dežju in vročini, pa tudi ob praznikih in nedeljah, ne le zato, ker so bili disciplinirani in so tudi sicer pomagali ljudem, ampak tudi zato, ker so končno po letu 1945 spet videli v teh krajih svojo vojsko, naslednike tistih partizanskih enot, ki jih je to območje, dežela Petra Klepca, vedno z veseljem sprejelo.“

Vaščani so vojakom razmeroma dobro uredili nastanitev in ostalo, veliko pa so si uredili tudi vojaki sami. Poskrbeli so za kulturno-politično delo, izdajali stenski časopis, imeli so svoj televizijski sprejemnik, obiskovali pa so jih tudi razni vojaški in drugi družbenopolitični delavci, ki so jih seznanjali z zgodovino teh krajev, posebno njihovim deležem v NOB (generala Stevo Miljković in Jože Ožbolt), z gospodarskimi, kulturnimi

in drugimi razmerami v občini (predsednik IS občine Kočevje Lojze Petek), razmerami in načrti krajevne skupnosti Osilnica itd.

Razen tega je krajevna skupnost organizirala kino predstave za vojake v Osilnici, pri vasi Podvrh so imeli nogometne tekme, v Pleščih pa ples.

Italijani so ga topli

Prisluhnimo še vojakom: Poročnik Dušan Komazec: „Ob našem prihodu je več dni padal dež. Delali smo tudi po dežju, ker smo se bali, da ne bomo izpolnili načrta. V začetku je bilo tudi nekaj težav, ker nismo bili navajeni na tako delo, saj sicer delamo s puškami, topovi, granatami in minami. Zemlja je bila precej kamenita, predvsem v Papežih in Belici, mi pa smo imeli le krampe in lopate.“

Domačini so bili zelo veseli našega prihoda. Vse bi nam radi dali. Delali so skupaj z nami. Pred tednom dni, ko smo zaključili delo na območju Papežev in Belice, so nas presenetili s pogostitvijo, ki so jo pripravili za nas. Potem smo skupaj zapeli in se povesečili. Na uho mi je prišlo, da nekaj takega pripravljajo danes tudi v Podvrhu.

Pohvaliti moram vojake, ki so delali izredno prizadevno. V začetku sem celosjajno dvomil, ali bomo uspeli, pa smo. Vojaki so rekli: „Če ne bomo izpolnili norme podnevi, bomo delali še ponoči.“

Posebno me je presenetila prizadevnost zdomca Antona Volfa, ki dela že 13 let v Franciji in je bil tu na

dopustu. Vsak dan je delal z nami. Solze so mu prišle v oči, ko je moral nazaj v Francijo. Pripovedoval je, kako je bilo tu med vojno, kako so ga Italijani zvezali in topli. Dejal je tudi, da bo v Franciji vse prodal in se vrnil domov. Posebno pa me je razveselilo, ko je dejal, da bi zelo rad videl, da bi tudi njegov sin služil kadrovske rok v JLA, čeprav ne zna dobro slovensko ali srbohrvaško. Taka armada, ki tako živi in dela z ljudstvom, je zanj nekaj izrednega.“

Vojak. Radivoj Simčič, ki je doma iz Brd: „Prve dni je bilo zaradi dežja hudo. Potem je šlo, posebno še, ko smo se seznanili z domačini. Delali smo skupaj in hvalijo nas, da smo veliko naredili zanje.“

Desetar Ilija Rajič iz Kikinde: „Čeprav sem bil vodja skupine, sem pomagal vojaku, če se je utrudil. Skoraj ves prosti čas sem preživel na trasi. V nedeljo popoldne sem imel prosto za v kino, pa tudi na ples sem šel. Pri nogometu smo enkrat zgubili, drugič pa zmagali. Tudi pri športu in zabavi smo se torej zblíževali z domačini. Predlagal sem, naj bi bili jaški ob cesti večji in povsod betonski, sicer jih bo voda z naplavinami zamašila.“

Cesta prihaja pozno

Vprašali smo še domačine, kaj menijo o cesti in o vojakih.

Marjanka Klepec, 28 let, Padovo 8: „Po opravljenem delu se vidi, da so bili vojaki pridni in da so delali strokovno. Vendar nimam, da smo se prekasno spomnili na urejanje naših cest, ker so ljudje že odšli v mesto. Ostali so v glavnem le še stari in otroci.“

V naši vasi je le 9 hiš, 19 ljudi in 10 krav. V treh hišah je le še po en starček, čeprav je bilo še pred 8 ali 10 leti v vsaki hiši po 4 do 6 ljudi. Tudi živine je bilo precej več.“

Tudi vaščani so delali pri cesti in moj mož tudi. Dogovor je bil tak, da mora delati vsak 5 dni ali pa plačati 200 din na dan.“

Predsednik vaškega odbora Jože Žagar, 48 let, Padovo 2: „Cesta bo pripomogla, da se bodo naši fantje, ki delajo v Kočevju, Ljubljani in drugod, lahko pripeljali domov do hiše, medtem ko so morali do zdaj puščati avtomobile v Osilnici.“

Bolje bo še zaradi veterinarske in zdravstvene službe ter odkupa mleka. Zdaj smo nosili vsak dan okoli 70 l mleka v Podvrh, ker pobiralec ni mogel do nas.“

Zelo smo veseli pomoči vojakov, saj sami ne bi nikoli zmogli tega dela.“

Anton Štivec, Žurje 1: „Sin, ki je zidar in dela v Ljubljani, se bo zdaj lahko vrnil domov. Jaz sem tesar, pa

Poročnik Dušan Komazec, desetar Ilija Rajič in vojak Radivoj Simčič so povedali, da so se v kratkem času zelo spoprijateljili z ljudmi iz Čabranske in Kolpske doline in da so pripravljani še priti pomagat tem dobrim ljudem.

Topničarje so med delom na terenu obiskovali njihovi starešine in vodilni iz občine Kočevje ter krajevne skupnosti Osilnica. Z njimi so se pogovarjali o delu, o zgodovini teh krajev in o gospodarskem razvoju občine Kočevje.

se bova skupaj vozila na delo v Čabar. Delala bova v podjetju in na kmetiji, pa bo šlo.“

Še bo potrebna pomoč

Jože Štampfelj, predsednik vasi Žurje: „V vasi je naseljenih 9 hiš in skoraj pri vsaki imajo avto. Sorodniki se vračajo ob sobotah domov, a niso mogli v vas z avti, če je bila cesta mokra. Mleko smo zdaj dajali praščem, odslej pa ga bomo lahko prodajali, ker bo prišel ponj avto. Menim, da bodo zato kmetje redili tudi več živine. Danes je v vasi sicer le 8 krav, včasih pa so jih imeli pri eni hiši po 4 do 6.“

Dr. Stanko Nikolič nam je povedal še, da bo zdaj lažji dostop do zgodovinske Taborske stene. Iz Žurje bo do nje okoli uro hoda. O nadaljnjih predvidenih delih na cestah pa je dejal:

„Vse te ceste, ki so jih zdaj urejali vojaki, nameravamo razširiti na 3,5 do 4 m. Na nekaterih mestih bo treba sekati ovink in zniževati strmine. Nato bo treba ceste še posuti in povaljati. Vsa ta dela, če nam bo še naprej tako pomagala vojska, bodo po mojem mnenju lahko končana do 29. novembra.“

Potrebujemo torej še občutno pomoč vojakov, in sicer predvsem minirjev, od strojev pa bldozer, nakladalnik, kiper. Ko bo mehanizacija opravila svoje, bi cesto popolnoma dokončali vojaki in vaščani, ki bi izkopali še kanale tam, kjer jih doslej niso mogli, ker pač ovinki še niso prestavljeni.“

Po ogledu vse ceste in razgovoru z domačini smo se vrnili v vas Padovo, kjer so imeli vojaki in predstavniki komande, občine in krajevne skupnosti sestanek. Predstavniki komande je ugotovil, da je občina Kočevje tokrat prvič zaprosila vojsko za pomoč in da je vojska še pripravljena pomagati, če ji bo le dopuščal čas in ne bo preveč trpelo ostalo njeno redno delo.

Neki vojak je dejal: „Tu žive starejši ljudje, ki jim je pomoč potrebna, razen tega pa so prav ti kraji veliko pretrpeli v času NOB in vedno pomagali naši vojski.“

Ganljivo slovo

Po sestanku so domačini lepo pogostili vojake. Skupaj so peli narodne, vojaške in priložnostne pesmi. Vzklikali so tudi gesla, ki so govorila o čvrsti povezanosti vojakov in vaščanov in izražala hvaležnost za razumevanje in pomoč. Razpoloženje je bilo lepo, tovariško, delovno kot prva pokojna leta na podobnih delovnih akcijah.

Ob veselju pa mladi topničarji niso pozabili na svojo osnovno dolžnost, kar so izrazili tudi v pesmi:

„Ako nas ko napadne,
proči če ko Nemci,
jer če ga tuči
slavni artilerici.“

Pozno zvečer smo se poslovili od topničarjev in domačinov. Čutili smo, da so se zelo navezali in da bo obojim žal, ker bodo ločeni. Vojaki so pred odhodom soglasno izjavili, da so pripravljani spet priti in pomagati cesto dograditi, češ da se zdaj edino oni dobro spoznajo na cestna dela in da bi se vsaka druga enota morala teh del šele navaditi.

Besedilo in slike:
JOŽE PRIMC

Po „keli“ in greblji — čopič

V kočevskem Likovnem salonu razstavlja 14 domačih likovnikov, nekateri prvič — Kulturno umetniška vna občanov je bila v tednu Komunistična še posebej izpričana

Da človek ne živi samo od kruha, je stara in preizkušena resnica, veljavna prav tako danes, kot bo jutri. Nič manj za tega, ki ustvarja, kot za onega, ki se ob stvaritvah plemeniti, duhovno bogati. Zato tudi razstava del štirinajstih likovnikov iz kočevske občine, odprta 1. oktobra v Likovnem salonu ob Rinzi, ne bi smela z ničimer presenetiti. In vendar gre v tem primeru za prijetno presenečenje, za zgled, na katerem bi se lahko marsičesa naučila središča z daljšo kulturno tradicijo.

Prvovrstno presenečenje je prav gotovo že veliko število razstavljalcev, saj je bilo do nedavnega v kočevski občini le nekaj imen, s katerimi so povezovali lastno likovno tvornost in razstavljalstvo vna. Razveseljuje dejstvo, da se z likovno umetnostjo ukvarja čedalje več ljudi, katerih življenjska pot je vodila mimo likovnih akademij in

sploh likovne izobrazbe. Nekaterih, ki se v likovni svet zatekajo po končanem trupalnem delu z rokami, ožuljenimi od zidarske žlice ali cestarske greblje. Pa tudi to je res, da lahko ob imenih kvalitetnih in priznanih stvariteljev najdemo še katero, ki obeta in presega povprečnost. Skratka: v tednu Komunistična, ki je poleg drugih prireditev v Kočevju porodil tudi to razstavo, bi najbrže težko manifestirali delavsko ustvarjalnost prepričljivejše kot prav s predstavljivi likovnih del z njihovimi avtorji.

Prav gotovo držijo besede Jožeta Novaka, partijskega sekretarja, ki

smo jih slišali na otvoritvi, zapisal pa jih je tudi v katalog, da „že število avtorjev kaže, da ob zagnanem kulturnem življenju odkrivamo nove ustvarjalce, ki nas navdušujejo s svojo izvornostjo in izrazno močjo.“ Za likovno področje je pričujoča razstava, ki bo odprta do 11. oktobra, najboljši dokaz. Tu pa je vendarle potrebno omeniti še kulturni klub z občudovanja vredno aktivnostjo (med drugim izdaja revijo Kočevski razgledi) in iskanjem najbolj pravnega kulturnega obraza sodobnemu življenju na Kočevskem, ob tem pa še vsotvornost na šolah, v društvih, samostojnih kulturno-umetniških skupinah in drugih oblikah, kar je pred meseci predstavila tudi ljubljanska TV v svoji popularni oddaji „Od vsakega jutra raste dan“. Kulturi namenjeni teden Komunistična je prav gotovo krog snovalcev in organizatorjev na kulturnem področju še razširil.

I. ZORAN

KMALU FILM O POLHU

Skupina Zagreb filma, ki izdeluje poučni film o življenju polha, končuje svoje zadnje delo, t.j. snemanje v naravi v okolici Kočevja. Prvi del posnetkov je že gotov in razvit. Strokovnjaki Zagreb filma so s posnetki zelo zadovoljni in jih ocenjujejo kot izredno uspele. Predvidevajo, da bo film popolnoma gotov do konca leta. Nato ga bodo najprej prikazali v Kočevju, in sicer verjetno v januarju. Film bo v barvah.

A. A.

OBISKOVALCEV SE JE TRLO — Razstava del štirinajstih likovnih ustvarjalcev iz kočevske občine, odprta v počastitev tedna Komunistična v Likovnem salonu, je že na dan otvoritve privabila na ogled toliko obiskovalcev, da so si lahko le bežno ogledali eksponate. (Foto: I. Zoran)

Trebneje: dober teden „K“

Vlado Janžič: „Prvina dela ZK je idejni boj v kulturi“

V soboto so v Trebnjem z razstavo slikarja Mladena Vukelića-Mora iz Zagreba v galeriji likovnih samorastnikov in recitalom „Beseda in glasba“ Borisa Kralja in Silva Mihelčiča v domu kulture slavnostno zaključili letošnje prireditve ob tednu Komunistična v tej občini.

Razstavo je odprl namestnik sekretarja izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS Vlado Janžič. V uvodnih mislih pred recitalom je tovariš Janžič spregovoril o razmerah v kulturi in akciji ZK. Slednja je bila doslej najjasnejše opredeljena v dokumentih 7. kongresa ZKS in 10. kongresa ZKJ. V akciji časopisa Komunist imajo osnovne organizacije ZK priliko krepiti idejni boj tudi v kulturi, česar marsikje niso storili že desetletja. Naša ZK umetnikom nikoli ni predpisovala, kaj in kako ustvarjati; Vlado Janžič pa je navedel še vedno aktualno Kardeljevo misel, izrečeno pred desetletji v Srbiji, o iskrenosti kulturnega ustvarjanja. ZK je seveda mnogo do tega, kakšno mesto ima delavski razred v celotnem kulturnem razvoju.

Tovariš Janžič še ni zadovoljen s samoupravno organiziranostjo kulture v kulturnih skupnostih. Pospešiti bi bilo treba razmah posebnih samoupravnih skupnosti, kjer bi kazalo dati prednost ustanovitvi skupnosti za knjigo: Bistvena prvina dela ZK v kulturi je pozitivitev idejnega boja, oživljanje marksistične kritike, samoupravno povezovanje v kulturi. Zavest o skrbi za kulturna vprašanja mora v osnovnih organizacijah ZK in vseh sredinah živeti ves čas, ne le v tednu Komunistična. V tej aktivnosti je tovariš Janžič izrekel vse priznanje prizadevanjem v trebanjski občini.

A. ŽELEZNIK

Izbor za bitko

nosti. Ob enem pa je namen knjižice opomniti vse dejavnike na potrebnost ureditve kulturnih nalog, vseh, od leta 1965 sprejetega poziva izvršnega odbora republiške konference SZDL o dosledni in pravilni rabi slovensčine v javnosti dalje.

Bitka za socialistično samoupravno kulturo, kar v bistvu pomeni ureditve vse danes in že večer zastavljenih nalog, ni lahka. Kot je zapisal Franc Šali v spremni besedi knjižici, je „v uveljavljanju ustavnega položaja kulture in v vsebinski rasti kulturne ustvarjalnosti še veliko stvari, ki jih moramo opraviti, zato tudi nenehno iščemo nove in razvojno preizkušene oblike in metode kulturne akcije.“ Kajpak pa je treba v boju za takšno prihodnost „odstranjevanje poskuse liberalističnih in dogmatskih sil, da s pozicij razrednega boja zoper našo socialistično samoupravno usmeritev širijo idejno nesprejemljive težnje bega v svet nihilizma, destrukcije, abstraktnega humanizma, idejnega nevtralizma“ itd. Knjižica „Dokumenti o kulturi“ je v boju proti takim pojavom močan, neklonljiv zavznik.

I. Z.

SPET RAZSTAVA V TREBNJEM — Do 15. oktobra razstavlja v galeriji likovnih samorastnikov v Trebnjem hrvaški slikar Mladen Vukelić (na sliki prvi z desne). Razstavo je v soboto odprl Vlado Janžič, namestnik sekretarja izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS (drugi z desne). (Foto: Železnik)

kultura in izobraževanje

Za prelomnico

Ze samo dejstvo, da bo jutrišnja seja občinske konference Zveze komunistov v Novem mestu v celoti posvečena kulturi, zasluži, da namesto običajne kratke napovedi dogodka že danes napišemo nekaj več stavkov.

Najprej povejmo, da so dobili člani konference z gradivom za sejo vse pomembne dokumente o kulturi v novomeški občini, med drugim maja pripravljene samoupravni sporazum o temeljih plana kulturne skupnosti za obdobje 1976 - 1980 in srednjeročni načrt za razvoj kulture v občini v enakem obdobju. Poleg tega je komisija za kulturo in prosvetna vprašanja pripravila program za delovanje komunistov na kulturnem področju, ki naj bi ga sprejeli jutri hkrati s številnimi sklepi in stališči.

Medtem ko ponujata samoupravni sporazum in srednjeročni načrt inventar stanja in okvirne usmeritve do konca srednjeročnega obdobja, omenja program ZK predvsem vrsto političnih nalog, ki jih je treba izpolniti na kulturnem področju. Za neodložljive naloge šteje med drugim naslednje: takojšnjo verifikacijo srednjeročnega programa naložb v kulturi s tem, da bi začeli denar za nov muzej NOB v Novem mestu že v letu 1977 zbirati po redni stopnji; tozdi bi morali denar za kulturno dejavnost svojih delavcev uzakoniti v samoupravnih sporazumih za srednjeročno razvojno obdobje, enako bi morale storiti krajevne skupnosti, ki morajo poskrbeti tudi za ustanovitev in delovanje kulturnih društev itd.

Veliko zadev čaka na preosnovno in prevetritev. S sprejemom programa ZK za kulturno področje bo dana podlaga za načrtovanje nekaterih dejavnosti v regionalnem obsegu. Pri tem kaže poudariti, da se je vztrajanje pri občinskih mejah skoraj dosledno negativno obdržalo v razvoju te ali one kulturne vrste. Ne nazadnje je krepitev regije nujna, saj bo le tako možno učinkoviteje delovati proti premočni republiški koncentraciji za kulturo odmerjenega denarja.

Če je bila kultura za partijske vrste do zdaj preveč odtujeno področje, se poslej to ne bo smelo več zgoditi. Že zato ne, ker je treba dobiti bitko za socialistično samoupravno kulturo in odnose v njej. Taki bitki pa je občasno osvetljevanje problemov tuje. Tudi v novomeški občini.

I. Z.

Karel Zelenko: BRALEC, jedkanica, 1971. (Z razstave v Dolenjski galeriji.)

Na hitro odpravljena kultura

Kaj kažejo „kulturna“ poročila iz delovnih organizacij in krajevnih skupnosti črnomaljske občine? — Pomanjkanje denarja ne more biti razlog za „kulturno nezadostost“

Ali je kultura v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih črnomaljske občine nezaželena? Tako vprašanje si zastavljajo na podlagi preverjenega stanja in odnosov do kulturne dejavnosti. Sodeč po poročilih iz podjetij in krajevnih skupnosti se kulturi ne godi najboljše.

Iz poročil štirinajstih delovnih organizacij (več se jih ni odzvalo) je razvidno, da načrtujejo kulturno dejavnost in namenijo zanjo denar predvsem večja podjetja. Zneski so 2.000 do 5.000 dinarjev. Denar skopni že po obisku abonmajskih prireditev v Črnomlju in ogledu kakšnega muzeja. Razen kolektivne semiške Iskre v občini nikjer ne ustvarjajo možnosti za kulturno življenje delavcev.

Gospodarske organizacije so vse preveč prepričane, da „s kulturo opravijo“, če izpolnijo obveznosti iz samoupravnih sporazumov. Ugotavljajo, da se pri oblikovanju politike do kulture premalo pozna vpliv sindikatov, katerih dolžnost je tudi organizirati delavce za kulturne akcije.

Krajevne skupnosti so kulturno življenje občanov „rešile“ z določili v statutih. Večinoma je pri tej formalnosti tudi ostalo. Razvoj kulture gre zato mimo njih. Kaže, da jih zadovoljujejo trenutne manifestacije društev, ki na srečo le delajo. Kultura le izjemoma pride na dnevni red seje krajevne skupnosti. Drugega tudi ni pričakovati, saj malone nikjer ne poskrbijo, da bi izpolnili tudi kulturne naloge iz statuta. To so potrdila tudi poročila štirih krajevnih skupnosti (druga na zahtevo sploh

niso odgovorile). Iz njih je razvidno, da so samo v eni krajevni skupnosti — poleg vsega drugega — načrtovali in obravnavali tudi kulturo. Tako stanje kajpak ne zadovoljuje. V Črnomlju menijo, da pomanjkanje denarja, s čimer poskušajo opravičiti nedelavnost, ni zadosten razlog za to, da bi krajevne skupnosti kulturo še nadalje puščale tako vremenar.

I. Z.

Številke, ki vnašajo nemir

Bo Dolenjska pričakala usmerjeno izobraževanje s pomanjkanjem prostorov in učiteljev?

V naslednjih desetih letih bo Dolenjska potrebovala 12.624 delavcev s poklicno izobrazbo. To pomeni, da bodo centri usmerjenega izobraževanja sprejeli približno 85 odstotkov generacije, ki bo v tem času končala osemletno šolanje. Računajo, da bo leta 1985 na Dolenjskem 16.637 osemletkarjev: 2.637 v črnomaljski, 1.115 v metliški, 9.584 v novomeški in 3.301 v trebanjski občini.

V šolskem letu 1981/1982 bo v usmerjenem izobraževanju 4.650 dijakov, največ seveda v novomeški občini (3.110). To bo možno, če bo vsaka dolenjska občina izobraževanje za prva dva letnika organizirala doma. Poleg tega bo nujno rešiti vprašanje prostorov in kadrov.

Samo kabinetov primanjkuje na Dolenjskem 93. To so specializirane učilnice, ki so za usmerjeno izobraževanje neobhodne. Največji primanjkljaj ima Novo mesto (50 kabinetov), v Črnomlju jih bo potrebno odpreti 16, v Metliki 5 in v Trebnjem 22.

Za usmerjeno izobraževanje bo leta 1981 na voljo le 127 učiteljev. Potrebnihih bo 279. Tedaj bodo centri usmerjenega izobraževanja delali v celoti po novih programih. Največji primanjkljaj ima Novo mesto (80 učiteljev). Trebnje bo moralo dobiti 33 novih učnih moči, Črnomelj 29 in Metlika 9.

DNEVI SLOVENSKE KULTURE NA POLJSKEM

V Katovicah so se začeli dnevi slovenske kulture. Po gostovanju Slovenske filharmonije pričakujejo obisk ljubljanskih gledališnikov, glasbenih solistov in drugih umetnikov. Organizirali bodo tudi dneve slovenskega filma, razstave otroške literature in knjig, ki jih bodo podarili poljskim univerzam. 7. oktobra bodo v Varšavi odprli tudi zgodovinsko razstavo „Narodno-osvobodilni boj v Sloveniji 1941 - 1945.“

PEDAGOŠKI KOTIČEK

PRVO OTROKOVO SREČANJE S ŠOLO

Večina prvošolarčkov tako rekoč hrepni po vstopu v razred. In vendar so tudi otroci, ki se šole bojijo in s katerimi bodo starši in učitelji imeli veliko težav, preden jih bodo na šolo navezali. V pretežni večini primerov so temu starši sami krivi.

Ze v prvih dneh bo učitelj med prvošolarji opazil učenčka, ki se v razredu ne more znajti, saj ga je sam strah, sama zaprtost... Tak otrok po navadi molči in ne odgovarja niti tedaj, ko ga učitelj kaj vpraša. Če pa vendarle spregovori, začne jecati, drhteti in nato bruhati v jok in kliče na pomoč starše. Neredko jo iz klopi ubere proti vratom, da bi pobegnili. To so preobčutljivi otroci, ki se bojijo šole in učitelja.

Strokovnjaki so se dolgo ukvarjali s tem vprašanjem in prišli do spoznanja, da je takšno obnašanje otroka pravzaprav posledica slabe priprave na šolo. Temu so v glavnem krivi starši. Le včasih moremo najti kak drug vzrok temu strahu. Sicer pa je znano, da mati pogosto toži, da ne bo prenesla ločitve od otroka cele ure, cele popoldneve, ko pa ne more brez njega niti trenutek... In otrok, ki to poslušajo in je že po naravi mehak, preobčutljiv, in ob taki mami raznežen, se začne resnično bati dneva, ko bo treba v šolo.

Hudo grešijo tudi tisti starši, ki pred tako občutljivim otrokom govornjo o svojih slabih izkušnjah v šoli, ko jih je učitelj kaznoval, včasih celo pretepel. So tudi starši, ki pred bodočim šolarjem grajajo svojega starejšega otroka, ki je prišel iz šole s slabimi ocenami... Logično je, da vse to nepovoljno vpliva na raznežena in kapriciozna otroka, ki bo čez mesec ali čez teden postal in šolar.

Prof. Vladimir Čolovič v Primorskem dnevniku 17. 9. 1976, str. 4

jugobanka
kreditna banka koper
kreditna banka maribor
ljubljska banka

v oktobru sije sonce, ki greje
pozimi

delo

LESTVE **ELAN** LESTVE

vse vrste lestev

- za gospodinjstva
- za kmetijstva
- za sadjarje
- za graditelje

raztegljive
stopničaste
univerzalne
za specialne namene

Izdeluje

ELAN

tovarna športnega orodja
64275 BEGUNJE /Gor.
tel. 064/75-010

PREDSTAVNIŠTVA:
ZAGREB, Petrova 2, tel. 415-868
BEOGRAD, Lazarevićeva 9 tel. 335-550
SKOPJE, Ive Lole Ribara K13/3 tel. 58-250

Metalna Senovo

podjetje za investicijsko opremo
in inženiring, n. sol. o.
TOZD Tovarna gradbene opreme SENOVO
n. sol. o.

Razpisna komisija za uvedbo razpisa individualnega poslovodnega organa ponovno

razpisuje
po 45. členu statuta prosto delovno mesto

DIREKTORJA TOZD

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- da imajo visoko izobrazbo tehniške, pravne ali ekonomske smeri,
- da imajo pravilen odnos do dela in sodelavcev in odgovorno gospodarijo z družbenimi sredstvi,
- da z učinkovitim razvojnim konceptom TOZD prispevajo k nadaljnji rasti celotne delovne organizacije,
- da imajo aktiven odnos do družbenopolitičnega dela in razvoja samoupravnih odnosov.

Z dopoljenim in specializiranim razvojnim programom so temeljni organizaciji združenega dela dane vse možnosti za nadaljnje še uspešnejše poslovanje. S proizvodnjo gradbene opreme smo se že uveljavili na domačem in tujem tržišču. Zato ima izbrani kandidat vse možnosti za uspešno vodenje nadaljnje poslovne in razvojne politike TOZD Tovarne gradbene opreme, Senovo.

Za imenovanega kandidata je na voljo trisobno stanovanje. Pismene prijave z navedbo dosedanjih zaposlitev in področij dela pošljite v 15. dneh po objavi na naslov: Metalna - TOZD Tovarna gradbene opreme, Senovo, z oznako „Za razpisno komisijo“.

Odbor za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu
TURIST HOTEL „SREMIČ“ KRŠKO

razpisuje
prosta delovna mesta

2 KV KUHARJA

Pogoj: končana gostinska šola-smer kuhar z enim letom prakse. Za delovno mesto je določena 3-mesečna poskusna doba. Pismene ponudbe o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo na gornji naslov.

Rok za sprejem ponudb je 15 dni po objavi v časopisu.

PROSTA DELOVNA MESTA!

SLUŽBA DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA,
PODRUŽNICA 52100 NOVO MESTO,

objavlja
dve prosti delovni mesti

PRIPRAVNIKOV S SREDNJO IZOBRAZBO
ali delavcev s srednjo izobrazbo.

POGOJ:

Dokončana ekonomska srednja šola ali gimnazija. Osební dohodek po samoupravnem sporazumu o opredelitvi in vrednotenju delovnih mest.

Prošnjo za sprejem na delo z življenjepisom pošljite Službi družbenega knjigovodstva - podružnici 52100 Novo mesto. Objava velja 15 dni po objavi v Dolenjskem listu. O izidu bodo kandidati obveščeni v 30 dneh.

GRADITELJI!

OBVESTILO

LJUBLJANSKE OPEKARNE

TOVARNA KERAMIČNIH PLOŠČIC V RAČJEM
SELU PRI TREBNJEM,

OBVEŠČA BRALCE DOLENJSKEGA LISTA, POTROŠNIKE GRADBENEGA MATERIALA, DA SMO S 26. 7. 1976 ZAČELI PRODAJATI KVALITETNE NEGLAZIRANE KERAMIČNE PLOŠČICE IZ POSKUSNE PROIZVODNJE ZA OBLAGANJE TAL IN FASAD. KERAMIČNE PLOŠČICE IZDELUJEMO V TOVARNI KERAMIČNIH PLOŠČIC V RAČJEM SELU PRI TREBNJEM.

PRODAJNA MESTA: LJUBLJANSKE OPEKARNE, LJUBLJANA, CESTA NA VRHOVCE 2, INDUSTRIJSKA PRODAJALNA IN RAČJE SELO PRI TREBNJEM.

ŠTUDIJ OB DELU

V skladu s srednjeročnim načrtom razvoja SR Slovenije, ki daje poudarek razvoju bazične industrije in v pomoč gospodarstvu Dolenjske, Fakulteta za strojništvo v Ljubljani

razpisuje

VPIS V I. LETNIK VIŠJEŠOLSKEGA ŠTUDIJA
STROJNIŠTVA OB DELU V NOVEM MESTU

Višješolski študij traja 4 semestre. V 3. semestru se razcepi v energetske, konstrukterske, tehnološke in varilske usmeritve. Diplomanti dobijo strokovni naziv inženir strojništva.

Predavanja bodo potekala na Zavodu za izobraževanje kadrov in produktivnost dela v Novem mestu, in sicer 3 do 4-krat ob delavnikih popoldne.

Predavanje se bodo pričela predvidoma v začetku decembra 1976.

Na višješolski študij ob delu se lahko vpišejo kandidati, ki so v delovnem razmerju in so končali:

- štiriletno srednjo šolo, katere spričevalo in študijski program izkazujeta primerno znanje iz predmetov: matematika, fizika in kemija, ki so temeljni za študij strojništva (npr. gimnazija, pedagoška gimnazija; varilski, strojni, elektro, matalurški, pomorski, ladijski-strojni, kemijski, usnjarsko-galanterijski, tkalski, tekstilno-kemijski, predilski, pletilski, papirniški, lesarski, konfekcijski, čevljarški tehnik in drugi tehniki),
- diplomanti drugih višjih in visokih šol ter fakultet,
- triletno poklicno in dveletno delovodsko šolo strojne ali elektro stroke.

Kandidati, ki nimajo ustrezne šolske izobrazbe se lahko vpišejo, če opravijo preizkus znanja iz matematike in fizike. Prijave za študij pošljite na Zavod za izobraževanje kadrov in produktivnost dela Novo mesto do 30. oktobra 1976.

Izpolnjevanje vpisnih dokumentov bo za kandidate, ki izpolnjujejo pogoje za vpis v mesecu novembru 1976, o čemer bodo kandidati pismeno obveščeni.

S poukom bo fakulteta začela, če se prijavi dovolj kandidatov.

Vse informacije v zvezi s študijem dobite na zavodu. Zahtevam za pismene informacije priložite ovojnico z naslovom in znamko za odgovor.

PODJETJA, OBRТNIKI!

OGLEAS V DOLENJSKEM LISTU -
ZAGOTOVLJEN USPEH

SRL: nedelja rokometnih zmag

V II. zvezni rokometni ligi Sevnica in Inles izgubila — Novomeške igralke še vedno brez poraza — Prva zmagavalca Brežičank in novomeške Krke

Medtem ko sta obe ekipi z Dolenjskega v drugi zvezni ligi — Sevnica nekoliko nepričakovano — izgubili, je bilo minulo kolo v slovenski rokometni ligi v znamenju Dolenjcev in Dolenjk, kajti obe brežiški in novomeški ekipi sta zmagali.

SEVNICA — SENJ 25:26 (11:13)

V petem kolu druge zvezne rokometne lige so se Sevnici pomerili z dobro vrsto iz Senja. Domači so v prvih tridesetih minutah igrali nespretno in neborbeno, svoje sta pristavila še neobjektivna sodnika in Sevnici je grozil nenačrtovan poraz. Sodnika sta pristransko piskala tudi v nadaljevanju — za goste sta dosodila kar 13 sedemmetrov, v korist domačih pa le štiri — in Senjčani so vodili že 20:13.

Navzlic vsemu so domači še izenačili na 22:22, potem so nekajkrat zadeli vratnico, in čeravno bi zaslužili najmanj točko, so ostali pred domačim občinstvom praznih rok.

Sevnica: Možic, Štojs 3, Gane 3, Guček 8, Jenčič, Svažič 5, Koprivnik 3, Jazbec 2, Novšak 1, Ivančič, Barič, Sirk.

E. R.

ROVINJ — INLES 22:15 (12:5)

Ribničani v petem kolu niso pričakovali zmage, tako hudega poraza pa se vseeno niso nadejali. Medtem ko so v prvem polčasu igrali nenapadalno in slabo v obrambi, so bili v nadaljevanju posvečeninoma enakovredni domači vrsti, in če ne bi zastreljali kar treh najstrožjih kazni, bi se tekma lahko končala s precej drugačnim rezultatom.

Inles: Kersnič, Ponikvar, Ilc 3, Svetič, Žuk, Radič 3, Andoljšek 2, Ambrožič 3, Gabrijelčič 1, Putre, Laibacher.

M. G.

PIRAN — BREŽICE 23:29 (13:15)

Brežičani so v petem kolu dosegli drugo zmago v letošnjem prvenstvu in so s šestimi točkami na sedmem mestu. V Piranu so začeli slabo, toda grobe napake domačih so znali spretno izkoristiti (predvsem Buzanič in Zavadlav) in že k odmoru odšli s prednostjo dveh zadetkov. Gostje so dobro igrali tudi v nadaljevanju in so zasluženo osvojili prvenstvene točke.

Brežice: Rožman 1, Bršč 1, Buzanič 8, Vervega 4, Ban, Vrstvošek 2, Zagode 3, Zavadlav 6, Rožman II. 2, Blatnik 2, Skočaj, Ribnikar 1.

KRKA — SLOVAN 20:16 (8:7)

Minulo soboto zvečer so novomeške igralke rokometna pred domačimi gledalci dosegle še eno pomembno zmago. Tokrat so premagale močno vrsto Slovanovih igralok, in čeravno rezultat kaže, da so dosegle prepričljivo zmago, so se morale za novi točki pošteno potruditi. Če bi domače igralke — spodbujalo jih je okoli sto gledalcev — izkoristile vse zrele priložnosti (zastreljale so pet sedemmetrov), bi lahko zmagale najmanj z desetimi zadetki razlike.

Krka: Hribar, Kastelj 6, Hodnik 4, Brajer 1, Šeremet, Štular 3, Kostanjšek, Grill, Mršnik 6, Golob, J. P.

SAVA — BREŽICE 7:13 (4:5)

V prvem polčasu je bila tekma dokaj izenačena, v nadaljevanju pa so gostje s hitro in učinkovito igro popolnoma nadigrane domače igralke, ki so jim pošle moči. Pri Brežičah so dobro igralo vse, izkazali pa sta se Balonova in Lahova.

Brežice: Levčič, Balon 4, Štauber 1, Lah 4, Zakšek 2, Cetin I., Rožman 2, Kostanjšek, Vogrinc, Cetin II., Arsov.

KRKA — TRŽIČ 25:22 (13:8)

Okoli 250 gledalcev je navdušeno pozdravilo prvo zmago domačih v prvi slovenski rokometni ligi. Tokrat so Novomeščani presenetili z disciplinirano in učinkovito igro. Takoj na začetku pomembnega srečanja so vsilili svoj slog igre, prvi polčas dobili, dobro igrali v nadaljevanju, pred koncem malce popustili, a vseeno zasluženo zmagali.

Krka: Marn, Grabrijan 1, Osmokrovič 1, Jaklič 2, Šprajcar 1, Pungerčič 14, Adlešič 3, Kopač, Petančič 3, Cvelbar, Štupar Čotič.

ČLANI SD ROG GREDO V ITALIJO

Novomeško smučarsko društvo Rog pripravlja lep „smučarski izlet na italijanski Marmolado. Iz Novega mesta bo odpeljal poseben avtobus, in sicer 15. oktobra ob 4. uri, domov pa se bodo izletniki vrnili v nedeljo zvečer. Cena za tridnevni izlet je 32.500 lir, zainteresirani pa bodo morali poravnati tudi stroške za avtobus. Informacije lahko dobite po telefonu 21-25.

RUDAR — NOVO MESTO 5,5:4,5

Minulo nedeljo so začeli tekmovali tudi slovenski šahisti. Novomeščani so v prvem kolu I. slovenske šahovske lige gostovali in z Rudarjem izgubili 5,5:4,5. Posamični izidi: Orel — Penko 0:1, Jazbec — Šitar 0:1, Kranj — Škerel remi, Ribič — Poroš 0:1, Šriber — Milič 1:0, Kotnik — Pucelj 0:1, Drobjčev — Prapnikova 1:0, Hodnikova — Istenevič 1:0, Godec — Golobič 1:0, Drobčev — Škerel 1:0.

Kaj, kje, kdo?

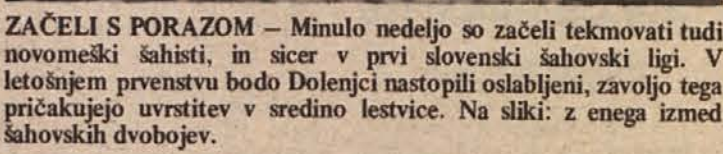
Prvi del prvenstva v rokometnih ligah se bo konec tedna prevlekel v drugo polovico in čas je, da moš tva pregledajo, če so uresničila zastavljene načrte. Tako bodo morali poslej Ribničani dosegati več zmag, vendar jih že v naslednjem kolu čaka zelo težka tekma. V dolenjskem derbiju se bodo doma pomerili s Sevnici, ki so za letošnje prvenstvo s svojimi igrami napovedali več zmag, kot so jih dosegli v lanskem sezoni.

V slovenski rokometni ligi za ženske igrajo Brežičanke doma s Predvorom, in navzlic temu da so gostje dobro moštvo, bi lahko domačinke dosegle drugo zmago. Veliko težje delo kot Brežičanke čaka v šestem kolu novinke v ligi, ekipo novomeške Krke. Dolenjke tokrat gostujejo v Velenju, in ker so domačinke v minulih tekmah dokazale, da so trd oreh za vse gostujoče ekipe, se obeta zanimiva tekma, v kateri bodo Novomeščanke lahko zmagale samo v primeru, če bodo disciplinirano izvajale vse trenerjeve napotke.

Moški ekipi iz Brežic in Novega mesta igraja konec tedna pred domačimi gledalci. Medtem ko lahko za prve napovemo, da se jim obeta nova zmaga, pa čaka Krkine igralce rokometna še ena težka tekma, zakaj v goste prihajajo izkušeni Jadranški igralci. Vsekakor se v novomeški športni dvorani obeta kvalitetna tekma, kateri bi konec koncev lahko s pomočjo privrženecv na tribunah dobili tudi novice.

DOMINVEST DRUGI

Na novomeških športnih igrah delavcev stanovajske dejavnosti Slovenije je v šestih športnih disciplinah nastopilo 50 moških in 29 ženskih ekip. Na peto športno srečanje so se, kot so dokazali rezultati, najbolj pripravili tekmovalci ljubljanskega „Staninvesta“, kot organizatorji in tekmovalci pa so se izkazali tudi domačini. Končni vrstni red: 1. Staninvest (Ljubljana) 130 točk, 2. Dominvest (Novo mesto) 126, 3. Maribor 116, 4. Kranj 78, 5. Domžale 60 itd.

ZACHELI S PORAZOM — Minulo nedeljo so začeli tekmovali tudi novomeški šahisti, in sicer v prvi slovenski šahovski ligi. V letošnjem prvenstvu bodo Dolenjci nastopili oslabiljeni, zavoljo tega pričakujejo uvrstitev v sredino lestvice. Na sliki: z enega izmed šahovskih dvobojev.

Pokala za atletiko Krki in IMV

Ko. začale so se delavske športne igre v atletiki — Organizatorji še naprej ugotavljajo, da se z rekreacijo po delovnih kolektivih ukvarjajo nenačrtno

Za organizatorji letošnjih delavskih športnih iger so tudi atletska tekmovalna, na katerih je nastopilo več kot 200 atletov. Žal so tudi letos ugotovili, da po mnogih delovnih kolektivih rekreacije še vedno ne jemljejo dovolj resno, kajti tekme so dokazale, da se skoraj v vseh organizacijah dela dokaj sezonsko.

Letos je boj za prvo mesto v atletiki potekal pri moških med

Pokal gimnaziji

V počastitev občinskega praznika 3. oktobra je bil tudi letos izveden tradicionalni tek Kočevskega zbora po ulicah Kočevja, ki se ga je udeležilo 92 tekačev. V posameznih skupinah so bili doseženi naslednji rezultati:

PIONIRJI — 1.100 m: 1. Turk 3,41, 2. Pajk, 3. Znidaršič (vsi osnovna šola Kočevje). Teka se ga je udeležilo 92 pionirjev.

PIONIRKE — STAFETA 4 x 300 m: 1. 8.b (Milešič, Poberaj, Šafar, Turković), 2. 8.c (Glavič, Crnkovič, Levstik, Draganič), 3. 8.f (Vidoni, Tekavčič, Novak, Tomšič). Skupno je tekmovalo 17 štafet.

MLADINKE — STAFETA 4 x 300 m: 1. gimnazija (Mišmaš, Vardijan, Silc, Jerič) 3,13,9, 2. Center poklicnih šol (CPS) (Fajfar, Gorše, Zibar, Zgonc), 3. Odbojkarški klub (Jakopin, Gornik, Volf, Vidmar). Skupno je teklo 6 štafet.

ČLANI POSAMEZNO — 2.200 m: 1. Metod Žužek (Olimpija oz. Predgrad) 4,50,3, 2. Pavle Šterk (Predgrad) 4,51, 3. Brane Dekleva 4,54,7. Skupno je nastopilo 52 tekmovalcev.

ČLANI EKIPNO: 1. gimnazija Kočevje, 2. Študentovski klub Kočevje, 3. Namiznotenški klub Kočevje.

Prvi trije najboljši posamezniki in člani prvih treh najboljših ekip so prejeli zlate, srebrne in bronaste medalje, ekipa gimnazije pa tudi prehodni pokal.

USPEŠNI PREDGRAJCI — Na letošnjem teku Kočevskega zbora je osvojila prehodni pokal ekipa gimnazije, med posamezniki pa so se izkazali Predgrajci. (Foto: J. Primc)

Butala prvak

Konec prejšnjega meseca so v Črnomlju razglasili rezultate letošnjega republiškega ribiškega prvenstva v ribolovu s plovcem. Za naslov najboljšega ribiča se je potegovalo več kot 100 športnih ribičev, ki so nastopili v Novem mestu, Postojni, Velenju, Mariboru, Murski Soboti in Črnomlju.

Kot je bilo pričakovati, je na republiškem prvenstvu brez težav zmagal bivši državni prvak Anton Butala, obenem pa je veliko prispeval, da so Črnomlanci odnesli prvo mesto tudi v konkurenci ekip.

Rezultati — posamezniki: 1. Anton Butala (RD Črnomelj) 80 točk, 2. Ludvik Kajnik (RD Koroška, Ravne) 50, 4. Matija Sneler (RD Črnomelj) 46, 5. Dušan Vučanjk (RD Brestanica, Krško) 44, 6. Matjans Bračička 44, 7. Miro Berger 40, 8. Brane Suhy 39, 9. Milan Bratož (vsi RD Novo mesto) 39 itd.

Ekipna uvrstitev: 1. RD Črnomelj, 2. RD Novo mesto, 4. RD Brežice itd.

Na minulnem republiškem prvenstvu so Dolenjci dokazali, da so ta čas med najboljšimi športniki ribiči v Sloveniji, kar dokazujejo tudi prvi mesti v ekipni konkurenci. Poleg Črnomlajcev in Novomeščanov so se izkazali tudi Brežičani, ki so imeli v minulnem prvenstvu precej smole.

novomeško IMV in Krko. Prvi so dokazali, da so se za letošnje igre dobro pripravili, saj so dokaj nepričakovano ob koncu porazili „atletsko“ Krko. V ženski konkurenci pa so zmagale atletinje iz Krke, ki so odvzele primat tekmovalkam lesnega kombinata Novoles iz Straže.

Tudi letošnje igre niso postregle s številnimi kvalitetnimi dosežki, vse-

BARIČEVA ŠESTA

Pred kratkim so imeli mladi kegljači in kegljačice v Zagrebu pregledno tekmovalje za sestavo jugoslovanske reprezentance, ki bo od 22. do 26. maja 1977 nastopala na evropskem prvenstvu v Zagrebu. Med kandidatinjami je nastopila tudi Novomeščanka Baričeva in z dobrimi igrami in z 382 podrtimi keglji osvojila šesto mesto. Tekmovalje se bo nadaljevalo in nadarjena Dolenjka ima v drugem krogu lepe možnosti, da se uvrsti v ekipo najboljših mladink.

POKAL ZA GOSTE

Črnomajska ribiška družina je minuli teden pripravila tradicionalno tekmovalje v ribolovu s plovcem, in sicer za pokal Bele krajine. Na Lahinji pri Butoraju se je pomerilo 76 ribičev, nepričakovano pa so zmagali gostje iz Karlovca in premagali domačo vrsto.

Rezultati — posamezniki: 1. Simunac (Karlovac), 2. Vidovič (Črnomelj), 4. Moljk (Črnomelj); ekipno: 1. RD Karlovac, 2. RD Črnomelj, 3. RD Črnomelj, 4. RD Novo mesto itd.

ŠPORTNI KOMENTAR

Ugaski kot dvojna ovira

Minula tekmovalja v atletiki na novomeškem stadionu Bratstva in enotnosti so še enkrat kot na dlani jasno pokazala dve hibi, ki pri nas zavirata razvoj kraljice športa.

Medtem ko v metropoli Dolenjske že vrsto let uspešno dela pionirska atletska šola, ki je postregla s številnimi obetavnimi mladimi tekmovalci, pa po drugih, nekoč znanih atletskih mestih, ne delajo najbolje. V mislih imamo predvsem Črnomelj in Kočevje. In tako se je pred nedavnim zgodilo, da so na odprtem prvenstvu Dolenjske nastopili od Dolenjcev zgolj Novomeščani, in to prav v vseh konkurencah. Organizatorji, so namreč pričakovali, da se bodo tekmovalja, ki je štelo za prvenstvo Dolenjske, udeležili vsaj pionirji in pionirke iz Ribnice, Kočevja, Črnomlja, Metlike, Trebnjega, Brežice itd. Tako se zdi, da tudi po osnovniholah, razen novomeških, učitelji in profesorji telesne vzgoje svojega poslanstva ne opravljajo dobro.

In kaj je druga ovira? Novomeški atleti že dolga leta opozarjajo, da so zadnje „atletsko“ mesto, ki kljub

prošnjam še vedno nima sodobnih atletskih naprav. Ničkolikokrat so na najrazličnejših sestankih povedali, da brez kakovostnih skakališč in tekaških atletika v Novem mestu ne more napredovati. Zastareli ugaski so v današnjem času velika ovira tudi za organizatorje, saj je na minulnem odprtem prvenstvu Dolenjske olimpijec Alebič, ki je stezo večkrat pretekel, povedal, da ga močno bolijo noge in da na novomeški stadion, čeravno so se organizatorji močno potrudili, ne bo prišel tako kmalu, vsaj toliko časa ne, dokler bodo na stezah ugaski. Potemtakem posej na stadionu Bratstva in enotnosti ne bo tako kmalu velikih atletskih prireditelj.

Ce je verjeti obljubam TKS in ZTKO, in novomeški atletski delavci pravijo, da verjamejo, bo Novo mesto v prihodnjih dveh letih skoraj zagotovo dobilo umetno maso. Na pomoč bo priskočil tudi pokrovitelj novomeške (beril Dolenjske) atletike — Industrija motornih vozil, vprašanje pa je, kdo bo poskrbel za atletiko po ostalih dolenjskih mestih.

J. PEZELJ

DKL: po treh letih — Obutev

Ko. začelo se je tekmovalje v osemčlanski dolenjski košarkarski ligi — Zmagovalec KK Obutev: veliko zaslug za 1. mesto ima novomeška „Industrija Obutev“

Konec prejšnjega tedna so sklenili tekmovalje tudi igralci v dolenjski košarkarski ligi. Kot je bilo pričakovati, je naslov prvakov osvojila novomeška Obutev, ki skozi vso ligo ni imela resnega tekmeca. Za drugo mesto so se dolgo časa potegovali Semicani in Podbočje in slednja ekipa je z zanesljivejšo igro v jesenskem delu dosegla zmago več in zasluženo pristala za Obutvijo.

Vsekakor je za uspeh novomeške vrste zaslužnih vseh devetnajst igralcev (Miloš Münih, Brane Piletič, Ljubo Münih, Mraz, Lutman, Janez Sečnjak, Igor Sečnjak, Starič, Jak-

lič, Jevšek, Milan Piletič, Osolnik, Poroš, Avbar, Crv, Graček, Bartoli, Juntez in Cemas), pokrovitelj kluba novomeška „Industrija obutev“ in vodstvo bršlinske šole. Novomeščani so spomladanski del dobili brez poraza. Z dobrimi igrami so nadaljevali tudi v jesenskem delu in že tri kola pred koncem osvojili letošnje prvenstvo.

Podbočje je že tretje leto zapored poskušalo osvojiti prvo mesto. Letos je vrsta — odlikuje se predvsem po izredni srčnosti — dobro igrala, vendar je morala štirikrat priznati premoč drugih. Vsekakor so najbolj presenetili Semicani. V minulih dveh letih obetavni Belokranjci niso bili nevarna ekipa, z resnim delom, dobro kadrovsko politiko pa so postali moštvo, ki bo, če bo s taki delom nadaljevalo, prav gotovo med najboljšimi na Dolenjskem.

Ce bi govorili o razočaranjih, lahko med prvimi omenimo Loko 74. Prav gotovo je ena najboljših ekip v dolenjski ligi, zakaj za moštvo nastopajo v glavnem nekdanji Novotekovski igralci, ki so igrali v slovenski ligi. Kopicu tekem pa so izgubili zavoljo nerensnosti igralcev. Prav nič bolje ni z vrsto iz Črnomlja. Pred tekmovaljem so

Belokranjci napovedali boj za vrh, s štirimizmagami pa so pristali na repu lestvice. Polavje zase so Stražani: dosegli so pet zmag, kar bi zadostovalo za dobro peto mesto, tekmovalna komisija pa jim je zaradi neodgovornega odnosa do pionirske vrste odvzela štiri točke.

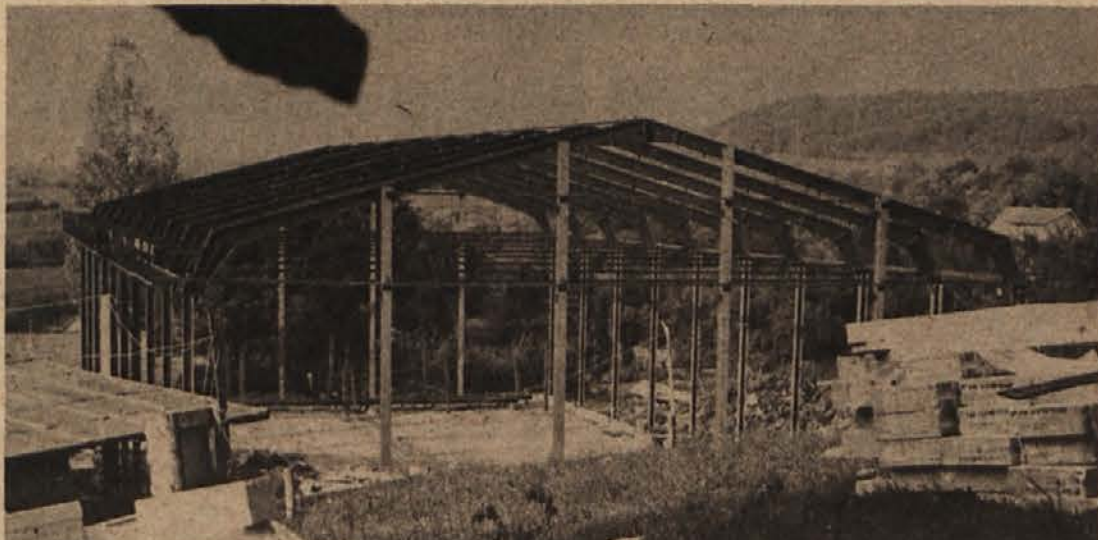
Letošnje prvenstvo je, če današnji zapis strnemo, dokazalo, da je košarka v treh letih močno napredovala. Tekmovalna komisija pa razen tega ugotavlja, da je večina klubov še vedno nerensna in nedisciplinirana. Potemtakem bo potrebno prej ko slej poskrbeti tudi na tem področju za kvaliteten premik.

Vrstni red: 1. Obutev (Novo mesto) 24 točk, 2. Podbočje 20, 3. Semic 18, 4. Loka 15, 5. Mirna 8, 6. Črnomelj 8, 7. Dragatuš 8, 8. Straža 6.

JEŽICA — KK DOLENJSKA 77:80

Med tednom je reprezentanca MKZ Dolenjske gostovala v Ljubljani in se pomerila z Ježico, za katero nastopajo nekateri najboljši košarkarji Bežigrada. Dolenjci so v trening tekmi z dobro igro v drugem polčasu nadigrali močne ljubljanske in dokazali, da se na nova tekmovalja dobro pripravljajo.

KK Dolenjska: P. Seničar 11, Radak, Beg 2, Z. Kovačević 18, Plantan 8, S. Kovačević 10, Münih 9, S. Seničar 6, Zupanc, Vodovnik 9 in Bajt 7.

METLIŠKA LEPOTICA — Dolgo let so v Metliki pogrešali primerno športno dvorano, v kateri bi lahko telovadili najmlajši, šoloobvezni otroci, se rekreirali občani in nemoteno vadili športniki. Današnji posnetek zgovorno priča, da bo metliška lepota, kot so dvorano poimenovali domačini, skoraj gotovo nared do občinskega praznika.

tisti hip

PO SLEDVOH STRELE — To uspelo fotografijo strele nam je poslal Bojan Frantar iz Novega mesta, Marjana Kozine 42. Njegov izdelek potrjuje željo vsakega ljubitelja fotografije. Zela je imenuje: SLIKATI BLISK. Zaveja je tehnično dokaj preprosta. Poleg fotoaparata potrebujete še nočno nevihto z bliskanjem, aparat postavite na stojalo, zaslonko odprete do konca, čas pa naj bo daljši: pol minute ali minuta. Narava bo storila svoje, na filmu bodo ostali vsi sledovi bliskov, ki so se v zornem kotu objektivja zgodili tiste pol minute ali minuto. Tako je storil tudi Bojan Frantar.

Se enjak tehničnih podatkov: film je osveteljen pol minute, zaslonka $2/8$, aparat Practica. Fotografija je zanimiva tudi likovno, naključje je hotelo, da sta dve razvejani streljavi srednji in zadnji plan fotografije, torej slemena v noči počivajočih hiš in močno osvetljen zvonic novomeškega Kapitlja.

Dolenjski list pred 20 leti

Nove, še pestrejšje rute

DELOVNI KOLEKTIV NOVOTEKSA se ni izpolnil letnega plana, ker je v prvih mesecih letošnjega leta tovarna stala zaradi redukcije električnega toka. Celotni kolektiv se zaveda, koliko truda bo moral vložiti v delo dveh prihodnjih mesecev, da bodo plana izpolnjeni. Uvedena je zopet nočna izmena, delali pa bodo tudi ob nedeljah, če bo potrebno.

Ker se ženske zelo zanimajo za lepe naglavne rute, so povečali proizvodnjo rut in pričeli izdelovati nove, še pestrejšje rute.

Sindikati v Novoteksu zelo skrbijo za delavce. Večkrat prireditelji brezplačne izlete, na katerih delavci spoznavajo lepote svoje domovine. Obiskali so Rog, motorne dirke na Ljubelju, bili so na proslavi 20-letnice tekstilne stavke v Kranju.

OB 125—LETNICI ROJSTVA velikega kritika in pisatelja Frana Levstika je študijska knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu razstavila v vitrinah večje svoje stavbe več pisateljevih del, knjig in objav njegovih spisov v raznih revijah in časopisih. Obiščite študijsko knjižnico in njene priloznostne razstave.

V **ČRNOMELJSKI OBČINI** je demonstracijski poizkus s krompirjem vrste „Mercur“ vzbudil posebno pozornost. Pri poizkusu je sodelovalo sedem kmetovalcev, ki so dobili posebna navodila o sajenju, gojenju in škropljenju. Poizkusni krompirjevi nasadi so se v času rasti močno razlikovali od ostalih. Krompir se je odlikoval po bujni in enakomerni rasti. Niso ga napadle glivične in virusne bolezni. Tak nasad je že na prvi pogled vzbujal pozornost pri okoljskih kmetovalcih. Navzlic neugodnemu vremenu je bil povprečni hektarski donos 219 metrskih stotov na hektar, kar je za naše razmere razveselljivo. Največji hektarski donos so dosegli na parceli, ki je bila pred nekaj leti steljnja.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA 11. oktobra 1956)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Tudi grajščaki hodijo rakovo pot

(Marsikdo si bo) mislil, kaj bom vze jeseni svoje njeje oral, saj imamo v aprilu časa, da razorjem za pšenico, cz, ovam in jecmen; kadar posejem, mi to ostane še dosti časa za turščico, kam, krompir in druge rastline. Toliko let vze gospodarim in vem, kdaj in kako moram saditi krompir. Storim, kar mi je storiti, drugo pa prepustim božjemu blagoslovu. Tako je mnenje našega kmeta o jesenskem oranju ali o pripravi njiv jeseni na spomladansko setev. Preverjeni smo, da bode vsak petdeseti kmet mislil: morebiti bi vendar dobro bilo, da bi „kmetovalca“ poslušal, storiti seveda ne bo nič, drugi pa se bodo našim nasvetom gotovo le posmehovali. Korist jesenskega oranja je neprecenljivo velika. Vsi pametni kmetovalci so jo že davno spoznali in se tudi po njem ravnavajo. Na Češkem so razumnejši kmetje, ki posnavajo večinoma grajščake. Oni preorjejo že jeseni vsako njivo po enkrat ali dvakrat, pridelujejo pa še enkrat več vsakega zita, nego naš kmet. Tudi vidimo po

vseh deželah premožnejše kmete, le pri nas so večinoma reveži, ker ne znajo iz zemlje dvakrat večjih pridelkov dobiti. Se celo naše grajščine in mali grajščaki nimajo boljših pojmov o umnejšem odlovanju sveta, tudi oni hodijo rakovo pot.

(Ker se že) delj časa v različnih krogih v Novem mestu in okolici razširja govornica, da bo moja trgovina in gospodarstvo šlo v kratkem na kant itd., in to tako silno, da že v moji navzočnosti hodijo povpraševati in moja prodajalnice, kedaj mi bojo „stacuano“ zaprli. Prisiljen sem torej, tem potom brantiti vglad in kredit moje trgovine ter stanje mojega imetja objaviti. Torej stanje gotovine dne 28. junija 7.336 goldinarjev in 74 krajcarjev.

Franc Božič, trgovec in posestnik hiše št. 91. na Glavnem trgu.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC 15. oktobra 1896)

PO SVETU OKOLI

MANJ KADILCEV — Po podatkih urada za tobačne izdelke se je lani odvadilo kaditi okoli milijon Japoncev. S tem se je prvič po letu 1971 znižal tako delež kadilcev med prebivalstvom kakor tudi njihovo absolutno število. Med vzroki omenjajo podražitev tobačnih izdelkov, strah pred zdravstvenimi posledicami kajenja in splošne omejitve v potrošnji. Po približnih ocenah kadji zdaj okoli 34 milijonov Japoncev, kar je manj kot tretjina vsega prebivalstva.

GLOBA ZARADI MAČKE — V želji, da bi rešil mačko, ki je v parku francoskega mesta Lille splezala na jesen in ni mogla dol, je mačji gospodar podrl drevo. Mačka je splezala na drevo v strahu pred psom, ki jo je podil, potem pa se je zapletla v vejeve, kjer je ždelava ves dan. Lastnik je poklical na pomoč prijatelja, podrl sta drevo. Mestna uprava jima je zaradi posekanega drevesa nalagala mastno globo.

DOKAZ O SELTIVI CELIN — Vzorce kamin, ki jih je sovjetski geolog Mihail Ravič odkril nedaleč od Adelaide v Avstraliji, ocenjuje strokovnjaki kot nov dokaz o pravilnosti domneve o seltivi celine. Vsestranska analiza vzorcev je pokazala enakost avstralskih kaminov in vzorcev, ki so jih vzeli na nasprotni obali arktične celine. Skalnate plasti, ki jih ločuje na tisoče milj oceana, imajo enako kemično sestavo in starost (okoli dve milijardi let). Profesor Ravič pojmuje svoje odkritje kot dokaz za obstoj praeeline. Po tej teoriji so vse celine na južni polobli Zemlje sestavljale prakontinent Gondvano, ki se je razbil na velike bloke, ti pa so se odmikali drug od drugega.

V **MESTIH DRUGO PODNEBJE** — Podnebjne v mestih se precej razlikuje od tistega v neposredni okolici, pravijo strokovnjaki svetovne meteorološke organizacije. V mestnem okolju so drugačni skoraj vsi elementi podnebnja. Močni vetrovi so počasnejši, sapice nekotliko hitrejšje. Temperatura je po navadi nekotliko višja, relativna vlažnost zraka pa nižja, kot v neposredni okolici mesta.

„Umetna“ mladost je nevarna

Ljudje se bojijo starosti. To je dejstvo, ki so ga že nekajkrat potrdile številne raziskave. In prav v tem strahu lahko iščemo vzroke, da se ljudje, seveda tisti, ki imajo dovolj denarja, odločajo za „umetno“ pomlajevanje. Gre za cepitve za ostarelih organov človeka s svežimi živalskimi celicami, ki naj bi oslabljenemu organizmu povrnilo prejšnjo moč. Precej je takih, ki zagovarjajo to metodo, številni pa so mnenja, da tak način zdravljenja ni nenevarna.

Ena najbolj znanih takih klinik je Niehaus v Švici, kjer vsako leto opravijo izredno veliko število „pomladitev“. Sanatorij doktorja Blocka v Lenggrisu se s to metodo ukvarja že od leta 1964 in je doslej zdravil že okoli 25.000 bolnikov. Seveda so stroški zdravljenja nemajhnj: od 40.000 do 60.000 din za osem injekcij, ki naj bi jim povrnilo vso prejšnjo lepoto in svežino. Navzlic temu je zanimanje ljudi ogromno, nekateri morajo čakati do 3 mesece in še več, da pridejo na vrsto.

Prav ta gneča in vedno večje zanimanje ljudi za takšno terapijo so zdravstvene organizacije napotile k raziskovanju tega problema. Prvi izidi kažejo, da terapija s svežimi živalskimi celicami (največkrat jagunet) ne kaže nobenih sadov. Se več: obrambne reakcije organizma: na novo vbrizgane celice so marsikdaj takšne, da privedejo celo do hujših okvar. In da bo zaveda še hujša, naj zapišemo, da tudi tisti, ki se ukvarjajo s tem zdravljenjem ne vedo za nobeno prednost, ki bi jo naj prinašale nove vcepljene celice. Vsi se sklicujejo na doktorja Niehansa, ki je s takšnim načinom zdravljenja pričel zaradi denarne stiske.

KRSPANOV KOTICEK KRSPANOV KOTICEK

Lastna hvala

Deca govori tisto, kar misli ali pa čuje od staršev. Oni raje previdno molčijo, za zato velikokrat v zadregi, kadar pridejo: včasih o pravem času, drugo pot nekaj dni kasneje. Če vržeš pismo v rumeni zaboječek, mora biti naslednji dan v rokah naslovljenca, pa ni. Na koga naj se torej jezimo?

Oni dan mi je mož, ki je zadolžen za prevoze, potoliži: „Kako naj pravočasno pošljam robo, ko nimam vozniškov! Kar polovica jih je brez papirjev, ker so jih vzeli moje postave zavoljo pijače.“

„Potlej vsaj novceve ne dobijo za pijačo, obracam težave v sako.“

„Kako, da ne? Vsak ima pravico do novceve, ako vozi ali ne; take so postave.“

Tudi na televiziji in v časopisih velikokrat hvaljivo blago, ki ga v trgovinah ni dobiti, pa se krpeci in trgovci kregajo med sabo.

„Vidite, zavoljo vsega tega vsaki hvali in objubi ne smemo verjeti.“

MARTIN KRSPAN

Z arašidi do predsednika?

Nenavadna Carterjeva predvolilna dejavnost

Ameriške volitve so iz dneva v dan bliže: eden izmed predsedniških kandidatov pa je republikanec Jimmy Carter. Ta je v ZDA vse bolj priljubljen, vzrok temu pa je dokaj nenavaden: arašidi, ali kot jih imenujemo, kikiriki.

Le majhnemu delu sveta je znano, da je Jimmy Carter velik ljubitelj tega sadeža in da na svoji farmi, kjer zaposluje 45 delavcev, pridelna na leto nič manj kot 11.000 ton arašidov, letni dohodek pa je kar 500.000 dolarjev. In prav tu je vzrok, da se je v ZDA, odkar je Carter kandidat za Belo hišo, pričelo „leto kikirikija“. Njegove razsežnosti so prav nenavadne. Od neznanca, ki vsako noč posuje po stabi ameriške-

Oglas za makit v obliki arašida

ga ministrstva za zunanje zadeve nič koliko arašidov, pa do iznajdljivih zlatarjev, ki po 100 (!) dolarjev prodajajo 14-karatne obeske v obliki kikirikija.

Seveda Američani ne bi bili to, kar so, ko ne bi mislili tudi na prihodnost. Mnogi v upanju, da bo Carter postal novi predsednik, že pripravljajo številne nove proizvode (najbolj vina), ki pa se morajo kar najbolj podariti okusu in obliki arašida. Tudi gospodinje so se vključile v to nenavno kampanjo: ne samo da je na njihovem jedilniku skoraj vsak dan jed iz kikirikija, pričele so celo izdelovati košare iz tega sadeža. Le modni kreatorji stojijo nekakšno ob strani. Lupina arašida je nekoliko prehrka, da bi jo uporabili v koristne namene. Sicer pa, kaj se ve! Zapišemo lahko le, da Amerika ne pomni tako nenavadne predvolilne dejavnosti, ki pa je povrhu še izredno uspešna.

Miki Muster Janez Trnovc

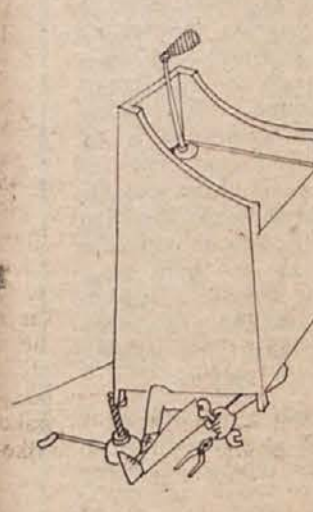

82

»Rešiti morava, kar se se rešiti da.« je dejal Zoran. — »Prav praviš.« mu je pritrdil Bojan. Oba sta se takoj lotila razrezavanja preostankov. Narazela sta več kosov mesa za lastno in Kuničjevo prehrano. Preveč mesa nista smela vzeti s seboj, ker bi se z njim še bolj obremenila, mimo tega pa bi se meso v vročini kmalu pokvarilo. Prekaditri ga nista mogla. Za to ni bilo časa.

Rešitev prejšnje križanke

K	A	Z	I	L	A	K	A	R	A
K	A	Z	I	L	A	K	A	R	A
V	O	S	A	N	T	A	R		
K	I	T	A	J	S	K	A		
H	A	C	O	C	E	T	A	N	
E	R	P	C	E	C	A	R	A	N
P	L	O	T	I	N	K	U	R	Z
E	O	Z	I	N	A	L	T	I	L
H	L	A	C	E	A	J	A	R	O
T	E	R	O	B	A	A	A	H	B
A	A	O	D	H	A	R	S	A	A

Jesenski remont

Namesto premoga volnene odeje

Jugoslovanski premogovniki poslujejo z veliko izgubo — Zvišanje cen je trenutno edina rešitev — V Zah. Nemčiji za 144 odstotkov dražji premog

Zima je pred vrati, z njo pa tudi dolge vrste tistih, ki bi si pred mrazom radi zagotovili zadostne količine kurjave. In številni izmed njih so ugotovili, da to ni nič kaj lahko. Ponovno smo namreč na pragu velike premogovne krize, kar povzročava vale negotovosti in ogorčenja. Stanje v naših premogovnikih je sila kritično, in kot vse kaže, se bodo cene premoga kaj kmalu dvignile. Zal je to v današnji situaciji skorajda edina pot, ki bi omogočila našim rudnikom vsaj delno uspešno poslovanje. Pogledimo si vzroke, ki so nas privedli do takšnega zaključka.

Dolenjci se danes zadovoljimo s odgovorom proizvajalcev, da premoga ni, ker je nadaljnje kopanje v rudniku Kanžarica zaradi nesreče ustavljeno. Potemkaj bi s podobnim odgovorom morali biti zadovoljni tudi na Kosovu, kajti eden naših največjih premogovnikov „Kosovo“ je prav tako skorajda popolnoma izločen iz prometa. Resnična je še taka, da sta navedena primera le pika na i v trenutnem položaju naših največjih dobaviteljev premoga.

TEZAVE ŽE PRI NABAVI

Naši rudniki so že dalj časa v položaju, da vsjo potrebno opremo, stroje in usluge plačujejo po tržnih cenah, sami pa svoje proizvode prodajajo pod tržno vrednostjo. Takšna bi bila hitra ocena trenutnega stanja.

Po sedanjem sistemu cen je osnova za njihovo določanje kalorična vrednost energijskih virov: premoga, mazuta in elektrike. Zakaj torej plačujemo za milijon kalorij mazuta 132,63 din, za isto kalorično vrednost premoga pa 71,47 din? In še nekaj: vse navedene cene so v primerjavi s

	D L	KALANICA	POGREB	PREDPLACNIK	ČUMANOV	Z GLAS	D L	STARI BALKANAROD	VRAN	AFR. LJILJA
SPACEK								LETNO-SČEPE LIDVANI		
OBILKA SOČVELJA								SASTRI IGRALNA KARTA		
ORGAN VIDA				SKUPEK CELIC						
BISREKA						NIKLOVA BASKA				
PRELAZ KZ VETRIIT				DELJSKO PODJELJE		ČOMODNA TRV				
D L	AZREKA	POD NAPAD		RIM CESAR	ZALMEK			ZULJ OD OBUTVE	TKANINA	D L
TEZA POSUDE			ZADNJE PREDVIO SRSEMAR					OSMIJ	RESEMANI ČOLN	Z.IME
RESEDA BREZ FOUIDARKA				SIGUR KIPAR	ZILA TVERJICINA					
NAS DT OK			TRISKA MIZJA			JAP LUKA				
SVETINSKA PODOBA			NOBELJU							
VILJ ČIN				VODLA GLEDELIS PREDSTAVITE		BOGINJA JEZE			PRASEK ZA LASE	

„ČUDNO“ POSLOVANJE

V začetku leta so premogovniki zahtevali povečanje cen za 20 odstotkov, da bi preprečili nadaljnjo izgubo, vendar je zahtevno ZIS zavrnil. Za določanje cen vsem drugim energijskim virom pa so pristojni republiški in pokrajinski organi in ti so takoj povečali cene električni energiji. Cene premoga nastala vroča kri. V premogovniku je nastal razkol. Tisti, ki so premog prodajali za industrijsko uporabo, so bili zaradi zvišanih cen na boljšem od tistih, ki so ga prodajali za široko uporabo.

Na podlagi teh podatkov lahko opišemo zanimiv primer. Od sedanjih 13 tovarni, ki se ukvarjajo s predelovanjem sladkome pese, jih 10 uporablja premog, tri pa mazut. Gradnja novih tovrstnih

tovarn za nam daje povsem drugo sliko. Od devetih jih je kar 8 predvidelo za pogonsko gorivo mazut in samo ena premog. Po besedah strokovnjakov mazut ne predstavlja nobene tehnološke prednosti, le da so s tem devrži izdatki države večji.

Vsi ti primeri dovolj zgornjo kažejo, kam pelje sedanj način urejanja odnosov med energijskimi viri. Skorajda z gotovostjo lahko trdimo, da rudarji pri svojih zahtevah o povšanju cen ne bodo popustili. In čeprav vidijo mnogi trenutno rešitev le v tem, smo

Čmo zlato rumeni

mnenja, da se tako obsežni in globoki problemi ne smejo reševati le na tem področju. V nasprotnem se bomo pozimi raje ovijali v debele odeje. (Po Ekonomski politiki.)

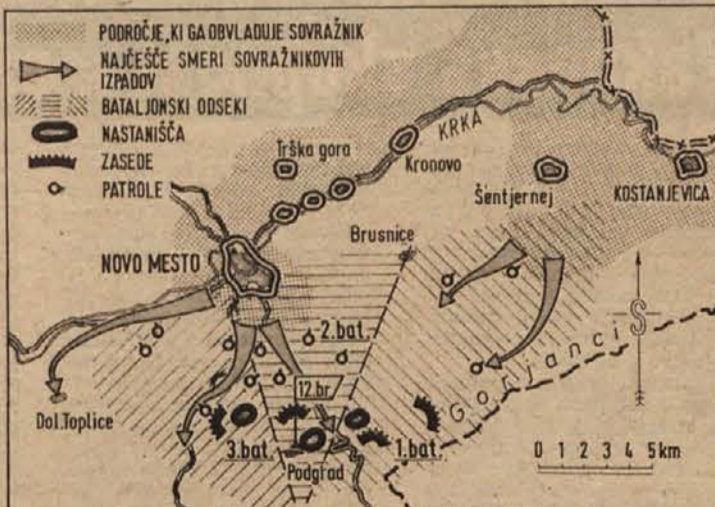
iz monografije dvanajste brigade brigada brani belo krajino piše: Iado ambrožič-novljan

Razmere na bojiščih VII. korpusa so postajale vedno bolj zamotane. Sovražnik je končno obvladal kočevsko komunikacijo, postavil vzdolž nje postojanke in si zagotovil razmeroma varno premikanje čet iz kraja v kraj in njihovo oskrbovanje. Z vsjo silo se je tedaj vrgel na dolenjsko komunikacijo. Premiki njegovih čet so bili sedaj usmerjeni iz Novega mesta proti stiškem vozlišču in obratno. Iz Ljubljane je dobival okrepitev. Za osvoboditve dolenjske prometne žile se je podajal v boje južno od ceste in prodiral proti Krki in Suhi krajini. Uporabljal je protipartizansko taktiko in imel uspehe. Pobuda je vedno bolj prehajala v njegove roke. Od časa do časa, zlasti septembra 194, se je z vsjo močjo vrغل na Notranjsko, da bi odrinil partizane od občutljive tržaške proge. Napadal je partizanske letališče v Podlesku na Notranjskem in prisilil partizane, da so za njegovo obrambo uporabili precej sil. Za boj v Ljubljanski pokrajini so Nemci v glavnem uporabljali 14. SS policijski polk, največ uslug okupatorju pa so ponujale nove čete slovenskega domobranstva, ki so se pod vodstvom nemških oficirjev neprestano organizacijsko in bojno utrjevale. V vseh postojankah Ljubljanske pokrajine so bile posadene čete slovenskega domobranstva, varstvo železnice je bilo v glavnem v njegovih rokah. Za manevrke boje pa so bili na voljo starije bataljoni, ki so nabrali že precej izkušenj in so se neprestano izpopolnjevali iz rezerv organizacijskega štaba slovenskega domobranstva v Ljubljani. Za manevrke boje so tako imeli Nemci na voljo šest bataljonov. Kadar pa so nameravali izvesti kakšno pomembnejšo operacijo, so jih okrepili še z dodatnimi četami s Koroške, Štajerske ali Gorenjske.

Sedmi korpus pa si je prizadeval iztrgati iz sovražniških rok pobudo in onemogočiti povezavo med najvažnejšimi postojankami ob dolenjski železnici. Tako se je vnel na tem bojnem področju srdit boj, ki je trajal do konca leta 1944, da je postalo to področje glavno bojišče v Ljubljanski pokrajini. Obenem je VII. korpus svoje akcije občasno usklajeval z načrti o splošni ofenzivi proti komunikacijam. Tako se je korpus skupaj z drugimi jugoslovanskimi partizanskimi enotami vključeval v splošno vojno dejavnost zavznikov. Cilji njegovih akcij so bili zlasti na tržaški prog. Poleg tega je imel korpus na skrbi še druge manjše, vendar tudi važne naloge. Nadaljeval je moral mobilizacijo in preprečevati ropanje žita in drugih življenjskih potrebščin, kar je sovražnik počel v mesecu septembru in oktobru. Ker splošne razmere na svetovnih bojiščih za sovražnika niso bile preveč spodbudne, saj je bila sovjetska armada že na meji Jugoslavije, se je sovražno poveljstvo na vse načine trudilo, da bi zatrlo demoralizacijo čet. Tudi vodstvo slovenskega domobranstva je napenjala vse sile, da bi ohranilo borbena morala pri svojih četah, ki se je zaradi porazov na svetovnih bojiščih zelo poslabšala. General Rupnik je v ta namen obiskoval domobranske postojanke in enote, v novomeškem okrožju je bil v začetku septembra 1944, in dvigval svojim bojevnikom bojno duha. Iz vsega tega moremo spoznati, da je borbeni duh pri sovražniku sicer iz dneva v dan upadal, vendar do konca vojne ni prišlo do splošne demoralizacije sovražnih čet.

Takšno so bile razmere na bojiščih VII. korpusa, ko je 12. brigada prevzela blokado Novega mesta. Boji na njenem bojišču so bili odvisni od aktivnosti partizanskih čet na drugih bojiščih, zlasti na področju Suhe krajine severno od Krke. Kadar so se tu razpleteli ogorčeni boji, je imela brigada mir in se je lahko posvetila nadaljnji izgradnji svojih čet ter razvijala bojno sposobnost svojih enot.

Smeri najpogostejših napadov sovražnikove novomeške posadke in sistem obrambe Dvanajste brigade na Gorjancih

Ko je Dvanajsta prevzela položaje Cankarjeve brigade pred Novim mestom, se je odločila da bo postavila glavne sile na področje Podgrada, na del gorjanske ceste, ki se strmo vija proti sedlu Na strazi, kjer so bili najboljши položaji za obrambo belokranjske smeri pa tudi za zagotovitev lastne varnosti. Za lastno zavarovanje je uporabila enak ali podoben sistem kot druge brigade, ki so tukaj že bile. Če si na skici ogledamo sistem obrambe 12. brigade pod Gorjanci, lahko na kratko povzamemo, da je imela brigada pred seboj v dolini izvidniške patrolje, ki so tvorile prvo obrambno linijo, drugo linijo so predstavljale zasede, v tretji liniji pa so bila nastanišča v vaseh, kjer so imeli stražarska mesta in vnaprej določene položaje, kamor so čete pohitile v primeru potrebe in se razvijale za boje. Okoli Podgrada so bila zakonlišča, kamor so se enote zatekale pred artilerijskim ognjem. Organizacija protitilerijskega zavarovanja je bila, kot bomo kasneje videli, zelo važna, saj so Nemci v mestu imeli dovolj topništva, da so vznemirjali brigado.

Kje so bile lastne točke v obrambnem sistemu brigade? Pogled na skico nam jih hitro odkrije. Vsekokar je izgledalo, da brigada nima potrebe, da bi se zavarovala s hrbtno smeri. Tam je bila Bela krajina, osvobodeno ozemlje, od koder na prvi pogled ni pretlta nevarnost.

(Nadaljevanje v naslednji številki)

Do konca avgusta 32 mrtvih

„Če se bo deževno poletje sprevrglo kar v deževno jesen, lahko pričakujemo še nove smrtne žrtve v prometu, če vozniki ne bodo previdnejši,“ je izjavil Jože Tavčar, inšpektor milice pri UJV Novo mesto.

Število mrtvih žrtev v prometu se v prvih osmih mesecih letošnjega leta sicer ni povzpelo nad lansko v tem času, imeli pa smo maja in avgusta kar po 9 mrtvih v enem mesecu. Avgust, ki je bil pretežno deževen, je v 6 prometnih nesrečah pokazal žalostno bilanco: tri nesreče s smrtnim izidom in 4 žrtvami so se zgodile na magistralni cesti Ljubljana-Zagreb, 6 mrtvih pa je bilo na regionalnih in lokalnih cestah.

Medtem ko so bili vzroki za nesreče na avtocesti predvsem v nepravilnem prehitovanju, vozniki po levi in v enem primeru najbrž utrujenosti, pa je zaradi prehitre vožnje umrl traktorist pri Preloki, smrt so našli trije mladi ljudje pri Dol. Toplicah, medtem ko je krivdo za smrtno nesrečo na železniškem prelazu pri Potočnici vasi iskati v neupoštevanju prometnih znakov. Kot ugotavljajo prometni strokovnjaki, niso bili le vozniki krivi vseh hudih nesreč, temveč gre del krivde pripisati tudi vremenu. Dež

slabo vpliva na počutje ljudi, razen tega so na mokri cesti premalo previdni. Preveč se voznikom mudi, promet je vedno gostejši. Če je cesta mokra in vozilo ni tehnično brezhibno, kaj hitro pride do katastrofe.

Prehiter je bil

Odgovarjal za bratovo smrt pri hudem trčenju

10 mesecev zapora, pogojno za dve leti, se glasi sodba novomeškega okrožnega sodišča, izrečena 26-letnemu Antonu Jurjeviču zaradi krivde v prometni nesreči, ki se je zgodila 22. decembra lani na mostu čez Temenico pri Trebnjem.

Jurjevič je z avtom vozil svojega brata Jožeta in sopotnika Živojina Trujkiča iz Metlike v Ljubljano. Cesta je bila spolzka, Jurjevič pa je vozil z nad 80 km hitrosti, zato ga je na mostu zaneslo v skalni vsek in vrglo na drugo stran ceste, kjer se je avto prevrnil. Jože Jurjevič, voznikov brat, ki je sedel na prednjem sedežu, je bil na mestu mrtev.

Obtoženec je bil zaradi bratove smrti hudo prizadet, vse je priznal in doslej tudi še ni bil pred sodiščem. Sodišče je to upoštevalo, vseeno pa ga je spoznalo za krivega, kajti vozil je prehitro in s premahljivo pazljivostjo glede na stanje cestišča. Ne glede na to, da cesta še ni bila posuta. Izrečena sodba še ni pravno močna.

Tudi podatek, da se je med najhujšimi avgustovskimi nesrečami kar 5 ljudi ubilo v nočnem času, priča o dodatni nevarnosti, ki preži v temi.

NI VARNO ČEZ CESTO! Na Otočcu je šola tik prometne ceste in otroci jo prečkajo brez zaznamovanega prehoda. Odpravljati take napake je ena izmed nalog v letošnjem tednu otroka. (Foto: R. Bačer)

Voznik zgorel v hrošču

Po hudem trčenju pri Beli cerkvi se je avto vžgal, zraven je bilo še več trkov

30. septembra okrog 3. ure ponoči je bila na odseku smrti, na magistrali Ljubljana-Zagreb, spet huda nesreča, v kateri je bil ob življenje komaj 24-letni Milan Večko iz Ljubljane. Vozil je volkswagen proti Dobruški vasi, cesta pa je bila zaradi dežja mokra in spolzka. Pod Belo cerkvijo je Večko nenadoma zavil v levo in trčil v tovornjak s prikolico, ki ga je naproti pripeljal Radenko Milanovič iz Borova. Osební avto je nato odbilo čez živo mejo na vzporedno lokalno cesto, kjer je obstal na strehi in se vžgal. V njem je umrl tudi voznik, medtem ko šoferju kamiona ni bilo hudega. Ker je tovornjak obstal na cesti počez, je bil promet za dobri dve uri povsem zaprt, kasneje pa se

je še nekaj časa odvijal le v eno smer.

Malo pred 6. uro se je zaradi nesreče nabrala dolga kolona vozil tja do Ruhne vasi. Iz zagrebške smeri je nato pripeljal z osebnim avtom Anton Belec iz Zagreba in naglo zavrl, pri tem pa ga je zaneslo v avto someščana Mije Zmara, ki je bil zadnji v koloni. Pol ure zatem je do kraja nesreče pripeljal še tretji Zagrebčan Viktor Kruščič in prav tako zavrl, pa je tudi njega zaneslo, tokrat v naproti vozeči avto Vinka Gradišarja iz Cegelnice. Oba voznika sta bila laže ranjena.

Vsi trki z najhujšo nesrečo vred so povzročili še za 65.000 dinarjev gmotne škode.

TO JE OSTALO OD VOLKSWAGNA - Po nesreči pri Beli cerkvi je zagorel osebni avto in ko so se še ponoči ob njem zbrali ljudje, je ostal le še kupček pločevine.

KAMIONU PA 'NIČ! Nekaj ur po nesreči je na kraju dogodka še stal tovornjak, v katerega se je zaletel voznik volkswagna. Na tovornjaku ni videti, da bi bilo trčenje tako hudo.

BOLJE BI BILO ČAKATI

3. oktobra popoldne je Branko Jurkas iz Malega Obreza vozil avto po cesti Dobova-Brežice, pri Trnju pa ga je začela prehitovati avtomobilistka Antonija Veblje iz Gaberja. Ko je bila že mimo Jurkasa, je naglo zavila nazaj na svojo polovico ceste, pri tem pa zadela prehitevanje avto. Bilo je za 26.000 dinarjev škode.

Jeklenko razneslo v kuhinji

Zaradi premalo prвите matice na cevi plinske bombe je bil gost ob življenje, Alojz Bohorč iz Krškega pa je prišel pred sodišče

Kuhanje na plin je resda poceni in pripravno, vendar je tudi najmanjša nepredvidnost lahko usodna. To se je pokazalo tudi v primeru, ki ga je pred kratkim obravnavalo novomeško okrožno sodišče.

Alojz Bohorč, šofer v krškem hotelu Srečič, večja za vestnega človeka, nikdar ni imel opravka s kriminalom, pa je le moral na zatožno klop. Kupil je plinsko jeklenko za štedilnik in jo sam montiral, oziroma zamenjal, kakor že velikokrat prej, vendar je 28. junija 1974 prišlo do hude nesreče. Na obisk je prišel stric Ciril Bezamovski in je v kuhinji prespal. Zjutraj se je gost zbudil, odprl okno, najbrž pogledal, kakšno je vreme, in si prižgal prvo jutranjo cigareto, kar je strahovito počilo.

Ob eksploziji je bila vsa kuhinja naenkrat v ognju, raz-

neslo je opremo, stric v pižami pa je začel goreti. Čeravno so mu domači takoj priskočili na pomoč, je dobil tako hude opekline, da je v bolnišnici umrl.

Ob ugotavljanju nesreče so spoznali, da je eksplozijo povzročil plin, ki je uhajal iz jeklenke. Obtoženi Bohorč sicer zatrjuje, da je jeklenko zamenjal tri dni prej in da je medtem štedilnik v redu delal, toda strokovna komisija je ugotovila, da je do uhajanja plina lahko prišlo le zaradi premalo prвите matice, ki drži gumijasto cev na jeklenko. Če bi do zamenjave jeklenke prišlo

res tri dni poprej, bi se nesreča tudi prej zgodila, zato Bohorčevega zagorova sodišče ni sprejelo. Zaradi hudega ogrožanja splošne varnosti je bil spoznan za krivega. Senat pod predstvom Janeza Kramariča je sicer upošteval več olajševalnih okoliščin, predvsem obtoženčovo prizadetost zaradi izgube strica, na katerega je bil zelo navezan, prisodil pa mu je 6 mesecev zapora, pogojno za dve leti. Sodba še ni pravno močna.

Specialist za tuje kure

Dosedanje kazni so bile za nepopoljšivca premile

17. avgusta lani je Ivan Medved iz Malega Gabra ugotovil, da mu je ponoči iz hleva zmanjkalo več živali, in sicer: 3 kure, petelin in zajkja. Ker je bilo v hlev vlomljeno, je zadevo prijavil, miličniki pa so drugi dan pri obisku romske družine pri Malem Gabru našli kuro, ki se je kuhala, okrog razmetano perje pa je lastnik prepoznal.

Zaradi vloma sta prišla pred senat okrožnega sodišča Henrik Hudorovac in Erna Hudorovič, tašt in snaha. Prvi je ukradel in prinesel domov, druga je skuhalo. Henrik Hudorovac pa je znan kurji tat, saj je bil zaradi tega že šestkrat kaznovan. Pred to sodbo mu je še tekla kaznen, izrečena pred trebanjskim sodiščem, zato so mu v Novem mestu izrekli enotno kazen: 8 mesecev zapora. Erni Hudorovič so izrekli mesec dni zaporne kazni, največ zaradi mladotletnih otrok, sicer pa je tudi ona komaj spomladi prišla iz zapora, kjer je bila zaradi tatvin.

Obadva sta krivdo trdovratno zanjakala, toda dokazi so govorili proti. Izrečena sodba še ni pravno močna.

DRVEL JE PO MESTU

30. septembra zgodaj zjutraj je Jurij Baksa iz Brezine vozil avto po Cesti prvih borcev v Brežicah, pri gradu pa ga je zaradi prehitre vožnje zaneslo v rob pločnika, nato pa čez cesto, kjer je trčil v nasproti vozeči avto Antona Gramca iz Brežic. Voznikoma ni bilo hudega, gmotne škode pa je za 9.000 dinarjev.

IZSILJEVANJE NA CESTI

2. oktobra zvečer je Sonja Kapel iz Bizelskega vozila z avtom proti Brežicam, v Dobravi pa je s strani ceste zapeljala s kolesom Ana Radanovič iz Slogonskega. Ni imela prednosti, pa jo je izsiljevala, tako je prišlo do trčenja. Avto je kolesarko zadel in zbil, nato so hudo ranjeno odpeljali v bolnišnico.

ODNESEL JE PASTIRJA - Antonu Pirnatu iz Sentjurja je nekdo 28. septembra s travnika odnesel električnega pastirja; Naprava je vredna 2.500 dinarjev.

TAT V SOBI - V Novem mestu je imel isti dan tatinski obisk tudi Janez Jamnik. Zmanjkalo mu je 570 dinarjev.

Z UKRADENO OBLEKO SKOZI VRATA - 30. septembra popoldne je nek moški pomerjal moško obleko, nato pa tebi nič - meni nič, zapustil trgovino. Daleč ni prišel, ker so ga miličniki na poti proti Bršlinu dobili. Prijeli so N. Z. iz Gor. Straže, ki je ostal brez nove obleke, moral pa bo še k sodniku.

SPET NI DAL MIRU! 30. septembra zvečer so novomeški miličniki pridržali do iztreznitve 44-letnega Antona Gregorčiča iz Bršlina. Ves dan je po svoji navadi popival, ko se je zvečer vrnil domov, pa je razgrajal, kričal in motil še druge sosede pri počitku.

UKRADENO MOTORNO KOLO - V nedeljo ponoči je neznan tat obiskal nezaklenjeno garažo Antona Kočevarja iz Lipovec pri Semeču in vzal neregistrirano motorno kolo Tomos T-12, vredno 2500 din.

NEPAZLJIVA BRANJEVKA - V ponedeljek dopoldan je na novomeški tržnici ponujala kupcem copate Franciška Slezlič iz Gore pri Komendi. Ko je samo za hip zapustila stojnico, je njeno pločevinasto škatlo, v kateri je imela 1000 din, ukradel neznan tat.

IZZA AVTOBUSA

V Krškem se je pri avtobusni postaji 21. septembra popoldne zgodila hujša nesreča, v kateri so bili tuje ranjeni. Branimir Omerzel iz Brestanice je z avtom pripeljal po Cesti IV. julija do avtobusne postaje, tam pa je izza stojišča avtobusa nenadoma stopil pred avto pešec Semiz Meič, zaposlen na gradbišču jedrske elektrarne. Avtomobilist ga je zadel in zbil. Hudo ranjenega Meiča so prepegljali v bolnišnico, lažje poškodbe pa sta dobila tudi voznik avta in njegov sopotnik Karel Kozole.

NOVO V ROBINSKEM PRAVU

Zakonska skupnost moža in žene

Pravna razmerja v zakonski zvezi in družini je sedaj urejalo več zveznih in republiških zakonov, zdaj pa ureja vsa ta razmerja en sam zakon, t.j. zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih. V tem enotnem zakonu so pravno urejena zakonska zveza, razmerja med starši in otroki, posvojitev, rejništvo in skrbništvo.

Zakonska zveza je z zakonom urejena življenjska skupnost moža in žene in je njen družbeni pomen v zasnovanju družine. Za sklenitev zakonske zveze je potrebno, da dve osebi različnega spola izjavita pred pooblaščenimi osebami občinske skupščine, matičarjem in dvema pričama svoje soglasje. Novost pa je, da ima tudi dalje časa trajajoča življenjska skupnost možkega in ženske, ki nista sklenila zakonske zveze, po tem zakonu enake pravne posledice, kot če bi sklenila zakonsko zvezo. Pogoj je samo ta, da ni bilo razlogov, zaradi katerih bi bila zakonska zveza med njima neveljavna. Če pa bo ta izvenzakonska skupnost imela enake pravne posledice tudi na drugih pravnih področjih na pr. pri stanovanju, pokojninah, o tem bo odločeno v teh posebnih zakonih.

Odslej bo pristojni organ občinskih skupnosti socialnega skrbstva, ne pa več občinska sodišča, dovoljeval sklenitev zakonske zveze med otroki bratov in sester, med otroki polbratov in polsester, med skrbnikom in varovancom ter osebi, ki še ni stara 18 let.

Pred sklenitvijo zakonske zveze bosta morali osebi, ki nameravata skleniti zakonsko zvezo, obvezno obiskati zakonsko po-

svetovalnico. Te bosta morale ustanoviti občinske skupnosti socialnega skrbstva najkasneje do 1. 1. 1980. S temi posvetovalnicami si prizadeva družbena skupnost prispevati k vsestranski pripravi bodočih zakoncev za skladno življenje. Spravni poskus bo po novem zakonu obvezen in bosta sprta zakonca nanj morala priti; če tožnika ne bo, se bo šlo, da je tožba umaknjena.

Omejitve sklepanja zakonske zveze se nanašajo samo na biološke razloge. Zato ni več določanje omejitve sklepanja zakonske zveze med sorodniki po svaštvi. Tako je dovoljena sklenitev zakonske zveze med tatom in snaho, med zetom in taščo, očimom s pastorko, mačeho s pastorkom; prav tako ni več določila, da je prepovedano sklepanje zakonske zveze med sorodniki, ki to postanejo zaradi posvojitve.

Premoženje, ki ga ima zakonec ob sklenitvi zakonske zveze, ostane njegova last in z njim samostojno razpolaga. Premoženje pa, ki ga zakonca pridobita z delom v času trajanja zakonske zveze, je njuno skupno premoženje. Skupno premoženje se razdeli, če zakonska zveza preneha ali se razveljavi, lahko pa tudi v času trajanja zakonske zveze. Pri delitvi skupnega premoženja se šteje, da sta deleža zakoncev na skupnem premoženju enaka; zakonca pa lahko dokažeta, da sta prispevala k skupnemu premoženju v drugačnem razmerju.

V novem zakonu je zelo malo določb o razvezi. Postopek za razvezo se uvede pri sodišču na podlagi predloga za sporazumno razvezo ali na podlagi tožbe za

razvezo. V obeh primerih mora sodišče poslati predlog in tožbo pristojnemu organu občinske skupščine socialnega skrbstva, da ta opravi pravni poskus. Do sedaj so upravne poskuse opravljala sodišča. To določilo se bo uporabljalo od 1. 1. 1980. Pri sporazumnem predlogu za razvezo zakonske zveze razveže sodišče zakonsko zvezo že na podlagi sporazuma. Zakonca pa se morata sporazumeti o varstvu, vzgoji in preživljanju skupnih otrok ter o preživljanju nepriskrbljenega zakonca, ki nima sredstev za življenje in je nesposoben za delo, ter tudi predložiti sodno overjen sporazum o delitvi skupnega premoženja in o tem, kateri od zakoncev bo imetnik stanovanjske pravice.

Odpadli so vsi sedanji razvezni razlogi in namesto njih določa zakon, da sme vsak zakonec zahtevati razvezo zakonske zveze, če je zakonska zveza iz katerega koli vzroka neveljavna. To določilo naj bi zajelo torej vse primere za upravičenost tožbe. To pomeni, da se pri razvezi ne bo več ugotavljala krivda.

Napredno določilo v zakonu je, da določi sodišče v sodbi, s katero se zakonska zveza razveže, preživnino nepriskrbljenemu zakoncu, pri čemer sodišče lahko upošteva vzroke, zaradi katerih je postala zakonska zveza neveljavna. Zato bo v izjemnih primerih moči celo prisoditi preživnino razvezanemu zakoncu, čeprav so bili vzroki za neveljavnost zakonske zveze na njegovi strani. Preživnina je tako dobila socialni značaj.

STEFAN SIMONČIČ

KRONIKA NESREČ

NOVO MESTO: NESREČA PRED GOSTILNO - Minuli petek ob 17. uri se je pri gostilni Kos zgodila lažja nesreča. Miha Lenart je vozil motorno kolo iz Novega mesta proti Mačkovicu. Ko je pripeljal do gostilne Kos, je s parkirnega prostora zapeljal na cesto Martin Košak iz Ragovega. Lenart je s prednjim delom kolesa opazil levo stran avtomobila in padel po cestišču. Gmotne škode je za 5000 din.

BANCA: OTROK POVZROČIL NESREČO - 25. septembra ob 18.30 je Ivan Wolf iz Sečjega sela pri Vinici vozil motorno kolo proti Banci. Pri hiši št. 34 je na cesto pritekla šestletni Niko Moravec in motorist ga je zbil. Otroci si je zlomil nogo in dobil pretres možganov.

DOLNI LIPOVEC: PO NESREČI POBEGNIL - Janez Udovč iz Dolnjega Lipovca se je peljal z osebnim avtomobilom od Mokronoga proti Zburam. V Dolnjem Lipovcu je vozil po levi strani in zbil 45-letno kolesarko Franciško Doušek. Udovč je pobegnil, vendar so ga kmalu ujeli v Skočjanu. Douškovo so odpeljali v bolnišnico, škode pa je za 6000 din.

KAL: NEPREVIDEN MOTORIST - V nedeljo popoldan sta pri vasi Kal trčila Ciril Dajčman iz Novoga mesta in motorist Marjan Ramuta iz Kala. Dajčman je vozilo na ozkem cestišču pravočasno ustavil, Ramuta pa je trčil v sprednji del avtomobila in si poškodoval levo nogo. Škode ja za 6000 din.

TREBNJE: NESREČI BOTROVAL ALKOHOL? V ponedeljek ob enih zjutraj je zdomec Jože Brudar pripeljal z osebnim avtomobilom od bencinske črpalke in ko je vozil po nadvozi čez železniško progjo, je s srednjem desno stranjo zadel v ograjno. Pri preizkusu je alkotest pozelenel.

DOLE: ČELNO TRČENJE - 27. septembra dopoldne je Novomešan Anton Furlan z avtom vozil iz Metlike proti domu, pri vasi Dole pa je v nepregledni ovinek pripeljal po levi; tako je prišlo do trčenja z avtomobilistom Marjanom Pergerjem iz Zlatara. Ta je pripeljal v nasprotni smeri. Pergerjeva sopotnica Vesna Grunc je bila laže ranjena, gmotne škode pa je za 12.000 dinarjev.

VRČICE: BANKINA SE JE VDRILA - 29. septembra popoldne je šofer Cestnega podjetja Anton Plut iz Novoga mesta vozil tovornjak z gramozom iz kamnoloma Vrčice navzdol, nasproti pa je pripeljal drug prazen tovornjak Cestnega podjetja Anton Kocjan iz Kočevja. Pri srečanju na ozki cesti sta oba vozila po svojem desnem robu, bankina pa se je pod težo Plutovega tovornjaka vdrla. Kamion se je trikrat preobrnil in med tem je šofer padel iz vozila. Ljudje so ga izvlekli izpod kamiona in so teže ranjenega odpeljali v bolnišnico. Gmotna škoda znaša 60.000 dinarjev.

SPET POKVARJEN ŠTEDILNIK!

29. septembra popoldne sta monterja ljubljanske Plinarne popravljala pokvarjen plinski štedilnik v kuhinji tovarne Novoteks. Ko sta ga preizkušala, so v kuhinji kuhali, iz štedilnika v okvari pa se je dvignila manjša količina plina. Na sosednjem prižganem plinskem štedilniku je plamenček močno vzplamtel, in čeprav je bil kratkotrajen, je ogenj zajel kuharico Martino Majcen. Dobila je opekline in so jo odpeljali v bolnišnico. Gmotne škode v kuhinji pa nesreča ni povzročila.

Priznanja novomeškim gasilcem za 100-letnico

V nedeljo, 3. oktobra, je bila pred gasilskim domom v Novem mestu interna slovesnost za člane društva. V navzočnosti pokrovitelja slavlja Jakoba Beriča, predsednika občinske skupščine, so razvili nov društveni prapor, vsak član društva je dobil spominsko odličje, ženska desetina pa zlate značke.

Ob tej priložnosti je bilo podeljenih še 20 republiških odlikovanj in 12 priznanj članom društva za poštrevnovalno in dolgoletno delo. Dva veterana, Ernest Bele in Bruno Bernard, pa sta dobila posebno priznanje za 60-letno udejstvovanje pri gasilcih.

Tudi društvo je na slovesnosti dobilo visoko priznanje: zlato odlikovanje za posebne zasluge, ki ga je na prapor slovesno pripel Milorad Dimitrič, predstavnik republiške Gasilske zveze.

Vzdušje je bilo slavnostno, k čemur so pripomogli godba in izvajalci programa pa okrasitev. Velja omeniti še razglasitev napredovanj, ki je bila prav tako opravljena na nedeljski proslavi.

VZORNA SKRB ZA UPOKOJENCE

Pred kratkim je „Labod“ za svoje upokojujence organiziral izlet v Istro. Udeležilo se ga je okoli 40 bivših delavcev te organizacije, ki so obiskali počitniški dom v Savudriji in si ogledali novo turistično naselje Bernardin pri Portorožu. Upokojujenci so bili tako nad pobudo, kot nad organizacijo izleta sila navdušeni, še posebno zaradi zavesti, da jih delovna organizacija, kateri so dali najlepša leta svojega življenja, ni pozabila.

I. K.

2600 UR UDARNIŠKEGA

Krajanom Šmihela pri Žužemberku, Klečeta, Drašče vasi in Dešeče vasi ni žal velike obveze, da bodo prispevali 2600 ur prostovoljnega dela pri urejanju ovinkov na cesti, da bo po njej lahko vozil avtobus. Dosele so opravljena že vsa glavna dela, tako da bodo lahko v njihov kraj kmalu pripeljala večja vozila tako z ambruške, kot iz novomeške smeri. Delavci se bodo lahko vozili v službo, šolarji pa v šolo. V akciji so doslej sodelovali krajanji, krajevna skupnost, žužemberška šola, pričakujejo pa tudi pomoč TOZD Iskre, Litostroja, IMP, Ljvare Ivančna Gorica, Novolesa, Zadruge, Gozdenega gospodarstva in tovarne IMV, vseh, ki iz teh vasi dobivajo delovno silo.

M. SENICA

KOT DA BI ŠLO ZARES, so v petek popoldne ukrepali novomeški gasilci in še vrsta drugih iz okoliških društev, ko je za vajo „začela goriti“ tkalnica v Novoteksu. V nekaj minutah po alarmu so že gasili z najsodobnejšo opremo. Na fotografiji je vodni top, s katerim gasijo v svetlečih se uniformah pripadniki JLA. Vaja je povsem uspela in dokazala, da gasilci hitro in učinkovito ukrepajo. (Foto: Bačer)

Presekati gospodarsko mrtvilo

„Gospodarski uspehi v prvem polletju ne zadovoljujejo,“ menijo delegati vseh zborov občinske skupščine – Zakaj denar stoji v banki?

Na zasedanju vseh zborov novomeške občinske skupščine, ki je bilo 5. oktobra, je bilo videti, da se delegati neradi spuščajajo v razpravo o vzrokih izgub in slabega gospodarjenja.

Iz informacije o poslovanju organizacij združenega dela v prvih šestih mesecih letošnjega leta je bilo očitno, da poslovni uspehi gospodarstva v občini precej zaostajajo za planiranimi. Pričakovati bi bilo, da bi o tem stekla živahna razprava, vendar so se posamezniki oglasili šele na dvakraten poziv Avgusta Avbarja, predsednika izvršnega sveta skupščine. Tudi on je dejal: „Mrtvilo in tišina sta v takih točkah dnevnega reda že vitečena praksa, ker pa položaj zahteva obravnavo z vso resnostjo, si tega ne bi smeli več privoščiti. Reči bi morali besedo o tem, zakaj upadajo uspehi, zakaj usihajo prizadevanja za nadaljnjo rast in napredek gospodarstva. Sredstva za kredite pri banki ostajajo neizkoriščena, se ne bogatijo, ker kredito-

vpisu cestnega posojila, dobili so informacijo o napredovanju gradnje Doma JLA in o predvidenem sofinanciranju občine, sprejeli so kandidature občine Novo mesto za organizacijo 22. skupščine stalne konference mest Jugoslavije v letu 1978. Iz obrazložitve Jakoba Beriča, predsednika občinske skupščine in razprave dr. Jasne Peče je bilo videti, da je sprejem kandidature za Novo mesto le dobra stvar, zato so jo delegati tudi soglasno podprli. Ni pa še rečeno, da bo potrjena.

Najbolj živahno v dvorani je postalo pri delegatskih vprašanjih, kar je tudi že običaj za to skupščino. Precejšnje kritike je bila deležna kulturna skupnost, ki je – kot je dejal delegat prof. Jože Škofca po enoinpolletnem čakanju dala pismen odgovor na njegovo vprašanje, pa še ta ni zadel v črno. Odgovori s tako zamudo so izzvali k besedi še nekaj razpravljalcev, vsi pa so bili mnenja, da se kaj takega ne sme več zgoditi.

R. B.

Uporabnikov pa ni bilo

Za ponedeljek, 27. septembra, je bila sklicana skupščina izobraževalne skupnosti Novo mesto, vendar zaradi premajhne udeležbe zasedanja ni bilo. Manjkali so zlasti delegati uporabnikov. Skupščino so morali sklicati še enkrat.

Ker v Novem mestu to ni prvi primer nesklepčnosti na tako važnih samoupravljalških zasedanjih, bi kazalo vprašanje odgovornosti znova postaviti v ospredje. Tudi to ni prvi poziv, a kaže, da dosedanja opozorila niso dosti zalegla.

Če upoštevamo, da je bil dnevni red zasedanja izredno zanimiv, saj gre za obravnavo načrta občinske izobraževalne skupnosti za obdobje 1976 do 1980, za analizo kadrovskega stanja in razpravo o usmerjenem izobraževanju na Dolenjskem, za predlog združitve srednjih šol in drugih zavodov v skupnost usmerjenega izobraževanja itd., potem je odsotnost delegatov toliko bolj čudna.

Mar uporabnike, ki dajejo denar za te stvari, sploh ne zanima, kaj se s temi sredstvi dogaja? Mar so delegati malomarni in pozabljivi? Ko smo jih volili, smo rekli, da smo izbrali najboljšega. Pristali so na funkcijo, zdaj je ne opravljajo v redu. Stvar družbenopolitičnih organizacij je, da to razčistijo.

Ne samo, da zaradi takih primerov stoji delo, ki bi ga morala skupščina začrtati, nesklepčnost tudi veliko stane. Vrh tega jemlje voljo do udejstvovanja delegatom, ki so sicer redno prisotni.

R. BAČER

P. S. Drugi sklic skupščine je bil čez teden dni uspešen, ampak komaj komaj. S polurno zamudo se je zasedanje začelo, za uvod pa je bila kritika odsotnosti. Obširneje o tem prihodnjič.

MALO, AMPAK OD SRCA

Upokojujenci tovarne zdravil Krka v Novem mestu so 22. septembra sklenili po svojih močeh pomagati prizadetim od potresa v Posočju. Skromna sredstva, ki jih imajo na razpolago za razvedrilo in izlete, v znesku 500 din so v celoti namenili za Posočje.

Zadnji dom bo na Marofu

Šmihelsko in ločensko pokopališče postajata tesni, zato ju bo potrebno zapreti

Pokopališče je eden tistih splošno družbenih objektov, katerega usoda zanima najširši krog ljudi. Ker je slišati, da bodo šmihelsko in ločensko pokopališče prestavili, smo se glede tega pozanimali pri inž. Albertu Račeviću, ki trenutno o tem največ ve. On je vodja Dolenjskega urbanističnega biroja, v okviru katerega pripravljajo zazidalni načrt in dokumentacijo za novo pokopališče. Na vprašanje, zakaj sploh prestavitev, je inž. Račević povedal:

„Zaradi nagle rasti mesta na šmihelskem pokopališču že zmanjkuje prostora za pokop, na ločenskem se bo to kmalu zgodilo. Ob proučitvi možnosti za razširitev obeh pokopališč se je pokazalo, da to ne bi bilo smotno. Porabili bi ogromno denarja, razen tega pa ne bi mogli urediti v bližini

se je pokazal Marof, v bližini Možetove domačije. Svojtčas je bilo v obravnavi več možnih variant, vendar ima le Marof pravnjo geološko zasnovo tal, ki je za pokopavanje zelo važna. Že Iliri in Kelti so na Marofu pokopavali svoje mrtve, ker so vedeli, da so tla ugodna. Sestavljena so iz aprenega prepereloga materiala.“

– Ljudi zanima, kaj vse bo na novem pokopališču, kako bo urejeno.

„Pokopališče bo vsekakor sodobno urejeno, v bližini pa bo tudi modernizirana vrtinarja. Na pokopališču bo več lepo urejenih mrtliških vež, imelo bo poslovilno dvorano za ceremonial, upravne prostore, servisne delavnice, garaže, sanitarije, parkirišča itd. Dovozni poti bosta dve, in sicer iz mestne in bršlinske smeri, medtem ko bo glavna peš pot skozi Kettejev drevored.“

– Kakšna možnost je, da bi pri načrtovanju upoštevali želje in koristne predloge občanov?

„Dolenjski urbanistični biro pripravlja zdaj le predlog zazidalnega načrta, ki bo v javni razpravi. Vse objekte na pokopališču bo potrebno načrtovati kasneje. Zdajšnje delo poteka v sodelovanju z več svetovalci, strokovnjaki od drugih. Želimo pa dobiti čimveč pobud in predlogov naših občanov. V javni razpravi bodo imeli lepo priložnost in upamo, da je ne bodo pustili v nemar.“

– Ostanje se eno važno vprašanje: kdaj je predvidena ureditev novega pokopališča?

„Priprave so dolgotrajne in zahtevajo veliko denarja, vendar potreba obstaja že danes, zato ne bo mogoče dolgo odlašati. Nisem pristoje za odgovor na to vprašanje, vendar mislim, da bomo morali na novem pokopališču začeti pokopavati najkasneje v 10 letih. Nekako leta 1980 pa bi se moralo začeti urejanje pokopališča na Marofu.“

R. B.

mujnih spremljajočih objektov. Ker ima tudi mestna vrtinarja premalo prostora, upravljalec obeh dejavnosti pa je komunalno podjetje, so se odločili za novo lokacijo za pokopališče in vrtinarjo, ki sodita skupaj. Kajpak je sprememba pokopališč vezana na dolgotrajne priprave. Šmihelsko pokopališče bo ostalo zaščiteni, kakršno je, ločensko pa bodo sčasoma prestavili. Dvajset let po zadnjem pokopu se lahko začne prestavljanje grobove.“

– Kje bo novo počivališče umrlih Novomeščanov?

„Za najugodnejšo lokacijo

O kulturi – na frontni črti

Teden Komunita oziroma akcija „Človek, delo, kultura“ bo v novomeški občini do 8. februarja

Člani osemnajstčlanskega odbora, ki mu je partijski komite v Novem mestu naložil skrb za izvedbo tedna Komunita, že vrtijo telefone in zahtevajo od sekretarjev OO ZK v tozdih in krajevnih skupnostih podatke o akcijskih programih in drugi dejavnosti, s čimer se mora vsaka

osnovna organizacija vključiti v akcijo „Človek, delo, kultura“. Odbor za izvedbo tedna Komunita bosz osnovnimi organizacijami povezan do konca akcije, ki bo v novomeški občini končana na dan slovenskega kulturnega praznika prihodnje leto.

Ko to poročamo, se v osnovnih organizacijah pripravljajo na sestanek, na katerih bodo predvsem obravnavali vprašanja kulturnega življenja delavcev. Glede na to, da so do zdaj malone povsod zanemarjali to problematiko – tudi iz zapisnikov OO ZK ni razvidno, da bi se komunisti kdaj spomnili tudi na kulturo – bodo morali biti dnevni redi pretehtani in izbrani tako, da bodo prišla na vrsto res najbolj pereča vprašanja.

Kajpak bo morala kulturna akcija v tozdih in krajevnih skupnostih potekati ob najtesnejšem sodelovanju vseh dejavnikov, ki jim skrb za kulturo nalagajo mnogi znani dokumenti – od ustave do sklepov, stališč in resolucij družbenopolitičnih organizacij. Z drugimi besedami: za uspeh tedna Komunita v slehernem delovnem in organiziranem okolju so prav tako zadovoljeni sindikalni delavci, člani SZDL, ZSMS, boreci, delegati, organizatorji kulturnega dela, člani društev, profesionalni delavci v kulturnih ustanovah in mnogi drugi. V jeziku Socialistične zveze bi pomenilo, da lahko taka akcija, s katero častimo tudi 100-letnico Cankarjevega rojstva in 35-letnico vsaj, uspe le v frontnem delovanju vseh povabljenih in poklicanih.

O vsem drugem, kot o prireditvah in drugih manifestacijah, ki naj bi se jih poslužile, so bile osnovne organizacije posebej obveščene. Skratka: teden Komunita in celotna akcija sta tako zastavljena, da se kulturi naposled le obeta v življenju mesto, ki so ji ga odredili že dokumenti.

I. Z.

V GABRJU DELAJO KULTURNI DOM – Vaščani so resno poprijeli in uspeh ne zaostaja. Temelji za novo kulturno središče vasi so že gotovi. V tej stavbi bodo dobile streho tudi vse krajevne družbenopolitične organizacije. Vaščane bo finančno podprla krajevska skupnost, pomoč pa je obljubljena tudi od občine. Vsi predavci so se zavezali prispevati po 40 ur udarniškega dela. (Foto: Miklič)

NOVOMEŠKA TRIBUNA

Novomeška kronika

CUT DO SOČLOVEKA – Solidarnost delovnih ljudi s prizadetimi v Posočju je še vedno živa, vendar je tudi kaj različna. Medtem ko ponekod niti pričakovane niso povsem izpolnili, pa so se izredno izkazali delovni ljudje Kmetijske zadruge Žužemberk. Poleg dveh enodnevniških zaslužkov v ta namen so dali še denar, namenjen za sindikalni izlet. Ta sredstva pa so večja, kot če bi prispevali še tretji delovni dan.

– Petra; Marija Bradica z Ragsavske 8 – Marka; Milena Sinkovec s Poti na Gorjance 11 – Jožico; Lidija Dežman iz Ulice Slavka Gruma 11 – dečka in Vida Sadek z Ragsavske 6 – Mitjo.

NA TRANSFUZIJSKI POSTAJI je minuli teden darovalo kri 37 prostovoljcev. Od teh jih je bilo 11 iz Novoteksa, 7 iz IMV, 4 iz Laboda, 3 iz Novolesa, 3 od Pionirja, 2 iz Keramike ter 7 ostalih. S svojo krvjo so pomagali reševati tuja življenja. – Hvala!

ZAKASNELO POLETJE – Medtem ko nas je konec julija in avgusta zeblo in so bili prvi septembrski dnevi tako hladni, da se je iz prenekaterega dimnika v mestu že začel viti dim, imamo zadnji teden dni izredno tople vreme. Kopanje na prostem je bilo 1. oktobra prav prijetna stvar in v bližnjih toplicah se je to poznalo.

TRŽNICA JE BILA 4. oktobra v znamenju dobre jeseni. Dobiti je bilo radič po 20 din, endivijo po 15 din, korenje po 14 din, rdeče zelje po 8 din, pesa po 10 din, paradiznik po 10 din, karfiolo po 20 din, kostonj po 10 din, itd. Tudi sadja je bilo precej, cene pa so bile naslednje: jabolka 5 do 13 din, grozdje 14 din, slive 10 din, breskve 18 din in hruške 16 din kilogram. Odkar so se prodajali verižice in kičarije po silni razmer odselili, je več pletenin in stojnic z domačo obrtjo.

Ena gospa je rekla, da si mora večkrat, kadar gre pod arkadami na Cesti komandanta Staneta, tiščati robec pred nosom. Iz bližnje kemične čistilnice uhaja močan smrad po kemikalijah. Najbolj pa so zaradi smradu prizadeti sosede.

Ljubljanska banka

Tudi ko gre za posojila pravi naslov
za pospeševanje
gospodarskih dejavnosti
občanov

Na podlagi vezave domače ali tuje valute lahko odslej kot naš varčevalec zahtevate posojilo po novem pravilniku o pospeševanju gospodarskih dejavnosti občanov.

Posojilo lahko dobite v primeru, če se ukvarjate s kmetijsko dejavnostjo, opravljate obrtno dejavnost ali pa se nameravate posvetiti kmečkemu turizmu:

- za zidavo, rekonstrukcijo in večja popravila gospodarskih poslopij in poslovnih prostorov
- za nakup kmetijskih strojev
- za nakup plemenske živine
- za nakup delovne opreme za obrtniško in gostinsko dejavnost
- za preureditev stanovanjskih prostorov za turistično dejavnost

Znesek posojila znaša 250 % namensko vezanih dinarskih ali deviznih sredstev. Če občan proda konvertibilno valuto in veže dinarsko protivrednost, dobi kredit v višini 320 % vezanih sredstev. Najnižji znesek posojila znaša 10.000.— dinarjev, najvišji pa 400.000.— dinarjev.

Najkrajša doba vezave je 3 leta, najdaljša pa 11 let ter zavisi od namena posojila. Doba vračanja posojila je za leto dni krajša od dobe vezave sredstev.

Pravilnik prinaša še vrsto zanimivih podrobnosti, ki vas utegnejo zanimati, če se boste odločili za to obliko sodelovanja z našo bančno hišo. Zašto nas bo veselilo, če se boste ob priložnosti osebno oglasili v najbližji poslovni enoti naše banke, kjer bi skupaj proučili možnosti za ugodno, hitro in zanesljivo uresničevanje vaših zahtev in želja.

VOZNIKI!

ZAŠČITITE SVOJE VOZILO PRED KOROZIJO. ZUNANJI IN NOTRANJI PREMAZ Z „VALVOLINE TECTYL“ VAM OPRAVI!

PETER PERDEC

AVTOMEHANIČAR
POD TRŠKO GORO 90,
TELEFON 068-22-372
GARANCIJA ZA
OPRAVLJENO DELO!
TECTYL CENTER

DOLENJSKI LIST

LICITACIJA!

UPRAVA JAVNE VARNOSTI
NOVO MESTO

razpisuje

JAVNO LICITACIJO

za prodajo rabljenih osebnih motornih vozil in ostale opreme:

1. 4 OSEBNE AVTOMOBILE ZASTAVA 750
2. 1 OSEBNI AVTOMOBIL VW 1300
3. 1 KOMBI DKW 1000
4. 5 MOPEDOV
5. 10 FOTOAPARATOV, 2 PISALNA STROJA, 5 TAPECIRANIH PISARNIŠKIH STOLOV IN 1 ELEKTRIČNI USMERNIK

Licitacija bo v soboto, 9. 10. 1976 ob 8. uri, na sedežu UJV Novo mesto, Jerebova 1.

Interesenti morajo pred začetkom licitacije položiti varščino 10 % od izklicne cene.

ZAHVALA

Po težki in hudi bolezni nas je v starosti 80 let zapustil dragi oče, stari oče in praded

AVGUST M. JAKŠA

upokojenec iz Dobravic pri Metliki

Pokopali smo ga v ožjem družinskem krogu v četrtek, 30. septembra 1976, v Podzemlju. Zahvaljujemo se vsemu osebju bolnice Novo mesto za ves trud in nego. Pristrčna hvala tudi obč. ZB Metlika, Domu upokojencev Metlika, Krajevni skupnosti Dobravnice, ter sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje in izrazili sožalje.

Žalujoci: sinovi Jože, Pavle in Lojze, hčerki Marija in Olga z družinami.

Ljubljana, Novi Sad, Piran

PROIZVODNO
GRADBENO
PODJETJE

GRADNJA ŽALEC

POTRESNI ZIDAK — VOGELNIK

Potresno varnost objekta predstavljajo poleg horizontalnih tudi vertikalne vezi v vogalih in notranjosti objekta. Te vertikalne vezi predstavljajo armiranobetonski stebri, ki jih je potrebno v klasični izvedbi opaževati. Dragemu opaženju pa se izognemo z uporabo POTRESNEGA ZIDAKA. Opaž je pripravljen s tem, ko zidar konča delo. V odprtine potresnega zidaka vstavimo potrebno armaturo, zalijemo z betonom in vertikalna vez je gotova. Dimenzije potresnega zidaka so enake meram zidu — P-1 = 39 x 29 x 19 cm, P-2 = 39 x 29 x 14 cm. Velikost notranje odprtine, ki predstavlja v končni obliki vertikalno vez je 18,5 x 18,5 cm. Potresni zidak je izdelan iz opečnega betona. S tem dobimo opečno površino zidu ter tako zmanjšamo prehod toplote in preprečimo nastanek kondenza.

PROIZVAJAMO, PRODAJAMO, MONTIRAMO

Proizvodno gradbeno podjetje GRADNJA Žalec, Aškerčeva, 4, tel. št. (063) 710-740, 710-783, 710-782.

Enota: proizvodnja in prodaja gradbenih materialov Latkova vas pri Preboldu, tel. št. (063) 722-027

Naše proizvode lahko kupite v vseh prodajalnah gradbenih materialov.

ZAHVALA

Ob prerani in boleči izgubi našega ljubega 5-letnega sinčka, bratca in vnuka

MIRANA RUKŠETA

iz Gabrja 136

se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in ga spremili na njegovi mnogo, mnogo prežgobj končani življenjski poti. Še posebej hvala prvim reševalcem, osebju kirurške ambulante, ki ste poskušali, da bi ga povrnili v življenje. Hvala sindikatu Krke in Petrola, darovalcem mastnega oddelka tovarne zdravil, kolektivu bencinskega servisa Novo mesto II., sosedom, mladini in KS Gabrje za podarjene vence in drugim, ki ste ga zasuli s cvetjem in nam izrekli sožalje. Še enkrat hvala vsem, ki ste ga imeli radi in ga pospremili na njegovi zadnji poti ter ga zasuli s cvetjem. Župniku hvala za opravljeni obred.

Žalujoci: očka, mamica, obe stari mami ter drugo sorodstvo

LICITACIJA!

MERX—CELJE
TOZD PEKARN IN SLAŠČIČARN
CELJE

V skladu s sklepom DS TOZD Pekarn in slaščičarn objavljamo

javno prodajo

osnovnih sredstev, ki bo 13. 10. 1976 ob 9. uri v CERKLJAH ob KRKI (v pekarni v Cerkljah ob Krki).

	ocen. vrednost
Mešalni kotel	6.000,00
Mešalni stroj	4.600,00
Oblikovalni stroj „Univerzum“	6.000,00
Sejalni stroj	3.000,00
Pekarska peč	36.000,00
ter razni drobni pekovski inventar v skupni vrednosti	25.320,00 dinarjev.

MERX—Celje, TOZD Pekarn in slaščičarn, Celje

OPEKARNA ZALOG
Novo mesto p.o.

Komisija za razpis delovnega mesta direktorja

razpisuje
na podlagi 97. člena statuta prosto delovno mesto

DIREKTORJA PODJETJA

Pogoji:

1. kandidat mora imeti srednjo tehniško šolo in 8 let delovnih izkušenj v gospodarstvu, predvsem v gradbeništvu ali industriji gradbenega materiala;
2. da ne obstaja kateri od zadržkov po 134. členu zakona o konstituiranju organizacij združenega dela.

Rok za prijave je 15 dni po dnevu objave.

Prijave z dokazili o izobrazbi in praksi pošljite na zgornji naslov z oznako: „Komisija za razpis mesta direktorja“.

Odbor za združeno delo

razglašuje prosto delovno mesto

BLAGAJNIKA

Pogoji:

nižja administrativna šola ali nedokončana ekonomska oz. katera druga srednja šola in 2 leti prakse na enakem ali podobnem delovnem mestu.

Delovno mesto se razglašuje za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu v času od 1. decembra 1976 dalje).

Rok za prijave je 15 dni po objavi oziroma do zasedbe delovnega mesta.

Prijave pošljite na zgornji naslov z oznako: „Odbor za združeno delo“.

Odbor za medsebojna razmerja v združenem delu pri TOZD „Motiv“ Industrije otroške konfekcije „JUTRANJKA“ Sevnica

objavlja

prosti delovni mesti za
2 KOMISIONARJA ZA SKLADIŠČE
GOTOVIH IZDELKOV.

Kandidati morajo poleg splošnih izpolnjevati še tele pogoje:
— Poklicna šola — prodajalec tekstila,
— 6 mesecev delovnih izkušenj.

Pri izbiri kandidatov imajo prednost moški.

Osební dohodek je po samoupravnem sporazumu o osnovah in merilih za delitev osebnih dohodkov.

Pismene ponudbe z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev sprejema Industrija otroške konfekcije „JUTRANJKA“ Sevnica, kadrovska služba, v roku 15 dni po objavi.

Doklej skozi okna krste na vrveh?

Ribniško pokopališče nima mrliških vežic — Pogrebni sprevodi na magistralni cesti proti Ribnici povzročajo velike kolone avtomobilov — Problem, ki dandanes dela Ribnici nemajhno sramoto — Denarja za gradnjo ni

Na naših cestah se vozniški motornih vozil nemalokrat srečujejo s smrtjo, toda tokrat nimamo v mislih tistih, ki dan za dnem polnijo stolpice črnih kronik. Gre za pogrebne procesije, ki smo jim tolikokrat pričali na magistralni in tudi drugi cesti proti Ribnici. Popolnoma odveč je zapisati, da v takih primerih sprevod nemalo ovira promet in ustvarja nekaj kilometrov dolge kolone avtomobilov.

Takšno stanje v ribniški občini je že dalj časa povod žolčnih razprav, ki pa le počasi rojevajo dejanja. Naj navedemo le nekaj vzrokov za takšno stanje. Ribniško pokopališče, ki je v bližnjem zaselku Hrovača, nima mrliških vežic, skratka nobenega prostora, kjer bi mrtič ležal do pogreba. Ta pomanjkljivost povzroča vse ostale. Ljudje imajo svoje pokojnike doma in jih tako na dan pogreba vozijo na pokopališče, seveda v procesiji. Najhuje je v Zlebiču, od koder je edina vez z Ribnico prav magistralna cesta, da o problemih tistih stanovalcev v blokih ne govorimo, saj nekateri mrtiče iz višjih nadstropij spuščajo skoz okna z vrvoj.

Komisija za verska vprašanja pri občinski skupščini Ribnica je pred kratkim sprejela sklep, da mora oddelek za notranje zadeve pri skupščini kar se da hitro pripraviti odlok o pokopališkem redu. S sprejetjem tega akta bi se izognili sprevodom po mestu; ti naj bi šli posledje po obvoznici mimo Inlesa. Ukrep bi naj do zgraditve mrliških vežic vsaj delno omilil navedeni problem.

In kako potekajo dela za gradnjo vežic? Pokopališka uprava v Ribnici je pred dvema

letoma prevzela patronat nad pokopališčem v Hrovači. Sklenili so, naj se najprej nabavi vozilki za prevoz mrtičev in vencev, česar do takrat še ni bilo(!), obenem pa naj se pripravijo načrti za gradnjo mrliških vežic. Potem, ko so se nekateri člani uprave po dolgotrajnem iskanju pravega in ustreznega vzorca odločili za brežiški tip mrliških vežic, so izdelali idejni načrt. Predvidena je gradnja treh vežic z vsemi potrebnimi prostori. Takoj zatem je uprava pokopališča s pomočjo krajevne skupnosti odkupila od krajanov zemljišče, ki je predvideno za to gradnjo. Od tu naprej pa je šlo vse sila počasi in razen zvrnanega materiala se podoba prostora za gradnjo ni spremenila. Pri pokopališki upravi tarnajo, da denarja za nadaljnje delo ni od nikoder.

Krajevni samoprисpevek, ki je bil namenjen izgradnji telovadnice, vrta in mrliških vežic, je pomagal bore malo. Zakaj, ne vemo. Iz teh sredstev je bilo namenjenih le 60.000 din za nakup zemljišča, vsa ostala dela, ki so bila opravljena sedaj, pa so bila prostovoljna. Še

najbolj zaskrbljuje podatek, da bo predvidena cena novega objekta, če ga lahko tako imenujemo, kar okoli 2 milijona dinarjev.

Na pokopališki upravi so nam povedali, da tudi v prihodnosti ne pričakujejo, da se bo kaj dosti spremenilo. Toda mnenja smo, da je problem take narave, da zahteva kar najhitrejšo rešitev. Kje in kako bi kazalo najučinkoviteje ukrepati, pa najbolje vedo Ribničani sami. Sicer pa si občina, ki je domala po vsem svetu znana po izdelkih suhe robe in ki namestava turizem napraviti za eno poglavitnih vej gospodarstva, take sramote prav gotovo ne bi smela privoščiti.

BOJAN BUDJA

USTANOVLJEN SVET POTROŠNIKOV

Končno je Ribničanom uspelo: po dolgotrajnih pripravah in negodovanih občanov je občinska konferenca SZDL ustanovila svet potrošnikov. Naloga tega organa, v katerega bodo vključeni predvsem kupci, je, da sodeluje pri odpravljanju vseh napak in pomanjkljivosti pri razvoju in delovanju trgovske mreže v Ribnici. Upajmo, da bo ta korak privedel do boljše stanja tudi na tem področju.

UREJAJO OBREŽJE — Prejšnji teden smo opazili, da so se delavci ribniške Komune končno lotili čiščenja obrežja ob Bistrici. Le-to je bilo takšnih del že nujno potrebno. (Foto: B. Budja)

Že 36 odstotkov nad planom

Ribničani so na šestem mestu v SRS po doseženi vsoti pri vpisu posojila za ceste

Akcija za vpis posojila za ceste v ribniški občini je že do sedaj dala presenetljivo dobre rezultate. Med 59 občinami v SRS so Ribničani trenutno na šestem mestu in so za 36 odstotkov prekoračili predvideno vsoto.

V občini je zaposlenih 2.781 občanov (podatek iz leta 1975); od tega jih je posojilo vpisalo kar 2.421, v znesku 4.215.440 din. Izmed 184 obrtnikov jih je vpisalo 135, zbrali pa so 412.000 din. Tudi upokojenci niso stali ob strani: od skupnega števila 1.157 se jih je vabilu odzvalo 143, ki so vplačali 129.050 din. Zanimivo je, da jih je kar 82 posojilo dalo v gotovini. Tudi upokojenci v Loškem potoku so bili aktivni, saj jih je 92 vpisalo kar 54.400 din, medtem ko v Sodražici po podatkih štaba upokojenci niso vpisovali.

Skupno se je torej kar 2.696 občanov odločilo prispevati delež za

boljše ceste, in kar je še najbolj razveseljivo, zbrali so skupno 4.746.390 din. Seveda pa pri teh številkah ne bo ostalo. Od skupaj 33 vpisanih mest v občini jih je do sedaj zaključilo delo le 17. In še nekaj: k navedenemu znesku še niso pristoja sredstva, ki so jih zbrali zaposleni v JLA. Po nekaterih podatkih so se tudi ti dobro odrezali, čeprav vpis pri njih še ni zaključen.

IZLET NA RAB USPEL

Dvodnevni izlet na Rab, ki ga je priredilo Društvo upokojencev Ribnica, je popolnoma uspel. Udeleženci so se vračali polni lepih vtisov iz tankajšnjih krajev Raba, Senja in Crikvenice.

Upokojenci so se domenili, da bodo naslednje leto za dva dni obiskali Plitvička jezera. „Spoznavajmo svet in domovino!“ je njihovo geslo.

V. P.

Zakon naj čimprej zaživi

V delovnih organizacijah Ribnice je bila razprava o osnutku novega zakona dobro zastavljena — Izjeme so manjše organizacije

Razprave o osnutku zakona o združenem delu so trenutno najbolj aktualno vprašanje v vsaki delovni organizaciji in tako je tudi v Ribnici. Ko smo se prejšnji teden pogovarjali s sekretarjem občinskega sindikalnega sveta Ribnica Marjanom Oražmcom, smo dobili vtis, da je bila javna razprava na ribniškem območju dobro zastavljena.

Že sedaj lahko zapišemo, da je razprava izpolnila predvideni obseg z okoli 80 odstotki. Delavci so, vsaj kar zadeva področja, ki jih najbolj zanimajo (dohodkovni odnosi, medsebojna razmerja itd.), z novim zakonom dobro seznanjeni. Takšen uspeh gre pripisati predvsem koordiniranemu delu med ZK, organizacijami sindikatov in aktivni, ki so bili dolžni voditi razpravo. V dveh največjih ribniških organizacijah, Inlesu in Riku, so razprave organizirali najprej v manjših skupinah, kar je delavcu omogočilo, da je o osnutku zakona tudi razpravljal. V Riku so celo organizirali „okroglo mizo“, kjer so analizirali stanje z vseh zornih kotov. Vsekakor pa je glavna naloga vseh, da razpravo še nadaljujejo in da v vseh organizacijah pripravijo „teren“, tako da bo novi zakon zaživel res v vseh samoupravnih aktih.

Na konferenci Zveze sindikatov so že oblikovali prve sklepe in predloge, ki se nanašajo na dosedanje rezultate razprav v vseh delovnih organizacijah. Poglejmo si jih v kratkih obrisih: V delovnih organizacijah, kjer je bila razprava slabo organizirana in brez predhodne analize samoupravnih odnosov, morajo razpravo v najkrajšem času ponoviti. Družbenopolitične organizacije so pozvali, naj aktivno sodelujejo pri spreminjanju samoupravnih razmer v OZD, kot narekuje novi zakon. Najpomembnejša naloga vseh pa bo, da se z vso močjo bore, da bi zakon o združenem delu resnično zaživel. Mišljeno je tako združeno delo kot krajevne in samoupravne interesne skupnosti.

B. BUDJA

POCENI DO ŠOLSKIH KNJIG

Na OŠ Sodražica so pred kratkim ustanovili posebno zadrugo učencev. Njena naloga je, da od raznih založb in knjigar kupuje velike količine šolskih potrebščin, seveda po znižani ceni, in te nato prodaja svojim učencem. Kot smo izvedeli, bodo dijaki šole z zbranim denarjem odšli na skupni izlet. Ideja, ki jo kaže posnemati.

BODOČI AGRONOMI NA OBISKU

Prejšnji teden je Sodražico obiskala skupina štirinajstih dijakov srednje kmetijske šole iz bližine Arcehieve v Italiji. Bodoči agronomi so si ogledali nekaj hlevov v okolici Sodražice in se seznanili s tankajšnjim načinom kmetijstva. Ob koncu obiska jim je predsednik ribniške občine Ciril Grilj pripravil svečano kosilo.

B. B.

SE BO KAJ SPREMEMILO? — Takšen je prostor pri pokopališču v Hrovači, namenjen za gradnjo mrliških vežic. Sadove dosedanjega dela je že močno prekrila trava in plevel in nič ne kaže, da se bo podoba v kratkem spremenila. (Foto: B. Budja)

Dom JLA je postal Ribničanu domač

Prebivalci Ribnice si svojega vsakdanjega življenja ne morejo zamišljati brez doma JLA — V prihodnosti bodo v njem gostovali Kićo Slabinač, Grupa 777, Toni Kljaković, Suvenirni in še kdo

Dom JLA, na katerega je ponosen vsak Ribničan, je praktično od svoje ustanovitve (lani) osrednji objekt občine. Malo smo pisali o stavbi, ki je dan za dnem polna obiskovalcev, zato smo tokrat obiskali načelnika doma, kapetana Tomislava Lukića, ki nam je povedal marsikaj zanimivega.

Dom JLA je dobil popolnejšo podobo. Začeli so ustanavljati sekcije, ki privabljajo vse več mladih, saj je dom odprt za vse obiskovalce. Odveč je poudarjati, da vsaka za Ribnico pomembna prireditelja poteka tukaj, da so bila prirejena že številna tekmovanja. Naj omenimo le izbirno tekmovanje kegljačev za moško in žensko državno reprezen-

Tomislav Lukić: Dom JLA dobiva vse popolnejšo obliko.

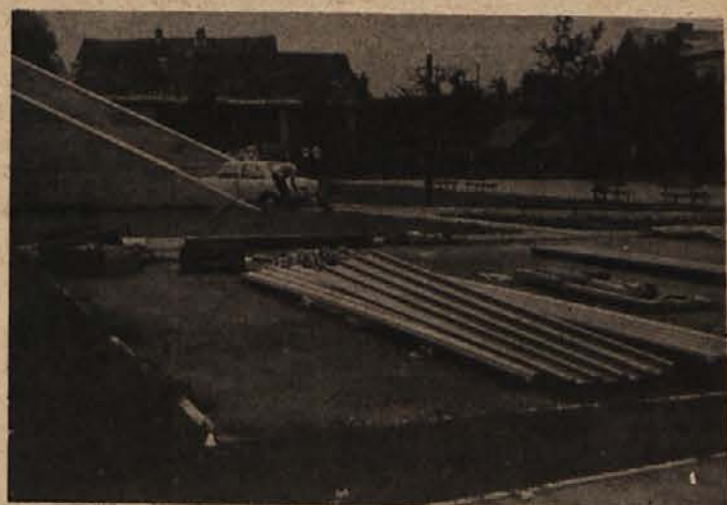
tanco. Skratka, preteklost je bila pestra kot malokje drugod, nas pa so zanimali predvsem načrti za prihodnje mesece.

„Pred kratkim smo zasadili zelenice okoli doma,“ je pričel Tomislav Lukić, „stale pa so nas približno 30.000 din. Do konca leta pripravljamo vrsto zanimivih prireditev. Naj navedem le najzanimivejše: v počastitev dneva topništva bo organiziran tovariški večer, na katerem bodo sodelovali opatijski suvenirni in Kićo Slabinač; 27. oktobra pripravljamo večer narodnozabavnih pesmi, na katerem bodo sodelovali znani pevci tovrstne glasbe; v počastitev dneva JLA bomo 21. decembra povabili Tonija Kljakovića, prav tako pa že pripravljamo novoletni program za vse tri praznične dni. Na njem bo sodelovala znana Grupa 777. Seveda pa ni naše področje le glasba. Sedaj ustanovljamo likovno sekcijo, za fotografsko pa nam manjkajo še ustrezne aparature. V kratkem bomo pripravili tudi literarni večer povezan z otvoritvijo knjižnice. Na njem naj bi sodelovali znani književniki; trenutno so dogovarjamo z Brankom Čopičem in Gustavom Krklecem.“

Vidimo torej, da v domu vsakdo najde kaj zase; šport, kulturo, glasbo in še kaj. Le nekaj nas moti in to meče senco na celotno dejavnost doma: gostinske storitve. Bife, ki je na voljo obiskovalcem, se ne more pohvaliti z najboljšim načinom dela. Poleti na primer, ko so na terasi bile

postavljene mizice in stoli, je natakar le redkokdaj pogledal, če koga izmed obiskovalcev ježa. Od načelnika doma smo tudi izvedeli, da je med plesi in drugimi prireditvami že prišlo do nekaj izgrediv, zato nameravajo v bodoče še postriti nadzor.

B. B.

DOM JLA UREJAJO — Enako skrb kot življenju v domu posvečajo tudi zunanemu videzu. Na našem posnetku vidimo, kako vojaki urejajo zelenice in nasade okoli doma JLA, ki so veljale okoli 30.000 din. In ne pravijo mu zamen „lepotec“. (Foto: B. Budja)

Delavcem je prekipelo

Ko na drugem mestu pišemo o uspehu javnih razprav o osnutku novega zakona o združenem delu, navajamo, da so te lahko uspešne le tam, kjer je bila poprej opravljena analiza samoupravnih odnosov znotraj organizacije. Kjer ta pogoj ni izpolnjen, so možnosti za vpeljavo novega zakona minimalne. Na takšen primer smo našli pri sodražki podružnici „Krima“, ki zaposluje okoli 60 delavcev. Mirno lahko zapišemo, da je to podjetje eno izmed tistih redkih, kjer korenine samoupravljanja niso pogonale.

Vihra, ki se je že nekaj časa pripravljala, je vendarle izbruhnila. Delavci, prepusteni na milost in nemilost „delodajalcem“, so po toliko letih čakanja in potrpežljivosti povzdignili glasove. In ne brez razloga. Njihove pravice so bile minimalne, osebni dohodki od 1.300 do

1.800 din, niso imeli vpogleda v poslovanje podjetja, obveščanja dejansko ni bilo. Naštevannya nepravilnosti je za kup papirja, višek pa je bila samovolja vodilnih, ko delavcem niso hoteli izplačati opravljenih nadur.

Vem, da se marsikateri izmed bralcev prijema za glavo, ko bere te vrstice. Primer je za današnje razmere res nerazumljiv. Epiloga te sramote za tovarno Krima še ne vemo, izvedeli pa smo, da je javno tožilstvo že sprožilo postopek proti generalnemu direktorju Krima, vendar obravnava doslej še ni končana. Vsekakor bo privedla do zanimive ugotovitve oz. odgovora na vprašanje: kje poganjajo korenine, ki so zavirale razvoj samoupravljanja v organizaciji, ki se uvršča med vodilne ustvarjalce slovenske modne konfekcije?

BOJAN BUDJA

Vsi že ne sodijo v en koš

Franc Puhner, predsednik komisije za družbenoekonomске odnose pri komiteju občinske konference ZK v Brežicah, pojasnjuje vzroke za izgube v gospodarstvu

— Vaša komisija spremlja vsa dogajanja v gospodarstvu in negospodarstvu, vse vzpone in padce, ter opozarja na kritične probleme gospodarskih organizacij in ustanov. Ta čas veliko slišimo o izgubah tozvod in OZD, kaj pravite na to?

— Res je, po podatkih polletnih analiz je položaj nasploh precej kritičen, za kar seveda ne smemo dolžiti le novih zakonikih predpisov. V začetku leta najavljeni ukrepi so mnoge prehiteli, a ne brez posledic. To velja predvsem za banke, trgovino in vse ustanove, v katerih e steka denar. Njihov neorganiziran odziv je povzročil veliko zmedo v celotnem tržnem prostoru in povlekel za seboj gospodarstvo ter negospodarstvo. Z majhno konjunkturo v sedanjih

FRANC PUHNER

mesečnih lahko dokažemo, da ima blago tržni značaj. Ogromno kupno moč je na primer navrglo znižanje pologa za potrošniška posojila od 30 na 10 odst. in znižanje prometnega davka.

Na upadanje dohodka in izgube je v prvem polletju vplival tudi večji izvoz. Marsikje so prisilno omejevali proizvodnjo zaradi naraščajočih zalog in majhne kupne moči. Delovne organizacije so zdaj prebolele svoje kritično obdobje, kar lahko utemeljimo z dvo odstotnim porastom proizvodnje.

— Koliko organizacij je v brežiški občini poslovalo z izgubo in kaj vse je vplivalo nanjo?

— Za lažjo primerjavo najprej podatek za Slovenijo: ob koncu polletja je imelo izgubo 47 odst. gospodarskih organizacij, v katerih dela 58 odst. vseh zaposlenih v SRS. V brežiški občini pa je imelo izgubo 22 tozvod in OZD ali 69 odst. Te delovne organizacije zaposlujejo 68 odst. vseh delavcev, torej smo spet nad republiškim povprečjem. Med prej omenjenimi 22 organizacijami je 13 takih, ki iz neplačane realizacije ne krijejo izgube. Z izgubo so razen industrije poslovali še trgovina, obrt, gostinstvo in gozdarstvo. V kritični situaciji pa se je izredno znašlo kmetijstvo, ki tudi po plačani realizaciji beleži boljše rezultate od lanskih.

Posamezne organizacije so se ves čas obnašale stabilizacijsko in po svojih sposobnostih prispevale k doseženim rezultatom. Poudarjam pa, da je struktura gospodarstva glede na tržne možnosti zelo slaba, zato bomo morali v občini razvijati tiste panoge, ki imajo zares pogoje za nadaljnjo perspektivo, kot je na primer kmetijstvo.

— Za konec vas prosim samo še kratko pojasnilo o gibanju cen, osebnih dohodkov in produktivnosti v občini!

— Spet bom uporabil primerjavo, da bo slika bolj jasna. V Sloveniji so cene letos narasle povprečno za 17 odst., v brežiški občini za 9 odstotkov; lani v republiki za 42 odst., v občini pa za 38 odst. pri nenehnem povečevanju vseh stroškov in dodatnem obremenjevanju gospodarstva (prispevki za elektro gospodarstvo ipd).

Osebnih dohodkov bi bili morali po resoluciji za 1976 naraščati za 10 odst. počasneje od uveljavljenega dohodka. V občini smo imeli ob koncu polletja za 16 odst. manj ostanka dohodka z amortizacijo vred in brez upoštevanja izgub. Če pristejemo izgube, potem je bil dohodek dosežen komaj 50-odstotno v primerjavi z istim obdobjem lani. Osebnih dohodkov so v prvem polletju narasli za 22 odst., razlog za to pa moramo iskati v povečanih

življenjskih stroških. Produktivnost se je zmanjšala za 6 odst., kar je deloma posledica prisilnega zmanjševanja proizvodnje. Vse to je hromilo delovne organizacije in zmanjševalo njihovo sposobnost za tehnološke izboljšave.

Da bi v naslednjih treh mesecih vsaj delno nadoknadili zamujeno, je komite občinske konference ZK sprejel vrsto ukrepov, v katerih zahteva preverjanje stabilizacijskih in sprejem sanacijskih načrtov.

JOZICA TEPPEY

URE PRAVLJIC PO VASEH

V tednu otroka, od 4. do 10. oktobra, je koordinacijski odbor pri občinski Zvezi prijateljev mladine v Brežicah organiziral pravljicne ure po krajevnih skupnostih. Namenjene so tistim predšolskim otrokom, ki niso vključeni v vzgojnovarstvene ustanove.

Včeraj popoldne so najmlajši prislunhli pravljicam v osnovni šoli v Skoplicah, v prostorih krajevnega urada na Catežu, v osnovni šoli v Mrzlavi vasi, v gasilskem domu v Šentlenartu in v gasilskem domu v Bukoški. Vzgojiteljice so te dni povabili tudi v Dobovo, Kapele, Cerklje, Bušečo vas, Krško vas, Pišce, Artiče in Sromlje, Globoko, Bojsno in na Veliko Dolino. Za prikupnejšo ureditev prostorov so poskrbela vodstva šol, člani DPM in svetov KS.

OBVESTILO O DERATIZACIJI

(zastrupljanju podgan in miši)

V OBČINI BREŽICE

Po odloku o obvezni deratizaciji v občini Brežice (Ur. l. SRS št. 10/74) bo Zavod za socialno medicino in higieno Novo mesto opravljaj obvezno deratizacijo na območju mesta BREŽICE s pripadajočimi naselji ŠENTLENART, BREZINA, ČRNEC, ZAKOT, TRNJE ter v ČATEŽU, VEL. MALENCAH in KRŠKI VASI v dneih od 13. oktobra do 25. oktobra 1976.

Točna navodila in opozorila bodo objavljena na vidnih mestih v vseh krajih, kjer bomo opravljali deratizacijo.

"BETI" IN ŠOLA RAZSTAVLJATA

V dobovski osnovni šoli so v nedeljo, 4. oktobra, odprli razstavo likovnih ročnih del kolektiva tozda "Beti" in osnovne šole ter jo povežali z razgovorom o kulturi. Včeraj popoldne so organizirali za pionirje likovno ustvarjanje na prostem. OO ZK na šoli se s temi prireditvami vključuje v teden Komunistične Lani je za prizadevnost v tem tednu dobila pismeno priznanje.

SREČANJA Z USTVARJALCI

V tednu Komunistične prireajo na brežiški osnovni šoli razstavo reprodukcij del slovenskih slikarjev od baroka do impresionizma in srečanje učencev s slikarjem Ivom Šubincem. V Artiče so povabili v šolo Toneta Kozlevčarja na pogovor o poteh Slovenskega okteta, na zboru komunistov KS in članov prosvetnega društva pa je v razpravi o kulturi sodeloval skladatelj in dirigent Radovan Gobec.

V VINOGRADU. Pridne roke beračev polnijo brente na Pišeckem, na Bizeljskem in pod Gorjanci. (Foto: J. T.)

TOVARNO GRADE Na Žadovinku dokončujejo 120 metrov dolgo in 38,5 metra široko delovno halo za krški SOP. Veljala bo okoli 60 milijonov dinarjev. Pionir jo je začel graditi maja letos. Gradbena dela bodo opravljena do 10. oktobra. Malo imajo zamude, ker jih je zadržal TRIMO in ker so imeli nekaj dodatnih del, vendar bodo kljub temu hitro gotovi. (Foto: Jožica Teppey)

Nove vezi med tozdi in KS

Skupne čitalnice, razstave in srečanja z umetniki v tednu Komunistične od 18. do 24. oktobra — Dnevi tiska, radia in televizije, za zaključek pa javna tribuna

Letošnji teden Komunistične v krški občini obeta s svojimi pestrimi prireditvami prijetno osvežitev v kulturnem življenju. Vse akcije imajo delovno, ustvarjalno obelježje in posegajo v vse sredine, tako med delavce v tozde kakor tudi v krajevne skupnosti.

Za dan domače knjige pripravljajo za razpravo podatke o razširjenosti domačih avtorjev ter srečanja mladine in drugih občanov s sodobnimi slovenskimi pisci. Knjige domačih ustvarjalcev bodo občanom na voljo v potujoči knjigarni.

Novost je ustanavljanje marksističnih knjižnic in čitalnic, ki bodo povezovala delovne

skupnosti in krajevno skupnost. Tovarna celuloze in papirja „Djuro Salaj“ bo imela čitalnico skupaj s krško krajevno skupnostjo, krajevna skupnost Senovo pa bo odprla čitalnico skupaj z vsemi tozdi na njenem območju.

V večjih delovnih organizacijah bodo poskrbeli za likovne razstave in srečanja z ustvarjalci, predvsem tistimi, katerih imena so povezana s Krškim.

V okviru tedna Komunistične sodi nadalje dan tiska, radia in televizije. V osnovnih šolah v Krškem in Brestanici bodo pripravili razstavo dnevnega in drugega informativnega tiska ter internih glasil. Vzporedno s tem bodo prikazali uporabnost radia in televizije v izobraževalne namene.

Na sklepnih prireditvah v tednu Komunistične bodo nastopile vokalne, instrumentalne, dramske in folklorne skupine, recitatorji

ČAKAJO NA POZIV

Elektrarna Brestanica je ustanovila intervencijsko grupo petih članov za obnovo Posočja. Na pomoč bodo odšli, takoj ko jih bodo poklicali. V skupini so dva zidarja ter po en električar in tesar.

Krške novice

NOVI STIKI — Od petka do nedelje se je v krški občini mudilo večje število delavcev občinske uprave, sodišča in milice iz pobratene občine Bajina Bašta. Krški gostitelji so jih popeljali na ogled gradbišča nuklearne elektrane, v krški „Djuro Salaj“ in brestaniško plinsko-parno elektrarno, obiskali pa so tudi Kostanjevico. Pred nedeljskim povratkom so si gostje ogledali še novo osnovno šolo v Leskovcu, kjer so jim pripravili krajši kulturni program.

ZE PROGRAM — Aktiv žena, kmečkih proizvajalk, ki deluje pri tozdu za kooperacijo krškega „Agrokombinata“, je pred dnevi sprejel okvirni delovni program za sezono 1976–1977. V petnajstih aktivih po krajevnih skupnostih bodo ženam posredovali vrsto strokovnih predavanj in praktičnih napotkov, za posodobitev kmetijske proizvodnje, za urejanje njihovih domačij, pa tudi nekaj praktičnega znanja iz šiviljstva ter kuhanja in zmrzovanja pridelkov.

POVSOD SLOVESNO — Po vseh osnovnih šolah so minuli teden počastili „Dan pionirjev“, ki so ga združili z oceno minule dejavnosti pionirskih odredov in načrti za

in literatni-amaterji. Fotoamaterji, likovni amaterji in filatelisti pa se bodo tedaj predstavili občinstvu z razstavo.

Komite občinske konference ZK pripravlja za zaključek javno tribuno z analizo kulturno-prosvetne dejavnosti v občini in razpravo o nadaljnji usmeritvi kulturne politike.

J. T.

Hitra pomoč šole

Za denarjem še star papir

Vest o zadnjem potresu v Posočju je vzbudila na osnovni šoli „Jurij Dalmatin“ v Krškem globoko sočutje do prizadetih prebivalcev. Ze naslednji dan so organizirali solidarnostno akcijo. Po območjih šolskega okoliša razdeljene skupine učencev so zbiralte prostovoljne prispevke.

Prvi so se odzvali člani delovne skupnosti šole in prispevali 5.800 din. Tudi organizacije na šoli so dale svoje deleže: pionirska organizacija 1.000 din, mladi člani RK 1.000 din, pionirska hranilnica 500 din, mladi planinci 200 din, sindikat 800 din, učenci 2. a in b razreda 276 din. Vsega skupaj so zbrali 50.542 din prostovoljnih prispevkov.

Pionirji, mladi člani RK, so se z vsó resnostjo lotili akcije in je še niso zaključili. Zdjaj pridno prinašajo v šolo star časopisni papir. Izkupicek zanj bodo prav tako nakazali kot pomoč Posočju.

Člani delovne skupnosti šole pa so sklenili, da bodo tudi v septembru (letos že drugič) prispevali za Posočje enodnevnih zaslužek.

J. V.

Novo v Brežicah

PO MESO NA HRVAŠKO — Preskrba z mesom se vedno šepa. O svinini in teletini ni duha ne sluha, če pa kdaj le kaj dobijo, je to izjema. Onstran Sotle krize ne občutijo. Mesnice so normalno založene, zato mnogi kupujejo tam. Cene so res nekoliko višje, na izbiru pa so vse vrste mesa. Kaže, da se bo pri nas preskrba izboljšala šele po odjugi cen.

VEČ NOČITEV — Kljub temu da se je v brežiški občini število nočitev v primerjavi z lanskim letom povečalo za 30 odst., je bilo v gostinskih lokalih za 22 odst. manj obiskovalcev kot lani. Vse gostinske delovne organizacije so zaključile polletno poslovanje z izgubo zaradi nenehno naraščajočih stroškov. Svoj delež pri slabih poslovnih rezultatih ima za to obdobje tudi neugodno vreme.

ZBIRKE PRIVLAČIJO — V Posavskem muzeju so do konca

septembra zabeležili blizu 10 tisoč obiskovalcev. V tej številki seveda niso upoštevani tisti gostje, ki so si ogledali muzej med razstavo cvetja. V galerijo prihajajo ta čas predvsem skupine šolarjev in se seznanjajo z uprizoritvami Cankarjevih iger na naših in tujih gledaliških odrih.

MILJONI ZA CESTE — Kmalu bo tri leta, odkar so občani na referendumu izglasovali samoprivek na modernizacijo občinskih cest. Delo teče po programu. Do 31. januarja 1980 bodo občani zbrali 52,9 milijona dinarjev, z vsemi viri skupaj pa bo zbrana vsota tedaj dosegla 64,6 milijona. Program modernizacije je bil ovrednoten na 55 milijonov, vendar v njem niso upoštevané niti krajevne poti niti regionalne ceste. Regionalnih cest je 60 km. Od tega je moderniziranih 47 km ali 78 odst., do leta 1980 pa bo prišlo na vrsto še nekaj manj kot 11 km cest.

BREŽIŠKE VESTI

KRŠKI TEDNIK

Konec mešetarjenja s krompirjem

Na območju kmetijskega gospodarskega odbora Mirna-Šentrupert odkup dobro poteka

Na območju kmetijskogospodarskega odbora Mirna-Šentrupert so do predzadnje srede odkupili v slabem mesecu dni, kolikor poteka odkup, 240 ton, vse za mirensko Kolinsko. Lani so v tem okolišu vsa odkupno sezono odkupili le 220 ton.

Vodja mirenskega in šentruperskega kmetijskega okoliša Janez Vovk ocenjuje razmere glede odkupa krompirja ugodno. Sklenjene pogodbe s kooperanti bodo najverjetneje izpolnjene 80-odst. Najbolj razveseljivo je to, kot ugotavlja Vovk na terenu, da ni občutiti špekulacije in samosvojega poseganja po letošnjem pridelku s strani gostinskih in grosističnih trgovskih podjetij, sindikalnih organizacij ter raznih prekupčevalcev. Večji potrošniki jedilnega krompirja se obračajo nepo-

postoriti še tam, pa tudi pridelek je manjši.

Na manjka tudi kmetov, ki še odlašajo s prodajo zaradi lanske izkušnje, ko je bil spomladi pri odkupu krompir tudi po 4,50 dinarjev. „Letos je bila cena primernejša in bolj pravočasno usklajena,“ meni Vovk.

ALFRED ŽELEZNIK

NAJSTAREJŠI KOMUNIST

Na zaključni slovesnosti ob letošnjem tednu Komunistov v trebanjski občini je sekretar komiteja občinske konference ZK Tone Žibert v Domu kulture v Trebnjem čestital Francu Milavcu za visok živiljski jubilej. Tovariš Milavec, oče znanih bratov Milavcev, padlih med NOB, je ravno na ta dan praznoval svoj 88. rojstni dan. Franc Milavec je tudi po partijskem stažu najstarejši komunist v trebanjski občini.

MNOŽIČNA ŠTAFETA

Kako potrebno je bilo novo športno igrišče pri trebanjski osnovni šoli, najzgodovorneje potrjuje radost mladih športnikov na njem. Ob letošnjem pionirskem prazniku so na njem priredili štafeto. Tekmovali so vsi razredi od petega do osmega, predvsem pa vse številne vzorednice, zato se lahko pohvalijo kar s štafeto 400 x 200. V tako množičnem teku je sodelovalo 66 odst. učencev.

OTROCI IN STARŠI ZA POSOČJE

Pionirji osnovne šole Jančka Mevžlja iz Mokronoga so zaključili zbiralno akcijo za pomoč Posočju. Zbrali so 6.680 dinarjev. Pri akciji so pionirjem pomagali krajani Mokronoga in okoliških vasi. Vsem, ki so pri zbiranju pomagali, se pionirji zahvaljujejo.

PIONIRJI PROTESTIRAJO

Zbrani na pionirski konferenci pošiljamo protestno pismo v imenu osnovne šole Jančka Mevžlja v Mokronogu. Protestiramo proti ravnani avstrijskih oblasti do koroških Slovencev in Hrvatov v Avstriji. Zahtevamo, da avstrijska vlada prepreči napade nazadnjaških sil na naši manjšini! Smo proti zakonodaji, ki si prizadeva ponemčevati naše rojake! Čas je že, da se začno izvajati določila, ki so zapisana v avstrijski državni pogodbi. Slovencem in Hrvatom na Koroškem dajemo vsa podpora v boju za svobodo in osebne pravice. Podpiramo težnje jugoslovske vlade o spoštovanju in izpolnitvi avstrijske državne pogodbe.

PIONIRJI OSNOVNE ŠOLE JANČKA MEVŽLJA MOKRONOG

Nekdaj in danes

Pogoji za zadružno enoto?

Vodja kmetijske proizvodnega okoliša Janez Vovk se še dobro spominja obsega tržne proizvodnje kmetijstva v Mirenski dolini. Leta 1964, ko je pričel s tem delom, so v vsej dolini vsa sezona odkupili 300 ton krompirja, kar je mogoče sedaj doseči na manjšem okolišu skoraj že po enomesečnem odkupu. To pa še ni vse, dodati je treba še živino, predvsem pitance (pitanje telet od 100 na 200 kg in bikcev od 200 na 500) ter oddajanje mleka. „Če se kdaj organizaciji prišteje še trgovina zadruge na tem območju, bi bilo v skladu z osnutkom zakona o združenem delu prav gotovo mogoče organizirati temeljno zadružno enoto. Kako in kaj, morajo seveda pokazati še analize,“ meni Vovk, ki je hkrati tudi predsednik medzadružnega odbora sindikata kmetijstva in živilske industrije za Dolenjsko in predsednik izvršnega odbora sindikalne organizacije v trebanjski Kmetijski zadrugi. Primerjati nekdanje male zadruge z novo obliko je nevzdržno, ker so tržni presežki dandanes večji. Prav ta slaba primerjava marsikaterega kmeta odvrča od sprememb v organiziranosti.

JANEZ VOVK: „S kmeti je lepo delati. Stvar je treba pravilno obrazložiti in pristopiti k ljudem življenjsko, potem ni težav. S kmeti-kooperanti v okolišu, kjer delam, sem zelo zadovoljen.“

Človek, delo, kultura

Letošnji teden Komunistov v sevniški občini se je pričel v soboto s koncerti okteta Boštanjani fantje po vaseh, najprej na Blanci, v nedeljo na Studencu, v soboto ob 17. uri na Bučki, v nedeljo ob 17. uri v Zabukovju. Vsi potekajo pod geslom: „Fantje pojo na vasi“. V ponedeljek so v delovnih organizacijah odprli razstave likovnih del šolarjev na temo Moji starši delavci. V Lisci je pripravila razstavo osnovna šola „Savo Kladnik“ iz Sevnice, v Jutrjniki šola Boštanj, v Kopitari šola Blanca, v Metalni šole Mirenske doline in v Jugotaninu sevniška posebna šola. Zvečer so v galeriji na sevniškem gradu odprli fotografsko razstavo organizacije za tehnično kulturo in razstavo Cuvajmo narodno blago. Včeraj je bila v Sevnici kulturna tribuna. Danes ob 17. uri bo seja komiteja občinske konference ZK, posvečena kulturi. Na njej bo uvodne besede spregovoril Franc Šali, član izvršnega komiteja predstva CK ZKS. Jutri bo 15. uri bo v Boštanju razgovor o kulturni podobi kraja. Z znanim hortikulturnikom Jelnikarjem bodo krajani lahko pregledali vas in se pogovorili o vsem na kraju samem. V nedeljo ob 17. uri bo v Sevnici srečanje mladine s kulturnimi delavci.

PLES NA IGRIŠČU – Tako veselo so na praznik pionirjev, 29. september, zaplesali pionirji sevniške osnovne šole „Savo Kladnik“, ko so po pionirski konferenci dobili v uporabo novo igrišče za šolo. Do tega trenutka namreč ta velika šola z več kot 1.000 učenci ni presegla lastnega igrišča. (Foto: Železnik)

BRIGADA V POMOC KS ZABUKOVJE

Če bo v soboto vreme količkaj primerno za delo na prostem, bo odšla proti Mrzli planini brigada občinske organizacije ZSMS iz Sevnice. V tej kozjanski krajevni skupnosti bodo pomagali krajanom graditi vodovod. Pri občinski konferenci ZSMS so k sodelovanju povabili tudi študente. Nekateri brigadirji iz sevniške občine so se v letošnjem poletju izkazali v slovenskem merilu.

VAŽNO JE SODELOVATI – Desetina zabukovskih gasilcev se je v nedeljo udeležila gasilskega rallyja, čeprav nimajo svojega avtomobila. V hrošča enega od članov so spravili vse: od male tomosove brizgalne do cevi. Z dvema osebnima avtomobiloma so se rallyja udeležili tudi gasilci z Blance. Zaradi tolikšne vneme so ti gasilci poželi dosti odobravanja med ostalimi nastopajočimi. (Foto: Železnik)

Asfalt skozi vso vas

Dolenji Boštanj enoten za akcijo asfaltiranja – Največja akcija doslej – Po 6.000 dinarjev na družino

V nedeljo, 26. septembra, je bil v Boštanju sestanek za asfaltiranje cest in ulic v Dolenjem Boštanju. Udeležencev je bilo za ta čas izredno veliko, kar 75. Veliko pripravljenost ljudi kaže tudi odziv na terenu: akcija podpisovanja izjav za prispevke v denarju in delovne ure je po nekaj dneh že pri kraju.

Gre za veliko delo: predračunska vrednost znaša 2 milijona dinarjev. Krajanji so pripravili zbrati 50 odst. te vsote v denarju in vrednosti delovnih ur. Akciji načeluje Franc Povše, predsednik KS Boštanj. Za zbiranje podpisov je bil ustanovljen devetčlanski pododbor, ki ga vodi Bogdan Lisec. Člani tega pododpora so bili prijetno presene-

čeni nad ugodnim razumevanjem med krajanji. Poudariti je namreč treba, da gre za precej družin z dokaj neugodnim socialnim položajem. Ponekod so nameravali člani tega odbora samoumevno mimo, a so jih občani sami poklicali nazaj, češ da bodo tudi oni prispevali za skupno stvar. V novem delu naselja so pripravljene prispevati še več, samo da bi asfaltirali še preostale tri ulice med hišami, čeprav že marsikdo težko zmore odplačati dolgove za hišo. Od predvidenega prispevka 6.000 dinarjev so odstopali le v izjemnih primerih, dana bo možnost plačila v obrokih.

Vas so želeli asfaltirati že pred tremi leti, vendar so odstopili zaradi drugih del v krajevni skupnosti, lani npr. v korist gradnje vodovoda na Vrhu. Preko boštanjanske krajevne skupnosti se bodo s svojo sodeležbo potegovali za denar tudi na natečaju krajevnih skupnosti v občini. Ze sedaj so pravno vse uredili med lastniki zemljišč, če bo treba cesti v prid kje kakšen seženj čez mejo. Prepričani so, da jim bo tokrat uspelo. Dela bi radi začeli prihodnjo pomlad.

BUČKA: ASFALT

Proslava 35. obletnice napada na Bučko letos vsekakor ne bo minila brez pridobitev za kraj. Podružnična šola je dobila obnovljeno fasado in kritino, največja pridobitev za vso krajevno skupnost pa bo asfalt od Radulj do Bučke. Krajanji Bučke, Radulj in celo Jerman vrha prispevajo tudi svoj denar. Dela naj bi bila predvidoma zaključena do 10. oktobra. Zatem bodo preselili stroje na delovišče ceste Zavratec – Rovišče in Raka.

ASFALT TUDI NA POKOPALIŠČE

KS Krmelj, ki z vaščani Gabrijel urejuje tamkajšnje pokopališče, je asfaltirala tudi pot do njega. V letošnjih akcijah asfaltiranja v tem delu občine so v Krmelju potegnili asfalt tudi na Hinjce.

Knjigovodje pripravljeni

Za Posočje 6.400 dinarjev

Sevniško društvo knjigovodskih in finančnih delavcev združuje skoraj 200 članov. V jesenskem času bodo poslej vsak drugi četrtek v mesecu pripravili debatne večere, kjer želijo izmenjavati mnenja o novih predpisih, se pogovoriti o nalogah in tem, kako jih najbolj izpeljati v praksi.

21. septembra so pripravili obširno razpravo o osnutku zakona o združenem delu. Član upravnega odbora dipl. ekon. Franc Kerš je posvetil posebno pozornost predvsem tistemu delu osnutka zakona, kjer je govor o dohodkovnih odnosih, s čimer se bodo člani po strokovni plati tudi največ srečevali. Ta razprava je bila le en dan za republiško sindikalno konferenco, kjer so stornili razpravo v Sloveniji; s povzetkom podanih pripomb na tej konferenci je člane seznanil Franc Ogorevc. Ugotovili so, da bo treba še več podobnih pogovorov, posebno v času, ko bodo notranje akte tozdog prilagajali novemu zakonu.

Predzadnjo soboto se je kar 76 članov društva udeležilo izleta v Prekmurje in Slovenske gorice. Prof. Titan iz Murske Sobotne je bil izredno dober vodič. S slikovitimi opisi je opozoril na marsikatero zgodovinsko in krajevno zanimivost tega nekdanj zelo zaostalega dela Slovenije, ki je danes že ujel korak z ostalimi bolj razvitemi kraji. Izlet je delno financiralo društvo. Člani so ob tej priložnosti zbrali 6.400 dinarjev za pomoč Posočju. Denar je bil tudi že nakazan. V načrtu imajo pripraviti seminarja za obravnavo navodil na sestavljanje zaključnih računov za letošnje leto.

L. MOTORE

Sevniški paberki

LEPA GESTA – Cecilija Sotlar, ki je šele pred nedavnim odprla cvetličarno v Boštanju, je že znana, da podpira razne družbene akcije. Po ponovnem potresu v Posočju je prijetno presenetila stranko, ki je kupovala venec: „Prosim, nakažite 400 dinarjev namesto plačila za ta venec prizadetim od potresa v Posočju.“ Denar je že v pravih rokah.

POČISTILI – Na dan pionirjev, 29. septembra, so pionirji sevniške osnovne šole „Savo Kladnik“ že zarana z veliko vneto zbirali star papir po vsem mestu. Pod streho šolske kolesarnice se ga je nabralo toliko, da so ga komaj zmašili na dva tovnjaka.

RED NA STREHAH – Po novem odloku o varstvu okolja v sevniški občini – predlog je že prečesal občinski izvršni svet, enkrat pa je že

bil tudi med delegati – bo narejen red tudi med televizijskimi in drugimi antenami na strehah blokov. Goščava bolj ali manj domiselno postavljenih anten dostikrat niti ne služi namenu, ker je že prišlo do primerov, da so se motile med seboj, ponavadi pa se zanje začne in tudi neha vsa skrb, ko jih postavijo. Nestrokovni posegi stroho dostikrat pokvarijo. Red naj bi naredili z namestitvijo skupinske antene. Radioamaterji pa bi lahko še naprej napeljevali svoje antene.

SMRAD V CEVI – V Dolenjem Boštanju že imajo pripravljene cevi, da bi speljali v cevi kanalizacijske odpadke od trgovine do železnice.

ŠIRNA CESTA – Na Malkovcu so veliko naredili na cesti do vasi iz Tržišča in skozi vas. Opravljena zemeljska dela kar kličejo po asfaltni prevleki.

Koliko kruha in po čem?

Pri zadnji podražitvi kruha je cena standardnega tipa belega in črnega kruha ostala nespremenjena. To je verjetno tudi vzrok, da boste na Mirni težko dobiti standardni tip kruha. Prav zato smo se pozanimali v prodajalni Dolenjke in Mercatorja na Mirni, kako je s preskrbo kruha v njihovih prodajalnah ali in kakšne vrste kruha lahko ponudijo.

dobi v pekarni vsak dan od 9-19. ure, razen ob sobotah popoldne in nedeljavno. Kruha iz trgovin res ne jemlje nazaj, ker nimam naprav za sušenje drobtin, za kar bi lahko porabil star kruh, kakor tudi ne delovne sile. Na dan spečem povprečno 1100 kg kruha, od tega 100 kg standardnega črnega in ravno toliko belega.

JANEZ PLATIŠE

Darinka Kurent

Jože Lončar

Marija Jakopin

Iz kraja v kraj

NEZADOVOLJNI S PRESKRBO – Mokronožani niso zadovoljni z oskrbo tako pomembnega živila, kot je kruh. Ponavadi ljudje radi opravijo dnevene nakupe že zjutraj, da gredo potem lahko po opravkih. Takrat pa seveda še ni kruha, ker prispe šele okrog poldneva. Zaradi tega pade v pogovornih marsikatero pikra na račun trgovine, starijši se o tožno spominjajo tistih dobrih starih časov, ko je trg še premogel svoje peke. Hudomušneži si niso mogli kaj, da ne bi modrovali v pogovoru o malici nekako takole: „Zjutraj kupi salamo, popoldne morda dobiš še kruh, konec koncev ti tako niti ni treba malicati!“

ki se dviga izpod množice najrazličnejših vozil, ni varna niti obleka v omari.

PASTI? – Spomladansko krpanje mirenskega asfalta na republiški cesti je navrglo sicer precej zaplat, stare rane pa ne bi zaslužile tega imena, če se ne bi znova odpirale. Tako je zlasti blizu bifeja in banke.

ZIDANICE NA 10 AROV – Red v gorica naj bi po novem naredili z dopolnilom občinskega odloka. Za gradnjo bo poslej treba tudi nekaj soglasij. Da ne bi delali s površinami na prisojnih legah kot svinja z mehrom, je bilo sprejeto tudi določilo o velikosti zemljišča, kjer se lahko gradi zidanica. Za vikende pa je seveda treba zbrati enako dokumentacijo kot za gradnjo hiš.

VSAJ SKOZI VAS – Hrastovičani upajo, da bodo prihodnje leto dobili vsaj 800 metrov asfalta skozi vas, če že ne kaj več. Pred prahom,

Z odlokom nad divja smetišča

Smetnjake bodo morale imeti tudi vse zasebne hiše, nadzor nad izvajanjem odloka bodo poostriili, kazni pa povečali — Vsaka KS svoje smetišče

Ker ima odlok o obveznem odlaganju smeti v občini Črnomelj nekaj „lukenj“, oziroma ga občani ne izvajajo tako, kot bi bilo prav, posledica tega pa je vedno več divjih smetišč, ki kazijo okolico in predstavljajo stalno nevarnost za širjenje raznih okužb in boleznih, je komisija za varstvo okolja pripravila predlog novega odloka, ki ga bo na eni prihodnjih sej obravnavala skupščina.

„Sedanja odloka o obveznem odlaganju smeti in odpadkov določa, da morajo imeti smetnjake vse delovne organizacije, trgovine itd., ne zahteva pa tega od zasebnikov oziroma stanovalcev v mestu Črnomelj,“ razlaga Niko Šoštar, član komisije za varstvo okolja. „Odlok zahteva, da vsak sam poskrbi za odvoz smeti na smetišče. Ker pa so ljudje pri teh stvareh precej malomarni, odlagajo smeti, kjer jim je pač

najbližje, in zato je toliko divjih smetišč. Zaradi tega je naša komisija pripravila osnutek novega odloka, ki ima dva dela: prvi ureja režim s smetmi v celi občini, drugi pa zajema mesto Črnomelj, Vojno vas, Kočevje, Kanižarico in Semič (tu čakamo še na mnenje semiške KS).“

Po novem bodo morale imeti smetnjake tudi vse zasebne hiše, za odvoz pa bo dolžna skrbeti organizacija, ki bo opravljala komunalne storitve. Točneje so opredeljene odgovorne osebe, kazni bodo ostreje, pa tudi nadzor nad izvajanjem odloka bodo morali poostriiti. Doslej kršitev skorajda niso ugotavljali, kar pa je za ljudi, ki že tako radi obidejo razne odloke, ki predpisujejo določene obveznosti in red, še večja potuha.

Krajevne skupnosti bodo morale s sodelovanjem sanitarne in urbanistične inšpekcije na svojem področju določiti kraj za

odlaganje smeti in odpadnih snovi. Komisija upa, da bodo s tem in z ostrejšimi kaznimi dokončno pregnali divja smetišča.

Ker so smetnjaki sorazmerno dragi (okrog 600 dinarjev), jih bodo skušali nabaviti preko Komunalnega podjetja, ljudje pa naj bi jih odplačali najmanj v dveh obrokih.

A. B.

Za obrambo in zaščito

Črnomaljski odsek za ljudsko obrambo je letos prvič organiziral štirinajstdnevni pouk za obrambo in zaščito, in sicer za mladince, rojene 1959 in 1960, ki so zaposleni ali pa delajo na kmetijah.

K pouku v črnomaljskem gasilskem domu — končal se je prejšnji teden — je redno prihajalo 71 mladih, o pehotnem orožju, inženjerskih spretnostih, nalogah v civilni zaščiti, o prvi pomoči itd. pa so od 7. do 14. ure predavali domači mlajši rezervni častniki. Zadnji dan šole so obvezniki preživeli na strelišču. Prerešene mete ter dobre ocene iz številnih tipično vojaških predmetov so dokazale, da se je mladim iz črnomaljske občine šola za obrambo in zaščito priljubila.

Prvi del seznanjanja z vojaškimi spretnostmi je uspešno končalo vseh 71 fantov. Ni odseku za ljudsko obrambo so povedali, da se bodo udeleženci občinske šole udeležili tudi zahtevnejšega drugega dela pouka, s pomočjo katerega bodo pridobljeno znanje utrdili in poglobili, saj bodo drugi del pripravili strokovnjaki JLA.

Poslej bodo v občini s poukom obrambe in zaščite izvenšolskih mladincev nadaljevali, še ta mesec pa se bo z orožjem in življenjem vojakov seznanilo tudi prvih 35 deklet, ki bodo predelale podoben šolski program kot fantje.

Iz vse Evrope

Prihodnji teden se bodo zaprla vrata restavracije Vinatorjevega kampa na Vinici, ki je vsako leto odprta od 1. maja do 15. oktobra. Kljub temu da je bilo letošnje poletje bolj kilavo in tako še posebej nenaklonjeno vedno večjemu številu turistov, ki se odločajo, da bodo svoj dopust preživeli pod šotori in miru, lepi in neokrunjeni naravi ter ob čistih in toplih vodah, je bil Vinatorjev kamp na Vinici kar dobro zaseden.

„Kaže, da si viniški kamp pridobiva vedno večji ugled. Razveseljivo je zlasti, da je vedno več stalnih gostov, medtem ko so pred leti pri nas ustajali turisti le za dan ali dva. Lani in letos pa je kar tri četrte gostov ostalo pri nas dalj časa. Veliko je tudi takih, ki večino svojega dopusta preživijo na Vinici,“ je povedal poslovodja restavracije Evgen Zagar.

V kampu so lani uredili nove sanitarne in dva tuša; le še ograditi bi ga morali in urediti nekaj športnih naprav, pa bi lahko dobil A kategorijo. „Tudi to je v načrtu,“ pravi Zagar, ki se bo sedaj, po končani sezoni, preselil na delovno mesto v Črnomelj ali v semiški „Šmuk“.

Viniški kmet obiskujejo poleti turisti iz vse Evrope. „Na travniku ob Kolpi preživijo pod platnenimi strehmi del dopusta več tujcev kot domači gostov. Precej je tudi takih, ki se k nam vračajo vsako leto. Na voljo imamo sedem sob, poskrbljeno pa je tudi za zabavo: vsak petek, soboto in nedeljo je bil v kampu ples. Zlasti tujci pa radi hodijo na izlete v lepo viniško okolico.“

A. B.

Metlika: namizni tenis vse boljši

Metliški namiznoteniški klub je minulo soboto pripravil občinsko prvenstvo za mladince in člane. V konkurenci mlajših se je za naslov najboljšega potegovalo dvanajst igralcev, pri članih pa je nastopilo šestnajst Metličanov.

Nemara ne bo napak, če zapišemo, da je metliški namizni tenis vse boljši. Še pred leti se je na podobnih prvenstvih za zeleno mizico potegovalo kaj malo tekmovalcev, na minulem prvenstvu pa smo bili pričča številnim zanimivim in kvalitnim bojem v obeh konkurencah. Pri mlajših je brez težav zmagal Kočevar, drugi je bil Malešič, tretji pa Gerbec. Pri članih so se v finale uvrstili Uhl, Malešič, Pezelj in Kočevar. Za favorita sta veljala bolj izkušena Uhl in Dušan Pezelj, vendar jima je tokrat z odlično igro prekrizal račune vse boljši Kočevar. Mladinski prvak je z dobro igro presenetil veterana Uhla, po zanimivem boju odpravil tekmeča Malešiča, v izenačeni tekmi ugnal še Pezelja in zaslužno postal občinski prvak tudi v članski konkurenci.

IZPRIČANA SOLIDARNOST

Delovni ljudje in občani v metliški občini se zavedajo, da so potres in kasnejši potresni sunki močno prizadeli Posočje, zato so se odzvali akciji za čim hitrejšo odpravo posledic. Do 29. septembra so zbrali 244.702 din, in ker sta dva delovna kolektiva prispevala še stanovanjsko prikolico (53.000 din), so od predvidene vsote zbrali že 93 odstotkov.

„PLJUČNI RAK NA KONCU CIGARETE“

Metliški občinski odbor Rdečega križa bo v tednu boja proti pljučnim boleznim in boja proti raku pripravil vsitriini pri pisarni razstavo knjig in drugega gradiva, ki jo bo poimenoval „Pljučni rak na koncu cigarete“. Po vsej verjetnosti bo pripravil tudi nekaj predavanj o škodljivosti kajenja, in sicer v mladinskem klubu.

Po štirih letih boljši dogovor

Na minuli 9. seji koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja pri metliški SZDL so člani obravnavali družbeni dogovor o etotnih osnovah kadrovske politike v metliški občini.

Koordinacijski odbor je ugotovil, da dosedanji, štiri leta stari družbeni dogovor ni bil najboljši, saj je bil neusklačen z republiško resolucijo o kadrovskih zadevah. Zato so podarili, da ga morajo dopolniti in ga nato poslati v razpravo vsem podpisnikom. Menili so, da je najprej potrebno uskladiti paritetne razpisne komisije za vodilna in vodstvena mesta v vseh ozidih, tozdihih in drugih organizacijah (delegat v komisije bo na predlog Socialistične zveze imenovala občinska skupščina), moralno-politično oceno za vse kandidate za vodilna in vodstvena mesta pa bo odslej podajal tudi koordinacijski odbor za kadrovska vprašanja.

Te dni razpravljajo o dogovoru vsi podpisniki. Člani koordinacijskega odbora pričakujejo, da bodo svoje delo dobro opravili, kajti le s primernimi pripombami bo postal tisto, kar so v metliški občini pogrešali že vrsto let: dogovor, ki bo načrtno urejal del samoupravne razvojne in poslovne politike in s pomočjo katerega bo metliška občina uredila zaenkrat precej zapostavljeno kadrovsko politiko, kar se ji je že nič kolikokrat krepko maščevalo.

METLIKA: UPOKOJENCI IN KMETJE ZA POSOČJE

Občinski odbor RK iz Metlike se je akcije za pomoč prizadetim v Posočju lotil junija in v dobrih tridesetih dneh so metliški upokojenci in kmetje zbrali 32.552,90 din. Koliko so zbrali po posameznih krajevnih skupnostih? V metliški 9.215 din, v graduški 7.500, na Jugorju 970, suhorski kmetje in upokojenci so prispevali 3.388,50, radoviški 4.070, trnovski 1.103,40, v Slamni vasi so zbrali 1.160, na Božakovem 630, Draščih 566, v Podzemlju 1.470 in Dobravicah 480 din. Aktiv RK v Kometu in sindikat sta za Posočje zbrala 2.000 din.

METLIKA — Komisija za šport in rekreacijo pri OK ZSMS je pred kratkim pripravila podelitev pokalov in diplom najboljšim ekipam in posameznikom v občinskih mladinskih športnih igrah (pomerili so se v malem nogometu, namiznem tenisu, šahu, kegljanju in streljanju). V minulem tekmovalstvu so bili najboljši športniki iz Slamne vasi in so prevzeli prehodni pokal od tekmecev iz Gradca. Druge so bile Rosalnice, tretja Radovica. (J. P.)

PIONIRSKI DAN — Svoj dan so 29. septembra počastili naši pionirji iz metliške občine. Po šolah so pripravili proslave, obiskali so nekatera partizanska oboležja in se pomerili na športnih igriščih. Na sliki: pionirski živzav na košarkarskem igrišču na metliškem Pungartu. (Foto: Janez Pezelj)

Manj sestankov, več akcij

Na konferenci OK ZSMS: „Navzlic uspehom bi bilo lahko bolje.“ — V predsedstvu precej novih članov

Na minuli volilni in programski konferenci občinske konference ZSMS Metlika so delegati ocenili enoletno delo in navzlic mnogim uspehom ugotovili, da mladi še vedno ne delajo tako, kot bi lahko. V diskusiji so se oglašili tudi gostje in poudarili, da so bili metliški mladinci v svojih poročilih preveč samokritični, saj so bili v zadnjem letu precej bolj delavni kot prejšnja leta. Opozorili pa so, da odnosi med mladimi in družbeno-političnimi organizacijami v krajevnih organizacijah in tozdihih niso najboljši, to težavo pa naj bi odpravili s pomočjo Socialistične zveze.

Ko so se pogovarjali o delovnem programu, so mladi zahtevali, naj poslej po osnovnih organizacijah pripravljajo manj sestankov in več akcij, najbolj burna pa je bila seja v času, ko so se pogovarjali o denarju. Mladi so ugotovili, da skoraj ni

sestanka, na katerem se ne pogovarjali o finančnih težavah, kajti prav zaradi pomanjkanja denarja ne uspe marsikatera akcija.

POCENI MORJE ZA 65 OTROK

Metliški občinski odbor Rdečega križa je med minulimi počitnicami pripravil zelo ugodna letovanja za 65 otrok. Petnajst jih je preživelo dobro organizirane počitnice v Debelem rtiču, sedemnajst v Fazanu pri Portorožu, šest na Vranskem, deset v Avstriji in Italiji, sedem predšolskih mlčkov pa se je preje srečalo z morjem na Debelem rtiču. Denar za letovanja so prispevali skupnost otroškega varstva, regionalni zdravstveni zavod, stari občinski odbor RK in socialni

V Metliki so po dolgem času spet označili prehode za pešake. Nekateri občani so se spraševali, kako delavci sploh vedo, kaj morajo zarisati prehod, ko pa ponekde skoraj ni bilo moč ugotoviti kje so ostanki prejšnjega barvanja. Skozi Metliko je promet precej bolj in bi bilo treba barvo na prehodih obnoviti bolj pogosto. Tudi to je del prometne varnosti.

Sprehod po Metliki

TEDEN KOMUNISTA bo 22. oktobra zaključil nastop amaterskih gledaliških, recitatorskih, folklornih in glasbenih skupin. Tako se bo pojavilo na odru preko sto petdeset nastopajočih, ki bodo predstavili ljubiteljsko bero v naši občini. Večer bosta povezovala Ivica Radovič in Toni Gašperič, občane pa že zdaj opozarjamo na zanimivo prireditev, ker ne bi želeli, da je na odru več nastopajočih kot v dvorani gledalcev.

sicer niso kulturniki, imajo pa veliko posluha za potrebe kulturne dejavnosti.

GLASBENA ŠOLA, ki vedri v prostorih osnovne šole, se je znašla v prostorski in finančni stiski. Urnik osnovnošolcev je preveč natrpan in lahko se zgodi, da bodo ostali mladi glasbeniki brez strehe nad glavo, kar bi bila velikanska škoda. Kdor bo našel rešitev iz stiske, se bo gotovo zapisal med prosvetitelje glasbene dejavnosti v našem mestu.

OOJČKI, ki se vrte s pomočjo elektrike skoraj pred vsako gostilno na tej strani Gorjancev, vzbujajo priložnostnih obiskovalcev nemaroma začenja in goltanja slin. Nevarno se jim namreč zdi, da vse „vrteče se meso“ ljudje pospravljuje svoje želodce. Pa jih, kajti ni slin, da bi se kje psi posebno slavnostno mastili, sicer ponoči ne bi toliko zavijali okoli vogalov.

DOGODKI V AVSTRIJI mirjajo tudi prebivalce naše občine. Z zadnje seje delavskega sveta protestno pismo, s katerim so ostreje obsojajo nameravano preseljevanje naše manjšine in zahtevajo avstrijske vlade dosledno upoštevanje državne pogodbe.

Črnomaljski drobir

PRIVRŽENCEM ROCK glasbe se v soboto zvečer obeta lepa priložnost, da se spoznajo z novomeško rock skupino „Rudolfovo“, ki je ta čas med najboljšimi v Sloveniji. Novomeščani se bodo predstavili s katerimi novimi skladbami, s katerimi so nastopili na televiziji, na otoškem „Slovenskem rocku“, zaigrali pa bodo tudi pesmi, ki jih bodo lahko Belokranjci prav kmalu

poslušali tudi na prvi plošči nadarjenih glasbenikov.

ČRNOMELJ JE BIL PRED leti dokaj močan košarkarski center, zadnje čase pa je moštvo vse slabše. Glavni razlog za to, menijo ljubitelji igre, je neresnost igralcev, kajti nemalokrat se zgodi, da pride na tekmo vsega sedem košarkarjev. Zavoljo tega bi bilo prav, ko bi v klubu premislili in člansko moštvo pomladili.

CETRTA ŠTEVILKA „TIROV“, glasila občinske konference Zveze socialistične mladine Črnomelj, prinaša precej zanimivega branja. Nemara ji lahko očitamo le nekaj objavljenega gradiva, ki je napisano v obliki zapiskov, čeravno bi ga lahko dokaj številno uredništvo „Tirov“ pripravilo v novinarski obliki.

DANES OB 20. uri bo Center za obveščanje in propagando pri črnomaljski OK ZSMS pripravil literarni večer v kulturnem domu. Gledalcem se bodo s svojimi deli predstavili mladi literati iz gimnazije in člani Centra za obveščanje in propa-

KAJ VSE LAHKO IZGUBI BELOKRANJEC

Bojda so med Belokranjci najbolj pozabljivi krajani v črnomaljski občini. To dokazuje tudi oglasna deska, na kateri je vedno pripet dokaj dolg seznam izgubljenih predmetov. Zadnji čas na občini čakajo pozabljivci usnjena potovalka, aktovka, navaдна potovalka, športni dres, ženska spodnja majica, kavbojke, copate, ura, dva dežnika, 5 jopic in štiri ženske denarnice, ki pa niso čisto „prazne“. Kdor se je s pomočjo zgomeljnih vrstic spomnil, da kaj pogreša, naj se oglasi na črnomaljski občini v sobi št. 16.

Črnomaljski poročevalec

metliški tednik

„Pravica delavca je neublakljiva“

Vendar je trenutno še vedno daleč — V korist stanovanj in stanovalcem bo potrebna tudi učinkovitejša uprava SSS, ki bo strokovno in pravno v pomoč stanovanjski samoupravi

Poklic družbenega pravobranilca samoupravljanja je še mnogim neznan — Delavcu je treba zagotoviti vse pravice, ki mu pripadajo

Pretekli četrtek je bila končno le prva, ustanovna seja zbora stanovalcev pri krajevni skupnosti Kočevje. To je nov, velik korak k oblikovanju prave samoupravne stanovanjske skupnosti (SSS), se pravi take skupnosti, kjer bodo tisti, ki plačujejo stanarine, tudi gospodarili z denarjem, oziroma odločilno vplivali na njegovo porabo.

Podobne zbere stanovalcev bodo morale ustanoviti še druge KS na območju občine, seveda tiste, kjer so družbena stanovanja.

Zdaj je treba najti ključ, po katerem bodo zbori stanovalcev (in morda vlagatelji, se pravi lastniki stanovanj) pri KS volili delegate v zbor za gospodarjenje s stanovanji.

Novi strokovnjak

Pred kratkim je predsednik izvršnega sveta občinske skupščine Kočevje Alojz Petek obiskal krajevno skupnost Osilnica. Ob tej priložnosti mu je dr. Stanko Nikolič, ki je tudi podpredsednik krajevnih skupnosti Osilnica pokazal novo zdravstveno postajo v Osilnici, ki je pred dograditvijo, in gradnjo cest med vasi nad Osilnico in Cabrom.

Med ogledom je predsednik Petek bolj za šalo kot zares vprašal dr. Nikoliča, ki je vrga nazirjal in vodil to gradnjo:

— Ti si zdravnik specialist zdravstveno postajo za gramnje, vendar ne vem, če za visoke ali nizke?

Dr. Nikolič se ni uspelo odpreti ust, ko je že nekdo od strani dejal:

— Za črne!
(Gradnja zdravstvene postaje je bila namreč nekaj časa pri nekaterih vodilnih v občini označena kot „črna“.)

skimi hišami pri SSS. Vprašanje je, kako delegate voliti: ali glede na število stanovanj, ali vrednost stanovanj, ali vsoto vplačane stanarine ali kako drugače.

Seveda pa bodo morali zbori stanovalcev pri posamezni stanovanjski hiši, KS in zbor za gospodarjenje s stanovanjskimi hišami povedati in odločiti, kakšna naj bo strokovna služba SSS in kakšna naj bo njena kadrovska zasedba. Če razprava v Kočevju je pokazala, da imajo tudi stanovalci novih blokov vrsto težav, ki jih sami ne morejo rešiti in ki jih pogosto ni mogla dobro rešiti strokovna služba SSS (oziroma njeni predhodniki). Tako v več novih in obnovljenih drugih stavbah vdira ob dežju voda ali celo gnojnice v kletne prostore, ponekod odpadajo stropi, keramične ploščice, ploščice iz umetnih mas se lomijo, pokajo cevi v zidovih itd., itd. Skratka: zaradi slabo opravljene dela izvajalcev del nastaja že v novih stavbah ogromna škoda. Zaradi nemočnosti ali ne prave zasednosti delovnih mest pri upravi SSS (ki naj bi bila servis zborov stanovalcev in drugih višjih samoupravnih organov stanovalcev) mnoge take napake niso odstranjene. Dogaja se tudi, da so odstranjene ne na račun tistih, ki so jih zakrivil, ampak na račun stanovalcev (investicijskega in tekočega vzdrževanja) oziroma na račun posameznega stanovalca, skupine stanovalcev ali obratovnih stroškov, se pravi vseh stanovalcev posamezne stavbe. Vse to pomeni,

da bodo morali stanovalci prek svojih samoupravnih organov oblikovati tako upravo SSS, ki jo potrebujejo, se pravi tako, da bo sposobna samoupravnim organom pomagati, da bodo skupno, s kar najmanjšimi stroški kar najbolje vzdrževali stanovanja in kar najboljše gospodarili z zbranim denarjem. Zelo verjetno bi taka uprava morala nujno zaposlovati tudi gradbenega inženirja in pravnika, saj bi tako dva strokovnjaka bolje rešila vrsto zapletenih zadev, ki jih sedanja uprava ne more ali ne zna rešiti.

JOŽE PRIMC

Na kratko

PIONIRSKA KONFERENCA — Pionirski odred Ljube Sercerja na osnovni Kočevje je imel 29. septembra konferenco.

KAKO GOSPODARIMO? — Te dni je o rezultatih gospodarjenja v prvem polletju razpravljalo v Kočevju več organov in organizacij, med drugim občinska skupščina, občinski komite ZK in aktiv komunistov delavcev.

MLADINSKI PLESI — Za poživitev kulturno-zabavnega življenja je predsedstvo občinske konference ZSM Kočevje sklenilo, da bo organiziralo vsako soboto v gostinskem lokalju Jelka mladinske plesne.

MLADI PRI TERITORIALCIH — Teritorialci, ki so bili na vajah v taboru centra za vzgojo enot teritorialne obrambe, je obiskalo tudi več mladinskih skupin iz Kočevja, med njimi taborniki, folklorna skupina, ki jo vodi Cveto Križ, mladi kulturniki in druge mladinske delegacije.

Nenehno izpopolnjevanje našega samoupravnega sistema vsekakor narekuje tudi uvedbo nekaterih novih poklicev. Ta, ki ga imamo v mislih danes, je za marsikoga prava neznanka. V Ribnici že nekaj časa dela Janez Picek, družbeni pravobranilec samoupravljanja. Z njim smo se pogovarjali tudi za to, da bi delo, ki ga opravlja, spoznali nekoliko boljše.

„Naša naloga je zahtevna. Ugotavljam napake v samoupravni organiziranosti delovnih organizacij ni lahko. Pa vendar sem pri svojem dosedanjem delu naletel že na kup nepravilnosti. Naj navedem le nekatere. Veliko delovnih organizacij nima urejenih samoupravnih aktov. Njihovo ustanavljanje so mnogi vzeli kot nujno nadlogo in ne kot obveznost, da se uredijo odnosi v organizaciji. Tako sem pred kratkim prijavi 2 kočevski delovni organizaciji (področje njegovega dela sega namreč od Ribnice do Kočevja, op. p.), ker še vedno nista sprejeli samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih v organizaciji. Skratka, gre za to, da

Janez Picek: „Naša dolžnost je, da pomagamo delavcu.“

REFERENDUM V SODRAŽICI

Krajevna skupnost Sodražica namerava v kratkem izpeljati referendum, s katerim želi zbrati dodatna sredstva za kritje plačila že zgrajene ceste Pesek—Zavoda. Ta korak bo nujno potreben zato, ker sredstev za plačilo navedene ceste ni bilo moč zbrati na drug način. V primeru, da referendum uspe, bo zavezal k posojilu tudi vse tiste, ki doslej niso bili pripravljeno prispevati denarja za kritje nastalih stroškov.

POSOJILA ZA GRADNJO IN OBNOVO HIŠ

Enota za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu pri Samoupravni stanovanjski skupnosti Ribnica je pred kratkim razpisala natečaj za posojila pri gradnji in obnovi stanovanjskih hiš in stanovanj.

Pravico do posojila imajo vsi, ki imajo že dotrajane zgradbe, ki zaradi preutensnosti živijo v težkih pogojih, če so zaposleni pri organizaciji, ki nima dovolj sredstev za posojilo, ali če so zaposleni pri zasebnem delodajalcu.

POPOLNEJŠA GRADIVA

Na seji predsedstva skupščine občine Ribnica, ki je bila pred kratkim, so največ pozornosti posvetili pravočasnemu in popolnejšemu dostavljanju gradiv za razne seje in sestanke. Tako so sklenili, da morajo biti vsi materiali obdelani podrobneje in natančneje, predvsem kar zadeva analize gospodarjenja v tozidi. In še nekaj: gradivo naj bo delegatu poslano pravočasno, da ne bodo več mogli izgovori na to pomanjkljivost.

V KRATKEM ZDRUŽENJE OBRATNIKOV

Prejšnji teden je bila v prostorih ribniške občine seja iniciativnega odbora za pripravo združenja obratnikov. Kot kaže, bo kmalu prišlo do ustanovitve, najverjetneje že prihodnji teden. Pripravljeni so že tudi vsi potrebni samoupravni akti, tako da sedaj ni več nobenih zadržkov, da ribniški obratniki ne bi dobili svojega združenja. To je še toliko bolj pomembno, kajti obrt v Ribnici, vsaj po sedanjem stanju soedeč, nima prihodnosti, saj se skoraj nihče iz vrst mladih ne odloča za takšen poklic. Upajamo, da bo združenje nudilo boljše pogoje za delo in tako vzbudilo več zanimanja med mladimi.

— Ali si že slišal, da imajo v sodraškem Krimu bore malo razvite samoupravne odnose in da so osebni dohodki večine zaposlenih od 1.300 do 1.800 din?
— Vem. Morda pa so ti ljudje tukaj samo na počitniški praksi.

trenutno najbolj aktualna. Moja ugotovitev je, da so delavci zakon „živo“ prebirali. To pomeni, da so imeli tudi možnost razpravljati o njem. Opazil pa sem, da so manjše organizacije vzela razpravo o zakonu kot obvezo, ki jo je pač treba izpolniti, bodisi tako ali drugače. Povsod tam je bila razprava neúčinkovita, pri vrhu, in se niso spuščali globlje v probleme in novosti, ki jih novi zakon prinaša. In prav iz tega sledi nezainteresiranost delavca, da bi se z njim bližje seznanil.“

Torej poklic, ki je po svoje sila zanimiv, obenem pa zahteva celega človeka, ki je v vsakem trenutku pripravljen ščititi pravice delavca.

NOSAN — ČASTNI OBČAN ARCHEVIE

Prejšnjo soboto, nedeljo in ponedeljek je 37-članska delegacija Ribnice obiskala pobrateno mesto Archevia v Italiji. Gostitelji so Ribničane lepo sprejeli in jim z izredno gostoljubnostjo razkazali svoje kraje. Ob sprejemu pri tamkajšnjem županu so Staneta Nosana, predsednika ZZZB Ribnica, sprejeli za častnega občana Archevie. Vsekakor je to zanj veliko priznanje, vedeti pa moramo, da se je kot partizan med 2. svetovno vojno boril prav v teh krajih.

MESTO V MALEM — Stavba, ki jo vidimo na posnetku, bo še kako pomembna pridobitev za Sodražico. V njej bodo trgovski lokali, dom družbenopolitičnih organizacij, prostori za mladino in borčevska stanovanja Inlesa in Donita. Predvidoma bo končana v začetku prihodnjega leta. (Foto: B. Budja)

Samo izgube nas učijo

Več kot polovica delovnih organizacij v Ribnici posluje z izgubo — Najhuje tozdu Trgovina

Čeprav smo že v zadnji četrtini koledarskega leta, najbrž ni odveč, če pogledamo stanje ribniškega gospodarstva po polletnih obračunih, še toliko bolj, ker bo že kmalu treba misliti o končnih letnih bilancah. Po dosedanjih rezultatih soedeč, pa te ne bodo preveč razveseljevale.

Polletni obračuni so pokazali, da jih je v ribniški občini od 20 delovnih in temeljnih organizacij kar 12 zaključilo poslovanje z izgubo. Najhuje je v Inlesovem tozdu Trgovina, kjer znaša skupni primanjkljaj kar 12.871.000 din, to je 51,9 odstotka skupnih izgub v ribniškem gospodarstvu, ki znašajo 24.802.000 din.

Gospodarstvo je imelo za 488.522.000 din celotnega dohodka, kar je za 16 odstotkov manj kot v enakem obdobju lani. Vzrok za to je več, gospodarstveniki pa jih iščejo v spremenjenih obratnih sistemih. Verjetno bo treba stvari zagrabiti drugače, v prvi vrsti stopiti na prste neracionalnemu trošenju, zvečati produktivnost dela, ugotoviti, zakaj plačani osebni dohodki marsikdaj niso v skladu z doseženim dohodkom in produktivnostjo, in ne nazadnje: spregledati trajnejše slabosti, kot so neustrezen proizvodni program, slaba organizacija dela in še kaj.

B. B.

Ribniški zobotrebci

LEP IZLET — Delavci trgovskega podjetja Jelka, ki posluje v sklopu ozd Mercator, so bili pred kratkim na 3-dnevnem izletu po BIH. Ogledali so si številne kraje, med njimi Jajce in Bihac. Udeleženci si podobnih izletov žele tudi v prihodnosti.

„MIRNO!“ — Takšna in podobna povečala te dni zvenijo po uselih 154 vojaških nabornikov iz ribniške občine, ki so se prejšnji teden javili na vojnem odseku skupščine občine. Nobeden se ni izmikal obveznosti, saj se vsakdo zaveda, da pomeni čast braniti našo domovino. „Če ne odsluži vojaškega roka, nisi moški,“ pravijo mnoga dekleta.

MODA ZA VAS — Prejšnji teden je ekipa ljubljanske televizije s-

mala v ribniškem gradu in Sodražici oddajo Moda za vas, ki jo mnogi poznajo predvsem zaradi prikupne voditeljice Milanke Bavcon. Vsekakor pomeni to nov korak k predstavitvi Ribniške doline, nas pa moti le nekaj: ali so za snemanje takšne oddaje res potrebni štirje dnevi? Kajti celotna televizijska ekipa z manekini in manekenkami je imela v hotelu Jelka rezervirane sobe za 4 dni! Televizijski ne skoparajo z denarjem, le kadar gre za naročnine, tarnajo, da ga nimajo.

POLOŽILI ASFALT — Delavci ribniškega komunalnega podjetja so pred kratkim asfaltirali še Šolsko ulico. To je toliko bolj pomembno, ker povezuje ribniško osnovno šolo, dom JLA in vodi do novozgrajenega vrta.

Nič brez soglasja

Predstavniki hišnih svetov iz soseske Kidričeve ulice v Kočevju so pred kratkim opozorili vse, ki nameravajo v tej ulici kaj graditi, da morajo prej dobiti za gradnjo tudi soglasje okoliških hišnih svetov. V Kočevju se je namreč uveljavila čudna praksa, da lastnika zasebne hiše še kdo vpraša za soglasje, če gradi v bližini kak objekta, hišnih svetov zgradb, v katerih stanuje od 30 do 40 družin, pa nihče.

Nadaje so menili, da je za to območje treba čimprej zgraditi toplarno. Dokler hišni sveti ne bodo obveščeni, da je pametno rešeno centralno ogrevanje stanovanj v tej soseski, ne bodo dali soglasja za druge gradnje. Pri pozidavi Kidričeve ulice mora imeti prednost toplarna.

Na istem sestanku so zadovoljili tudi delegata zbora krajevnih skupnosti občinske skupščine, naj zastavi občinski skupščini vprašanje, kako rešujejo vprašanje ogrevanja tega območja. Stanovalcem namreč ni znano, da bi kljub dolgoletnim opozorilom in kritikam kdorkoli ukrenil kaj učinkovitega za primerno ogrevanje teh stanovanj, čeprav mnogi nimajo niti dimnikov.

J. P.

ŠOLARJI I N KULTURA — V petek so učenci osnovne in glasbene šole Kočevje priridili kulturni večer, posvečen občinskemu prazniku in tednu komunista. Na njem je govoril tudi sekretar občinskega komiteja ZK Jože Novak. (Foto: J. Primc)

Slab obisk, prijeten užitek

Kulturni večer ob občinskem prazniku in tednu Komunista — Delo in kultura že, že, ljudi pa je bilo bolj malo

Kulturni večer, ki so ga organizirali kočevski kulturni delavci 28. septembra, je bil slabo obiskan, čeprav je bil posvečen letošnjemu občinskemu prazniku in tednu Komunista. Zasedena je bila komaj

tretjina dvorane, če računamo še galerijo, pa komaj četrtina. Poslušalcev so se predstavili domači kulturni delavci, in sicer predvsem s svojimi deli, učenci osnovne in glasbene šole ter moški pevski zbor, uvodni govor o pomenu kulture pa je imel sekretar občinske konference ZK Jože Novak.

Za uvod je nato zapel moški pevski zbor več pesmi. Ta zbor, ki ga vodi Ivo Stanič, je požel največ aplavza.

Izmed domačih pesnikov in piscev so se predstavili s svojimi deli: Marjanca Colarič, Nebojša Ignjatovič, France Lovšin, Peter Vovk, Rudi Mohar, Peter Šobar, Olivija Metelko in Lili Mehič. Dela ustvarjalcev so brali učenci osnovne šole in dijaki gimnazije. Prebrali so tudi odlomek „Moja trpeča domovina“ iz knjige „Dežela Petra Klepca“ letos preminulega partizanskega pisatelja Toneta Ožbolta.

J. P.

Več izvozili

V prvem polletju letos so kočevske delovne organizacije izvozile za 67 odstotkov več kot v istem obdobju lani. Najbolj so povečali izvoz Slovenijales—LIK (za 209 odstotkov), Trikon (za 192 odstotkov), Tekstilana (za 165), Itas (153), ZKGP pa za 18 odstotkov (GG za 28 odstotkov).

Manj kot lani pa so izvozili v Melaminu, Avtu, Hotelu Pugled in Kmetijskem gospodarstvu ZKGP.

Svoje letne načrte izvoza pa so vo polletju dosegli tako: Avto 92 odstotkov, žaga LİK 59, Trikon 56, Tekstilana 48, Oprema 47, LİK 40, Itas 19 in Melamin le 4 odstotke.

J. P.

Drobne iz Kočevja

NABOR — Pretekli teden je bil pregled nabornikov. Mladeniči so bili disciplinirani. Kot naborniki bi bili lahko malo bolj razgornji. Naša ocena je, da je med fanti veliko takih, ki bi jim priporočali več telesne vadbe in pravilno držo telesa, kar je potrebno za zdravje. Priloženosti za to imajo v Kočevju dovolj, celo na pretek.

— Sem bral, da novomeška UJV raziskuje, ker je padel balkon z zasebne hiše...
— Pri nas razpadajo novi bloki, pa se noben preveč ne sekira.

KOČEVJSKE NOVICE

REŠETÓ

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Cetrtek, 7. oktobra – Dan topništva
Petek, 8. oktobra – Pelagija
Sobota, 9. oktobra – Abraham
Nedelja, 10. oktobra – Zlatko
Ponedeljek, 11. oktobra – Emilijan
Torek, 12. oktobra – Maksimilijan
Sreda, 13. oktobra – Edvard
Cetrtek, 14. oktobra – Nedeljko

LUNINE MENE

8. oktobra ob 5.55 uri – ščip

CRNOMELJ: 10. 10. ameriški
barvni film Jakuza. 12. 10. ameriški

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

BRIVSKO FRIZERKA pomočnica, dobra moč, se želi zaposliti. Vprašati pri Nadi Lavrinšek, frizerski salon Krško.

SPREJMEM vaješko, šiviljstvo Ljudmila Gorenc, Ragovska 27, Novo mesto.

V SLUŽBO SPREJMEMO takoj 16 let starega fanta brez osemletke. Hrana in stanovanje v hiši. Avtoprjalna steza Vinko Klančnik, Vilharjeva 25, Ljubljana, telefon 315-062.

KURJAC dobi 6-mesečno honorarno – no zaposlitev za kurjenje centralne kurjave na trda goriva. Plačilo ugodno. Zglasite se na Zagrebški 13, stanovanje 9, telefon 22-650.

STANOVANJA

ODDAM sobo. Gotna vas 40, Novo mesto.

POŠTENI ZENSKI oddam sobo z možnostjo kuhanja in souporabo kopalnice. Naslov v upravi lista (2908/76).

ODDAM sobo dekletu. Karolina Brzin, Rimska cesta 13, Trebnje. Iščem opremljeno sobo v Novem mestu. Naslov v upravi lista (2939/76).

ODDAM sobo fantu. Naslov v upravi lista (2948/76).

PRODAM

PO UGODNI ceni prodam kompletno fotoaparaturu za izdelavo slik, primerno za amaterje. Naslov v upravi lista 2929/76).

GOŠPODINJE! Zanesljivo čist med za oziromko najugodnejše nabavite pri čebelarju Lešnjaku v Novem mestu, Kristanova 55.

PRODAM 5 ton krmne pese. Ivan Nagelj, Smolenja vas 22, Novo mesto.

PRODAM dva nova gumi voza in puhalniki. Špan, Ivan Venetič, Vrčice 3, Semič.

PRODAM lečo tračno žago za razrez hlodovine, domače izdelave, solidno izdelano in po ugodni ceni. Milan Bitenc, Cankarjeva 27, Kamnik.

PRODAM kombinirano peč za kopalnico, 8-litrski boiler in trifazni števec. Bevc, Loke 11, Straža.

UGODNO prodam dva nova jogi vložka (190 x 90 cm). Naslov v upravi lista (2916/76).

UGODNO prodam trajno žarečo peč Gorenje, Gričar, Dol. Jesenice 3, Šentrupert.

PRODAM otroški športni voziček. Leon Verbič, Mestne njive 5, Novo mesto.

PRODAM mešalnik za beton (100 litrov). Jože Pugelj, Meniška vas 57, Dol. Toplice.

PRODAM 2 m3 suhega hrastovega lesa, zemljišče s poslojem ter sadovnjakom, primerno za vikend. Jožef Blažič, Sela 118, 68257 Dobova.

POCENI PRODAM trajno žarečo peč EMO 5 in dve leti star moped na 4 prestave (brezizpitni). Ivan Šiško, Mali Slatnik 4, Novo mesto.

PRODAM malo rabljen kombiniran otroški voziček. Gregor Rupar, Kristanova 22, Novo mesto, telefon 21-049.

PO UGODNI ceni prodam 15 AŽ panjev čebel, že nahrenjenih za zimo. Cena po dogovoru, Ivan in Kristina Lupše, Krško, Bohoričeva ul. 6.

PRODAM popolnoma nov 100-litrski boiler. Naslov v upravi lista (2957/76).

UGODNO prodam harmoniko Hohner (96 basno). Naslov v upravi lista ali po telefonu (068) 23-930.

barvni film Point Blanc. 14. 10. ameriški barvni film Ptice, bebele – to delalo vsi.

KRŠKO: 9. in 10. 10. italijanski film Dve dekleti v eni spalni srajci. 13. 10. ameriški film Quentin Durward.

NOVO MESTO, KINO KRKA: Od 8. do 10. 10. angleški barvni film Kaj poležuješ – reci kaj. Od 11. do 13. 10. ameriški barvni film Dva detektiva. Od 14. do 17. 10. ameriški barvni film Zrelo.

RIBNICA: 9. in 10. 10. ameriški barvni film Človek imenovan Polde.

SEVNICA: 9. in 10. 10. ameriški film Ubijalec, trd kot... 13. 10. jugoslovanski film Ko polete golobi.

SENTJERNEJ: 9. in 10. 10. film Shamus, sla po nevarnosti.

TREBNJE: 9. in 10. 10. nemški barvni pustolovski film Klic črnih volkov.

POSEST

UGODNO zamenjam enostanovniško hišo v Črnomlju za enako v Novem mestu ali okolici ali za parcelo z doplačilom. Ponudbe pod „DOGOVOR“.

RAZNO

DEKLE z otrokom gre čuvati otroka in pomagat v gospodinjstvu za hrano in stanovanje v Novem mestu. Naslov v upravi lista (2926/76).

POROČNI PRSTANI – Poroka – spomin nanjo naj bo lep in trajen! Zato izberite sodoben poročni prstan pri zlatarju v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze). – Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

PREKLIC

JUSTINA MAHNIČ, Sela 5, Mirna peč, opozarjam vse, da nisem plačnica dolgov, ki bi jih naredil moj mož Alojz Mahnič, Sela 5, Mirna peč.

FRANC JERUC, Goriška vas, Škocjan, prepovedujem pašo in vožnjo po mojem zemljišču, posebno pri mostu pod vasjo. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

KAROL SKETELJ, Sela 2, Šmar. Toplice, prepovedujem delanje kakršnekoli škode in sekanje po moji parceli št. 26, ker je moja last. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

PREPOVEDUJEM vsakršno prodajo Antonu Judniču na najini kmetiji v Malinah pri Gogorju v Beli krajini. Sestra Tončka Cerček, roj. Judnič, Jurčeva 18, 61210 Vižmarje.

OBVESTILA

KEMIČNA ČISTILNICA ANA GLAVAN obvešča cenjene stranke, da se je preselila v Zabjo vas 27, nasproti KZ Krka. Delovni čas od 8. do 12. ure in 13.30 do 17. ure. Ob sobotah zaprt.

HITRO in solidno vam vgradim rolete vseh vrst in žaluzije. Roletarstvo Medle, Zabja vas 47, telefon 23-673.

IZDELUJEM cementne zidake za silos. Cena 6,00 din. Leon Kušljan, Šentjerneji 122, telefon 85-363. Se priporočam!

ČESTITKE

DRAGEMU možu in atju JOŽETU HROVATU iz Rajnišč 6 pri Novem mestu za 45. rojstni dan vse najboljše željo, da bi bil zdrav in še mnogo let med nami. Zena Ančka ter hčerki Danica in Jožica.

DRAGI mami in stari mami MARIJI KLOBUČAR z Vinjega vrha pri Beli cerkvi za 75. rojstni dan in god iskreno čestita in želi vse najboljše hčerka Jožica z družino iz Otočca, posebno pa mala Janja, ki jim pošilja kot poljubčkov.

DRAGI mami, stari mami in prababici FRANCISKI ŽVAB iz Sel pri Otovcu iskreno čestitajo za 70. rojstni dan, ji želijo še veliko zdravih let ter se ji zahvaljujejo za ves trud in dobroto otroci z družinami, vnuki in pravnuki.

JOŽETU GOVEDNIKU iz Slamne vasi pri Metliki iskreno čestitajo za uspešno opravljeno diplomu na elektrofakulteti in želijo, da bi mu bili dnevi na odsluženju vojaškega roka čim krajši vsi domači, tete z družinami, stric z družino in Veni z družino.

ZAHVALA

Ob prerani in boleči izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

ANTONA KRAMARJA

z Gor. Karteljevega

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem, ki so v teh težkih trenutkih sočustvovali z nami, nam izrazili sožalje ter darovali vence in cvetje. Posebna hvala dr. Starcu, kolektivu Novoteks za podarjeni venec, Bojančevi mami, Kranjčičevim, Bevcem, župniku za opravljeni obred in Justinu Kranjčiču za poslovlilne besede.

Žalujoči njegovi: žena Ana, sin Tone z družino in hčerka Majda z družino

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega sina

MITJE ILJAŽA

z Broda pri Novem mestu

se iskreno zahvaljujemo zdravnikom, vsem sorodnikom, znancem ter sodelavcem, kolektivu Labod za podarjene vence, vsem, ki so ga spremlili na zadnji poti ter duhovniku za opravljeni obred. Še enkrat: prisrčna hvala!

Žalujoči: mamica Kristina in mamičino sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi dragega sina, moža, brata, svaka in strica

EDVARDA KORDIŠA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje, izrazili sožalje in sočustvovali z nami. Zahvaljujemo se sosedom in sovaščanom, posebno organizaciji Zvezde borcev in Društvu upokojencev Loški potok ter tovarišu Lavriču za poslovlilne besede pri odprtjem grobu. Še posebna hvala pevcem iz Loškega potoka.

Žalujoči: mama, žena Zorka, sestra Pavla in brat Anton z družinama ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Tiho, kakor je živela, nas je nepričakovano za vedno zapustila naša draga in dobra žena, mama, stara mama, sestra in teta

VIKTORIJA ŽUPEVEC

iz Žabje vasi

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo zdravnikom in strežnemu osebju novo-meške bolnice, pevcem za zapete žalostinke, podjetju Avto Kočevje, kolektiv Osnovne šole Bizeljsko za podarjene vence in duhovniku za opravljeni pogrebni obred. Zahvaljujemo se vsem, ki ste našo drago pokojnico spremlili na zadnji poti in nam na kakršnekoli način pomagali v teh težkih trenutkih. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: mož Rudi, sin Rudi in hčerka Beta z družinama, zet Drago z družino, sestre in drugo sorodstvo

Novo mesto, Bizeljsko, Ljubljana, Nemčija, Amerika, dne 1. oktobra 1976

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi naše dobre mame in stare mame

PEPCE VRTOVŠEK

Strgarjeve mame iz Leskovca pri Krškem

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in ostalim vaščanom, ki ste počastili njen spomin, ji darovali cvetje in vence, jo spremlili na njeni zadnji poti in nam ustno ali kako drugače izrekli sožalje. Posebno zahvalo smo dolžni sosedoma Štefki in Roziki, ki sta nam v teh težkih trenutkih nesebično pomagali.

Strgarjevi

ZAHVALA

Po hudem trpljenju nas je za vedno zapustil naš dragi mož, ata, stari ata, brat in stric.

ANTON VOVK

iz Soteske

Zahvaljujemo se sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Še posebej se zahvaljujemo podjetjem IMV, Pionir, Brest Cerknica, ZB Dol. Toplice za podarjene vence, godbi Novolesa ter župniku za lep pogrebni obred. Še posebna zahvala družinam Korčec, Blatnik, Župančič, ki so nam v najtežjem času pomagale. Vsem skupaj prav lep a hvala.

Žalujoči: žena Bernardka, sinovi Tone, Slavko z družinama, Branko z ženo Lucijo, hčerka Anica z družino, brat in sestra, vnukinji Dragica in Majda ter drugo sorodstvo

Soteska, Begunje, Novo mesto, Drganja sela, Dvor, Cleveland

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega očeta

FRANCA NEMANIČA

Božakovo 20

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, kolektivno tovarno Beti iz Metlike, kolektiv Osnovne šole Grm v Novem mestu in vsem, ki so ga spremlili k zadnjemu počitku. Zahvaljujemo se zdravnikom in bolniškemu osebju nevrološkega oddelka splošne bolnice Novo mesto. Posebna zahvala PGD Božakovo za častno spremstvo, govornikom KO ZB, KS, PGD Božakovo. Topla zahvala pevcem iz Božakovega ter kaplanu za tolažilne besede in opravljeni obred. Hvala vsem, ki ste nam izrekli sožalje in nam kakorkoli pomagali v dneh slovesa od našega očeta.

Žalujoči otroci: Franc, Jože, Tone, Tine in Stanka z družinami ter drugo sorodstvo

Božakovo, Bietighiem, Karteljevo, Stuttgart, Novo mesto, dne 29. septembra 1976

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Casopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto – USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Milan Markelj, Janez Pezelj, Jože Primc, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Železnik. Oblikovalec Priloge Peter Simič.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Slavko Lubšina.

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 5 din – Letna naročnina 169 dinarjev, polletna naročnina 84,50 din, plačljiva v naprej – Za inozemstvo 340 din ali 20 ameriških dolarjev oz. 49 DM (oz. ustreznna druga valuta v tej vrednosti) – Devizni račun: 52100-620-107-32000-009-8-9

OGLESI: 1 cm višine v enem stolpcu 60 din, 1 cm na določeni strani 90 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 120 din. Vsak mali oglas do 10 besed 22 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din. Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 7 od 3. 1. 1975. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu 52100-601-10558 – Naslov uredništva in uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 oz. poštni predal 33 – Telefon (068) 23-611 – Nenaročenih rokopicov in fotografij ne vračamo – Casopisni stavek, filmi in prelom: CZP Dolenjski list, Novo mesto – Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica Ljubljana.

Film tedna: Vedno v rožah, barvni film (Lj) - 21.40 Miniature - J. S. Bach: Koncert za violino, oboe in godalni orkester v D-molu (Lj) - 21.55 TV dnevnik (Lj)

CETRTEK, 14. OKTOBRA: 8.00 TV v šoli: Evropsko Sredozemlje, Istra (Zg) - 9.00 TV v šoli: Francoščina, Risanka, Kemija (do 10.05) (Bg) - 11.00 Veliko zborovanje v Kraljevu (do 12.30) (Bg) - 14.00 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.00 Šolska TV: Bog naš varuj revoluciji in rdeče poplave, ponovitev (do 16.10) (Lj) - 17.15 Trapollo HH 33 - 9. del (Lj) - 17.50 Beli delfin - serijski barvni film (Lj) - 18.05 Obzornik (Lj) - 18.20 Mozaik (Lj) - 18.25 Izumirajoči svet - serijski barvni film (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cirkak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Ch. Fry: Brontejevi iz Hawortha, barvna nadaljevanka (Lj) - 21.00 Kam in kako na odhiti (Lj) - 21.10 Cetrkovi razgledi (Lj) - 21.40 Iz koncertnih dvoran: II. del otvoritvene koncerta Slovenske filharmonije - Čajkovski: 4. simfonija, barvna oddaja (Lj) - 22.20 TV dnevnik (Lj)

CETRTEK, 7. OKTOBRA: Od 0.05 do 5.00 Nočni program RTV Ljubljana. 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo. 9.35 Slovenske ljudske v zborovskih in solističnih izvedbah. 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Uganite, pa vam zaigramo po želji. 12.10 Zvočni znani melodiji. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Silva Avšič: Sortno vprašanje v Sloveniji glede na predelavo vrtnin. 12.40 Od vasi do vasi. 14.05 Kaj radi poslušajo. 14.40 Enajsta šola. 15.45 Jezikovni pogovori. 16.00 „Vrtljak“. 17.00 Studio ob 17.00. 18.05 Iz domačega opernega arhiva. 19.35 Lahko noč, otroci! 19.45 Minute z ansamblov Silva Stingla. 20.00 Lepe melodije. 22.20 Slovenska instrumentalna glasba. 23.05 Literarni nokturno. 21.15 Popevke in ritmi.

Beograd. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Plesna glasba za vas.

PONEDELJEK, 11. OKTOBRA: Od 0.05 do 5.00 Nočni program RTV Ljubljana. 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb. 9.20 Pet minut za novo pesmico in pozdravi za mlade risarje. 9.40 Vedre melodije. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.10 Veliki revijski orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Milena Jazbec: Katera organska gnojila lahko uporabljamo za gnojenje sadovnjakov. 12.40 Igrajo pihalne godbe. 14.05 Amaterski zbori. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 16.00 „Vrtljak“. 17.00 Studio ob 17.00. 18.05 Iz tuje filklore. 18.25 Zvočni signali. 19.35 Lahko noč, otroci! 19.45 Minute z ansamblov Toneta Zagarja. 20.00 Kulturni glasob. 20.10 Operni koncert. 22.20 Popevke iz jugoslovanskih studiev. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Za ljubitelje jazz.

SREDA, 13. OKTOBRA: Od 0.05 do 5.00 Nočni program RTV Ljubljana. 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Nenavadni pogovori. 9.25 Zajopimo pesem. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Po svetu glasbe. 12.10 Lahka glasba za opoldne. 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Tatjana Štupica: Letašnji uspeh tekmovalcev v kakovostnem oranju. 12.40 Igrajo vam angleške pihalne godbe. 14.05 Ob izviri ljudske glasbene kulture. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 Spomini in pisma. 16.00 „Loto vrtljak“. 17.00 Studio ob 17.00. 18.05 Odskočna deska. 18.30 Iz zborovske popnote torbe. 19.35 Lahko noč, otroci! 19.45 Minute z ansamblov Silva Stingla. 20.00 Koncert iz našega studia. 21.00 Glasbena kulturna panorama. 21.15 Odločilni trenutki. 22.20 S festivalov jazz. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe.

CETRTEK, 7. OKTOBRA: 8.00 TV v šoli: Dolina Gangesa, Jure Francižič-Pločar, Funkcija glasov v jeziku (Zg) - 9.00 TV v šoli: Francoščina, Risanka, Kemija (do 10.05) (Bg) - 14.00 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.00 Šolska TV: Koroški Slovenci nekdanj in danes, ponovitev (do 15.35) (Lj) - 17.00 Trapollo HH 33 - 8. del (Lj) - 17.50 Beli delfin, serijski film (Lj) - 18.05 Obzornik (Lj) - 18.20 Mozaik (Lj) - 18.25 Izumirajoči svet - barvna dokumentarna oddaja (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cirkak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Ch.Fry - Brontejevi iz Hawortha, barvna nadaljevanka (Lj) - 20.50 Kam in kako na odhiti (Lj) - 21.00 Cetrkovi razgledi: Evropske manjšine, barvna oddaja (Lj) - 21.30 M.Logan: Zlata ribica, barvna oddaja (Lj) - 22.05 TV dnevnik (Lj)

10.20 Otroška matineja: Polciinder in gomoljast nos, Beli delfin, barvni oddaji (Lj) - 11.25 Mozaik (Lj) - 11.30 Kmetijska oddaja (Sa) - 12.15 Poročila (do 12.20) - Nedeljsko popoldne: Pisani svet, Radost Evrope, Rokomet Celje:Borac, prenos (Lj) - Moda za vas, Poročila (Lj) - 17.25 Sevilla: Novmet Španija:Jugoslavija, barvni prenos (EVR-Lj) - v odmoru Propagandna oddaja - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cirkak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.50 Tedenski gospodarski komentar (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 S. Matavuli: Geografske povesi, barvna oddaja TV Beograd - 20.50 Propagandna oddaja (Lj) - 20.55 Potovanje po križišču poti - barvna reportaža (Lj) - 21.40 TV dnevnik (Lj) - 21.55 Športni pregled (Lj)

PETEK, 8. OKTOBRA: Od 0.05 do 5.00 Nočni program RTV Ljubljana. 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo. 9.30 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Po Tajinih poteh. 12.10 Revija orkestror in solistov. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Tone Vidrih: Spravilo listnega ohrovtu in strženarja. 12.40 Pihalne godbe. 13.50 Clovek in zdravje. 14.22 Naši umetniki mladim poslušalcem. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 Naš gost. 16.00 „Vrtljak“. 17.00 Studio ob 17.00. 19.35 Lahko noč, otroci! 19.45 Minute z ansamblov Štirje Kovači. 20.00 Stop peps 30. 21.15 Oddaja o morju in pomorskih. 22.20 Besede in zvoki iz logov domačin. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Jazz pred polnočjo.

TOREK, 12. OKTOBRA: 8.08 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo. 9.30 Iz glasbenih sol. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Promenaški koncert. 12.10 Danes smo izbrali. 12.30 Kmetijski nasveti - Lojze Kastelec: Posezonsko pridobivanje zadelnine. 12.40 Pota sodobne medicine. 16.00 „Vrtljak“. 17.00 Studio ob 17.00. 18.05 Obisk naših solistov. 19.35 Lahko noč, otroci! 19.45 Minute z ansamblov Atija Sossa. 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi. 20.30 Radijska igra. 21.21 Zvočne kaskade. 22.20 Pota jugoslovanske glasbe. 23.05 Literarni nokturno. 23.15 Popevke se vrstijo.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Obrežja - Damjana, Biserka Bukovinski iz Brdovečkega križa - dečka, Andreja Bešlja iz Zareba - Nina, Vera Bačan iz Gor. Ladača - Julija, Marija Horvat iz Rud - Mirka, Zdenka Janžič iz Male Jazbine - Dragana, Đurđa Pogačič iz Grogurič brega - Danijelo, Stefica Guliš iz M. Lipovca - dečka, Kristina Kovačič iz Pišec - deklico, Stefica Besednik iz Senkova - Marka, Tatjana Muličević iz Beograda - dečka, Marija Matuza iz Bregane - dečka, Ida Ferencak iz Skopje - dečka, Kata Cule iz Brežic - dečka, Gvozdunović Jadranka iz Bregane - deklico, Terezijska Znidriš iz Studenca - deklico, Marjetka Mutak iz Starega grada - Branka, Sanja Čubara iz Samobora - Selmo, Olga Lubšina iz Artič - Viktorijo, Anica Vizler iz Brežic - dečka, Nada Leskovec iz Obrežja - Damjana, Biserka Bukovinski iz Brdovečkega križa - dečka, Andreja Pirč iz Brežic - Mitjo, Zdenka Herceg iz Kraja Gornjega - deklico, Anica Novosel iz Samobora - dečka, Zdenka Širanovič iz Bjele Gorice - Renato, Zdenka Božičnik iz Trebč - Vekoslava, Križetič Zdenka iz Dubrave - deklico, Marija Komočar iz Mrtvic - dečka, Zlata Požun z Senovega - dečka, Marija Rubinič iz Vel. Rakovice - Mata, Milka Ferencak s Senovega - deklico, Djurdja Tkalčič iz Nedelje - deklico, Dragica Zimavc iz Drenja - dečka, deklico, Ljubica Harapin iz Draš - dečka, Marijana Kos iz Globokega - Bojana, Ivanka Kocjan iz Stare vasi - dečka, Stanislava Rihter iz Leskoveca - deklico, Alojzija Pšeničnik iz Studenca - dečka, Anka Pleško iz Sva. Marofa - Martino, Zdenka Zibert iz Gor. Skopje - Sonja, Jožica Novak s Čateža - Damjana, Katica Mikša iz Klanjca - dečka, Marija Hictaler iz Razeza - Albino. - CESTITAMO!

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 10. OKTOBRA - 10.30 Napoved programa in EPP - I. del - 10.45 Mojster Bojan Adamič - živa zgodovina naše zabavne glasbe - 11.10 Kmetijski nasveti - II. del - 11.35 Naš razgovor (Fanika Zembjark - predsednica konf. za družbeno aktivnost žensk) - 11.55 Za vsakogar nekaj - 12.30 Poročila - 12.50 Čestitke in pozdravi naših poslušalcev - 14.30 Zaključek programa

SREDA, 13. OKTOBRA - 16.00 Napoved programa in EPP - 16.20 Tisoč in en nasvet - 16.30 Poročila - 16.40 Po domače - 16.55 Povedali ste nam... - 17.05 Diskolubi brez imena - 17.35 Humoristični koticček (B. Nušič: Avtobiografija) - 18.00 Zaključek programa

SOBOTA, 16. OKTOBRA - 16.00 Sobotni vrtljak (napoved programa in pop glasba) - 16.15 EPP - 16.30 Poročila - 16.35 Smejmo se - 16.40 Svetujemo vam - 16.50 Narodnozabavna glasba - 16.57 Melodija za slovo

PETEK, 8. OKTOBRA: 8.10 TV v šoli: Zdržištev članov dveh zborov, Zgradba in funkcija celice, Obramba in zaščita, Ruščina, TV vrtec, TV dnevnik 10 (Zg) - 10.00 TV v šoli (do 11.05) Angleščina, Risanka, Zgodovina (Bg) - 14.10 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 16.00 TV v šoli - ponovitev (do 16.35) (Bg) - 17.15 Krizem krašem (Lj) - 17.25 Pisani svet (Ohrid) - III. del (Lj) - 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Slovenski rock: Ansambel Rudolfovo in pevec Andrej Šiferer barvna oddaja (Lj) - 18.40 Mozaik (Lj) - 18.45 Socialistično samoupravljanje: Delegatski sistem (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cirkak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Tedenski notranjepolitični komentar (Lj) - 20.00 Propagandna oddaja (Lj) - 20.05 Začetek nove sezone v slovenski filharmoniji, barvni prenos (Lj) - 21.05 Propagandna oddaja (Lj) - 21.10 Slikarske tehnike: Zidno slikarstvo, barvna oddaja (Lj) - 21.40 S.O.S. - serijski barvni film (Lj) - 22.30 TV dnevnik (Lj)

SOBOTA, 9. OKTOBRA: 10.00 TV v šoli: Umetnost, Risanka, Ponovitev najbolj gledane oddaje iz preteklega tedna (Bg) - 11.05 TV v šoli: Vzgojna posvetovalnica, Spoznavanje Jugoslavije (Zg) - 12.05 TV v šoli (do 12.35) (Sa) - 16.40 Kolarica Partizan: Crvena zvezda, prenos (Bg. Lj) - v odmoru Propagandna oddaja - 18.15 Obzornik (Lj) - 18.25 Toby - barvni film (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cirkak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.50 Tedenski zunanjepolitični komentar (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 V nedeljo vedno dežuje, celov. film (Lj) - 21.30 Moda za vas, barvna oddaja (Lj) - 21.40 TV dnevnik (Lj) - 21.55 Propagandna oddaja (Lj) - 22.00 625 (Lj) - 22.30 Boks Conteh: Alvarez - posnetek (Lj)

NEDELJA, 10. OKTOBRA: 8.20 Poročila (Lj) - 8.25 Za nedeljsko dobro jutro: Srečanje v S-2, I. del barvne oddaje (Lj) - 8.55 625 (Lj) - 9.35 G. de Maupassant: Lepi striček, nadaljevanje in konec (Lj) -

PONEDELJEK, 11. OKTOBRA: 8.10 TV v šoli: Učenci pred kamero, Kemija, Vprašanje o vodi (Lj) - 9.00 TV v šoli: Srbohrvaščina, Risanka, Zemljepis (do 10.05) Bgd - 14.20 TV v šoli - ponovitev (do 15.00) (Zg) - 17.10 B. Copić: Nori besednjak, barvna oddaja TV Beograd (Lj) - 17.25 Žuželke - barvni film (Lj) - 17.50 Obzornik (Lj) - 18.05 Nega bolnika - I. del (Lj) - 18.30 Mozaik (Lj) - 18.35 Odlučimo (Lj) - 18.45 Mladi za mlade (Zg) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cirkak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 V. Panova: Polet je preložen - barvna TV drama (Lj) - 21.00 Kulturne diagonale (Lj) - 21.30 Mozaik kratkega filma: Bandama 75, Mati Gences, barvna filma (Lj) - 22.05 TV dnevnik (Lj)

TOREK, 12. OKTOBRA: 8.00 TV v šoli: II. svetovna vojna, Zaščita narave, Poligoni, Nemščina, TV vrtec, Energija v celici (Zg) - 10.05 TV v šoli: Glasbena vzgoja, Risanka, Priradoslovje (do 11.10) (Bg) - 14.00 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 16.05 Šolska TV: Bo naš varuj revoluciji in rdeče poplave (Lj) - 17.15 Zapojte z nami: Kogoj, Osterc (Lj) - 17.35 Pavel v akciji - serijski barvni film (Lj) - 18.05 Obzornik (Lj) - 18.20 Ne prezrite (Lj) - 18.45 Mozaik (Lj) - 18.50 Slovenski ljudski plesi: Bela krajina - I. del (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cirkak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Pogovor o... (Lj) - 20.50 Barvna propagandna oddaja (Lj) - 20.55 Grimmelschaum: Pustolovski simplicitimus, barvna oddaja (Lj) - 21.50 TV dnevnik (Lj)

SREDA, 13. OKTOBRA: 8.10 TV v šoli: Aluminij, Faktografski filmi (Zg) - 9.00 TV v šoli (do 10.05) Kocka, kocka, Risanka Izobraževalni filmi (Lj) - 14.10 TV v šoli - ponovitev (do 15.00) (Zg) - 17.10 V. Vinkler: Petelinje pero (Lj) - 17.25 Rembrandt - barvna dokumentarna oddaja (Lj) - 17.55 Obzornik (Lj) - 18.10 Na sedmi stezi - športna oddaja (Lj) - 18.40 Mozaik (Lj) - 18.45 Glasbeni amaterji (Sa) - 19.20 Cirkak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00

vse o Dolenjski v Dolenjskem listu

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 23. do 29. septembra so v novomeški porodnišnici rodile: Mihaela Škoberne z Malega Kamna - Klaro, Jožica Seničar z Malega Slatnikata - Darjo, Jožefa Ovnik iz Dolge njive - Milko, Anica Lužar iz Zagreba - Franca, Marija Lenart iz Smolenje vasi - Andrejo, Marija Mačičević iz Gribelj - Nives, Jožica Kočvar iz Metlike - Andreja, Elizabeta Duh iz Brinja - Mojca, Cvetka Poljanec iz Krškega - Sabino, Dragica Hazdovac iz Roj - Judito, Antonija Kotnik iz Trebnjega - Marka, Anica Radovan iz Praproč - Bojana, Zorica Švinger iz Metlike - Nikolino, Sonja Brajer iz Mirne peči - Ksenijo, Jožica Naglič iz Leskoveca - Ksenijo, Marija Dežan iz Vinice - Aleša, Jožica Tomažin iz Črnomlja - Andreja, Angela Cesar iz Brezove rebi - dečka, Jožica Judnič iz Ručetne vasi - dečka, Milena Ambrožič iz Luterskega sela - deklico, Jožica Pevec iz Škova - dečka, Malči Klobučar iz Nove Loke - dečka, Slavica Senica iz Črnomlja - dečka in Martina Nemanič iz Božakovega - Natalijo. - CESTITAMO!

UMRLI SO:

S v brežiški bolnišnici so umrli: Amalija MASTNAK, upokojenka iz Brezine, stara 84 let; Nežika MATJAŠČIČ, delavka iz Volčjege, stara 45 let; Matilda BERKOVIC, upokojenka iz Zagreba, stara 66 let; Janez VOLOVEC, kmetovalec iz Mihalovca, star 67 let; Antonija HOFŠAJER, upokojenka iz Sentlenarta, stara 60 let.

Josip Jurčič

11

Thotapec

„Veste, stari oče, kdo je zažgal?“ jame Tekmec starcu. „Jaz vam bom povedal. Trije kontrabantarji so ležali gori v mrvi. Pa so prišli leblajtarji in birič Špuntek z njimi ponje in so imeli gorečo luč s seboj. Povejte mi, stari oče, ali je treba nositi luči v seno? Kontrabantar ni majhen kakor šivanka, da bi ga moral z lučjo iskati po mrvi. Lahko ga v temi dotipješ, kaj ni res, oče? Oni so pa nesli gorečo luč v suho seno in so tako pošteni ljudem hram zadržali.“

„Kaj hram! Hram se da drugič postaviti, ali vino, pridelek dveh let, vse bo šlo. Ne verjamem, da bi ga kaj oteli.“ odgovori starcu.

„Pač je to spak,“ odgovori Tekmec.

„Namesto da bi se božjim ljudem po grlu posušilo, požrl ga bo ogenj. In tobaka je notri veliko, kontrabantarji so ga toliko pustili, da bi ga imeli vi in jaz vse življenje dovolj kaditi.“

„Hvala Bogu, da je daleč od hiš!“ reče ded.

„Veste kaj,“ pravi dalje Tekmec, „gospodar, vaš sin, naj toži gosposko in njene služabnike, te leblajtarje, in iztožil bo v pravdi, da mu bodo

morali plačati v gotovem denarju vso škodo ali pa bodo zaprti.“

Medtem je bilo videti, kako so v gori možje krotili ogenj in valili sode iz hrama. Večidel so vino rešili, le en sod jim je ušel izpod rok in se grme valil v dolino, preskočil čez jarek in se razbil; in zlato kapljico, ki jo je zemlja dala, poplala je zopet zemlja.

Ze se je v jutru danilo, ko je Frntatek Tekmec, vrečo tobaka na plečih, koracil po kremenasti stezi v stransko vas. Veselo je pete vzdigoval in govoril sam s seboj: „Pač, spak, lepo sem jo upeljal; zdaj bodo mislili, da je tobak zgorel, jaz ga bom pa prodajal. Zraven tega me bo gosposka plačala, da sem one kajone hudičjeve prodal, ti pa me niso nič videli; še vedeli ne bodo, da sem jim jaz desko izpodmaknil, ker bati bi se mi jih bilo, ako kdaj pridejo na beli dan; zlasti tisti vaški sršen bi me iz kože dejal. Ha, ha, še gosposko sem nadelal: kmet jo bo tožil, da so mu hram zažgali, in biriči bodo nazadnje sami mislili, da so ogenj zatrosili. I, kaj umetelno sem jo ubral!“

VII

Bister in jasen je bil nebni obzor pomladanskega jutra. Močnejši sončni žarki so bili snež pgnali s polja in travnika, le še v kakovem zasenčenju je ležala bela plahta, ki se je pa tudi od ure do ure tajala in manjšala. Zemlja je bila še malo mehka in mokrotna, vendar je trava že tu in tam zelenela in prvi lep rumeni jagelčki ali trobentice so se med zvončki videli in naznanjali ljubo pomlad. Vesel je deček, kozji pastir, pel na skali vrh rebri in gledal na travnik v dolino mlado deklico, ki je korakala po gladki, mehki stezi.

Sama in zalostna je stopala Štivnikova Reza proti fari. Zanjo ni sonce sijalo, niso rože rastle, niso ptičji prepevali, Glavico je povesila in se tiho mislila in gledala v tla. Včasih jo je moralo

kaj posebno bridkega obiti, ker obrisala si je z belim robcem debelo solzo z lepega lica; včasih pak se je menda hotela ohrabriti, kajti povzdignila je glavo in je jela brže stopati.

Ne lastna sramota in zavest slabega dejanja, niti nezvestoba zapeljivega mladeniča, ne smrt koga izmed dragih domačin, niti uboštvo, vse to ni trlo devici srca; ampak skrb za ljubljeno brata ji je tesnila in pelenila čute, prepodila ji dolgo ohranjeni mir in pokoj, odzvela ji nedolžno zavornost in ožemala grenke solze iz njenega očesa.

Deklici ravno nasproti je prilezla stara, dolgopeta pa suha ženska s košarico na komolcu. Ko je Reza ugleda, otrne in obrne si oči, ker znano ji je bilo, da je kokošarica Mica Obrščakova huda klevetalka in jezična kakor Adamova kača, da je torej bolje skriti pred njo čute in misli.

„Ovbe, lej jo! Kam pa kam?“ začne kokošarica, prišedši do deklice, ter postavi košarico, napolnjeno z jajci in več kosci raznovrstnih kruhov, na sredo pota. „In pa kaj vidim? Nič nimaš v rokah. Ali ne veš, da so zvečer, ko sonce zahaja, in v pomraku kakor tudi zjutraj vsi duhovi zunaj in da deklič ne sme nikdar na polje sama ali pa da nima ničesar v roki, ne šibice ni kakovega orodja? Pa - kaj sem htela reči? - bila sem gonila pri Rebrikovi materi, prodali so mi petdeset jajc, prav drago, pet za groš; pa sva se pomenkovali vsake reči. In kaj mi je povedala žena, kaj meniš?“

„Jaz ne morem vedeti,“ odgovori deklica.

„Jeminasta! Uganila bi lahko! Precej sem dejala: čakaj, vprašala jo bom, ali je res ali ni res.“

„Kaj je bilo o meni kaj?“

„Ovbe, Bog ne daj, ne žal besede ne. Samo o tvojem bratu Francetu mi je pravila, kako huda mu bo pela. Ti, povej mi sama, ti najbolj veš, ali so ga res zaprli? In pa, ali je res tri leblajtarje do živega in mrtvega poturčal, preden so ga ujeli? In pa, pravijo ljudje, da je tistega

porednega Tekmeca, ki je včasi tobak nosil, včasih mešetaril, ravno tisti dan zmanjkalo; za to tudi vašega Franceta dolže. Eni pravijo, da so ga te dni videli, drugi pa trdijo, da ga je France pretepel in da je šel v krtovo deželo. Ali bo res sodba tako sklenila, da bo France obešen?“

Tega deklica ni mogla več poslušati. Od jeze ji zarde lica in reče babnici: „Kaj ti mar drugi ljudje? Nikomur ni nič storil, tebi pa še najmanj, čemu ga tedaj čez zobe vlečeš od hiše do hiše? Vem, da si vse to le ti izmislila.“

Rekši, gre dalje po poti.

„Jaz izmislila! I, ti srditost prevzetna ti, pošastna ti!“ vpije kokošarica klevetalka za deklico. Bleda in rumena od jeze pobere košaro in, vedno gibaje s svojo naprej stoječo špičasto dolenjo čeljustjo, ki je kakor prosena drož visela pod širokimi usti, švedra in godrnja Mica dalje do prve hiše, kjer si v glasnem samoprepiru in vrlom opravljanju jezico ohladi.

Odmaševavši, je sedel tistega jutra fajmošter Dominik Domicelj na klopi pred svojim domovjem na soncu in je ravno brevir molil, ko je Reza prišla za mejo po poti proti njemu. Sivlosi mož častitljivega obličja bil je že malo gluho od starosti, zato ni popred deklice zapazil, da mu je, dobro jutro voščivši, poljubila roko. Gospod fajmošter je poznal skoro vse ljudi svoje na široko raztresene fare, ker mlajše je vse on podučeval v važnejih resnicah svete vere, s starejšimi pa je živel v enem istem kraju. Zato je tudi Rezko spoznal že na glaslu, tem bolj, ker je vedel, da je ena najčednostnejših deklic.

„Bog daj tudi tebi dobro jutro, deklica! Kaj bi rada?“

„Ah, gospod fajmošter,“ spregovorila je Reza, dalje pa ni mogla, jok ji zapre besedo.

„No, no, pomiri se! Ze vem, kaj si prišla. Zavoljo brata Franceta, kajne? Slišal sem že vse. Ne jokaj! Usedi se tukajle, pa boš povedala, kako ti morem jaz pomagati, in, kar bom mogel, storil bom z veseljem zavoljo tvojega poštenega očeta in zavoljo tvojega dobrega vedenja. Usedi se!“

Učenje kleše nov obraz

Človek ne živi samo od kruha, zato poskuša vse, da bi ta kruh laže zaslužil, da bi ob delu ne otopel za življenje okoli sebe, ampak da bi delo spodbujalo v njem še druge interese, druge oblike udeleževanja, od katerih je odvisno njegovo duševno zadovoljstvo.

S to mislijo v sebi je mlada šivilja Dragica Stanič v kostanjeviškem obratu Laboda pred desetimi leti začela oblikovati svojo osebnost. Čas in delo sta ji ob nenehni želji po širjenju obzora, po poklicnem in splošnem izpopolnjevanju izklesala nove poteze njenega jaza. Ni se zadovoljila samo s spretnostjo prstov ob šivalnem stroju, zato je kmalu napredovala v predelavko in nato v kontrolorko končnih izdelkov svojega tozda. To jesen bo šla v delovodsko šolo in se dvakrat na teden vozila v Novo mesto. Nad vse rada bi se izobrazila, zato priložnosti za šolanje noče opustiti.

Dragico smo v teh letih srečevali vsepovsod: zdaj kot športnico, ki je igrala rokomet za ekipo tovarne Laboda, zdaj kot predsednico mladinske organizacije, kot ustvarjalno samoupravljalko in družbenopolitično delavko ali kot navdušeno voditeljico folklorne skupine v kolektivu. Veselje do folklorne je prinesla iz osnovnošolskih klopi. Skupino vodi skupaj z Jožico Zorko, vendar pogreša mentorsko pomoč, saj pravi, da sta obe do kraja izčrpali svoje znanje. Veselje je premalo. Kdaj pa kdaj sicer pobereta kako novost s televizije, toda potrebno bi bilo sistematično izpopolnjevanje, predvsem pa podpora občinskega sveta ZKPO ali kulturne skupnosti.

Nastopanje in vaje s člani folklorne skupine je Dragica v veliko zadovoljstvo, toda ob vedno odgovornejših družbenopolitičnih in samoupravnih dolžnostih ji za to zmanjkuje časa. Vodenja folklorne ne bo opustila, dokler s kolegicami ne vzgojita naslednic, saj bi bile prireditve brez folklorne osiromašene, vse tiste delavke, ki jim ples bogati proste ure, pa prikrajšane za svoje ljubiteljsko udeleževanje.

Dragica se vsepovsod zavzema za napredek, zato ji nalagajo vrsto odgovornosti v kolektivu in zunaj njega. Bila je predsednica centralnega delavskega sveta, zdaj je predsednica DS tozda Libna, članica občinskega komiteja ZK, predsednica zbora uporabnikov v občinski skupščini, pa tudi v Kostanjevici, kjer živi, ni brez funkcij.

Dva otroka ima v šoli in z drugimi starši vred komaj čaka, da bo mladi rod dobil novo šolo, za katero plačujejo samoprispevek. V kraju pogreša predvsem večjo dvorano, da bi otroke pa oddelek glasbene šole, telovadnico in igrišča. In še nekaj želi svojemu kraju: da bi bila Krka vedno čista.

Kljub zaposlenosti si Dragica vendarle utrga tudi trenutke zase in za družino, za skupne izlete na Gorjance, v naravo, kjer se najbolj spočije. Drugega počitka si skoraj ne privoščiti. Večere porabi za branje, za poročila na TV, filmov pa že ne utegne več gledati. Ob svoji stalni zavzetosti za vse novo in boljše kar ne razume, da je za izobraževanje in izpopolnjevanje v njenem kolektivu tako malo odziva, da ženske ne izkoristijo možnosti za poklicno in družbeno uveljavljanje.

JOŽICA TEPPEY

Vsa vina sveta v Kostanjevici

Pod grajsko streho so odprli prvo mednarodno vinoteko v Jugoslaviji in drugo v Evropi

Kostanjeviški grad je postal zdaj tudi hram za najvišje dosežke slovenskega, jugoslovanskega in svetovnega vinogradništva. V petek, 1. oktobra, so tam odprli mednarodno vinoteko, za katero je dal pobudo Tehniški muzej Slovenije, pri ustanovitvi pa sta sodelovala še biotehniška fakulteta iz Ljubljane in Gospodarsko razstavišče.

O strokovnem pomenu vinoteke je zbranim gostom spregovoril prof. Miran Veselič, Silvo Gorenc, predsednik občinske skupščine Krško, pa je poudaril njen gospodarski pomen za vinorodno Posavje in njegovo turistično privlačnost.

Vinoteka se spaja v celoto z vinsko kletjo in vinogradniškim oddelkom Tehniškega muzeja Slovenije pod obnovljeno grajsko streho, pod katero je tudi hram Jakčevih, Kraljevih in Gorjupovih umetniških stvaritev.

Kostanjevica bo s svojo prodajno vinoteko še privlačnejša za številne obiskovalce. Na policah je nad sto vzorcev domačih vin. Vseh vzorcev je

963 iz trindvajsetih držav. To je druga prodajna vinoteka

KORENINE V RODNI GRUDLI. „Vinoteka je velika pridobitev za Kostanjevico in z njo je tukajšnji grad spet bogatejši za novo zanimivost.“ je v svojem govoru dejal zbranim domačinom in gostom predsednik občinske skupščine Krško Silvo Gorenc.

TAT OBISKAL KANIZARIŠKI RUDNIK

V ponedeljek ponoči je neznan storilec vlomil v zunanji obrat kanizariškega rudnika. Nasilno je odprl pisarniška vrata, pregledal tudi ostale prostore in ukradel tri telefonske aparate, dve uradni štampiljki in ročni računski stroj, vse skupaj v vrednosti 1800 din.

VEČ TAKIH PRIREDITEV

Novomeški Dom JLA je bil pred kratkim ponovno organizator dveh koncertov narodnih pesmi, enega za vojske in drugega za ostale obiskovalce.

Med nastopajočimi smo zasledili Duška Dančua, Marjano Deržaj, Nikolo Karovića, Nedžmijo Pagaruša in ostale. Pevec je uspešno spremljal orkester Slobodana Ristića, prireditev pa je vodil priznani gledališki in televizijski igralec Djokica Milaković.

Prireditve je ponovno potrdila, da so takšne manifestacije za Novo mesto še kako potrebne, o tem dovolj govori zanimanje obiskovalcev.

KRIŽIŠČE NA KOČEVSKEM — Taki lični kazipoti so na nekaterih gozdnih cestah in cestah, ki povezujejo bolj odročne kraje. Križišče na fotografiji je v Kočarjih pri Mozlju.

ka pri nas. V njej se bodo zbirala samo najboljše vina, za ponaredke in slabo kakovost ne bo prostora. Vsi vzorci bodo označeni po poreklu, po območju, na katerem so jih pridelali, pozneje pa tudi po sortah. Na police vinoteke bodo sprejemali samo najboljše ocenjena vina z vinskih razstav pri nas in v tujini, to pa je ključ do pristnosti in kakovosti.

J. TEPPEY

LETALCI SO UČENCEM PRIKAZALI LETENJE

Učenci novomeške OŠ iz Bršlina so prejšnji teden obiskali letališče na Prečni, kjer so jim letalci prikazali tehniko letenja z motornimi in jadralnimi letali. Vsi obiskovalci so bili nad prikazanimi moštvočinami navdušeni, najboljši učenci pa so si lahko Novo mesto ogledali celo iz letala. Temu je sledil ogled letaliških objektov in letalskih modelov, največ zanimanja pa so učenci pokazali za akrobatski model.

S. PETRIC

JESENSKO OOBILJE — Če ima človek z obdelovanjem vrta veselje, se mu trud in stalna skrb gotovo obrestujeta. Tako sta vsaj prepričana Ivan Golob in njegova žena Marija, ki živita v Bircni vasi. Letos jima je paradiznik odlično rodil, saj tako veliki plodovi, kot je ta 85-dekagramski paradiznik (na sliki) niso redkost v njunem vrtu.

„Vesela jesen“

Na festivalu v Mariboru tudi dve popevki iz Bele krajine

V soboto, 16. oktobra, bo v dvorani B mariborskega sejmišča jubilejni 10. festival narečnih popevk „Popevka vesele jeseni“. Tudi letos je organizator festivala društvo glasbenih delavcev „Harmonija“ iz Maribora.

Za letošnji festival je prišlo 39 popevk. Žirija jih je od teh najprej izbrala dvanajst in natečaj podaljšala še za mesec dni, takos da so res lahko izbrali šestnajst najboljših, ki jih bodo poslušalci slišali na festivalu. Letos žirija ni delala nobenih kompromisov in je vseh šestnajst popevk, ki so se uvrstile, napisanih v narečju. Podelili bodo tri „zlate klopotce“, prejeli pa jih bodo za najbolj vedro popevko v narečju skladatelj, avtor besedila in izvajalec.

Ceprev ne bo neposrednega televizijskega prenosa, bodo lahko gledalci po vsej Sloveniji videli barvno oddajo z vsemi popevkami, ki jo je ljubljanska televizija posnela že pred festivalom. Oddaja bo na spredu na dan festivala, 16. oktobra, ob 21.30.

Med šestnajst najboljših popevk za „Veselo jesen“ sta se uvrstili tudi dve iz našega konca. To sta popevki „Jaz sem ga, ti ga nisi“ ter „Gorjanci“, za kateri je glasbo napisal belokranjski glasbeni pedagog in skladatelj Silvo Mihečič ml., teksta pa njegov rojak, prav tako znani in priljubljeni Toni Gašperič. Prvo pesem našega tandema bo zapel Braco Koren, o Gorjancih pa bo „žvrgolela“ Alenka Pinterič.

REKORD SE VRSTI ZA REKORDOM — Letošnja jesen je zares radodarna in preseneča vedno znova. V skupino največjih pridelkov se gotovo uvrščajo cvetača, ki je zrasla na vrtu gospodinje Štefke Cemčič iz Ulice Ilke Vaštetove v Novem mestu: tehtala je kar 5,35 kilograma in bi lahko nasitila več družin hkrati. (Foto: Janez Pavlin)

Avto čez pol, potnika cela

Železniška nesreča pri Blanci je nastala zaradi pozabljenega zaporničarja — Vlak v avto!

V dneh, ko še nismo preboleli hude železniške nesreče pri Preserju, se je na našem območju pripetil dogodek, ki bi prav lahko terjal nov krvni davek. K sreči je nastalo samo za 50.000 dinarjev gmotne škode, medtem ko sta Milan Vintar in Gabrijel in Janko Stopar iz Sevnice kot po čudežu ostala skoraj brez poškodb.

Bilo je 29. septembra ob

11.40, ko je Vintar vozil z osebnim avtom po cesti Brestanica-Sevnica. Na Blanci je zapeljal čez progo, ker so bile zapornice odprte, takrat pa je iz sevniške smeri pripeljal tovorni vlak. Električna lokomotiva je avto zadela, ga razpolovila in razkosala, oba potnika pa je vrglo ven. Priletela sta na kamenje ob progi in sta jo odnesla le z lažjimi poškodbami.

Kakor so takoj po nesreči ugotovili strokovnjaki, je do trčenja na tirih prišlo zato, ker je bil zaporničar pozabljen. Pravčasno je dobil signal, naj cesto zapre, vendar je na to dolžnost pozabil. Najbrž ga bo to drago stalo!

VE SE, KAJ JE NAJPOMEMBNEJŠE

— Me vesel, me veseli, tovariš Zračnik. Samo tole še podpisem. Izvolite sesti. Kako gre?

— Hvala, ne najbolje, a tudi slabo ne. Srednja pot.

— Ta je tudi najboljša, veste. Če bi vam šlo predobro, bi vam ljudje zavidali, slabo pa bi vam privoščili. Po sredini pa gre najbolje, da.

— Upam, da se nisem zmotil v datumu pogovora. Veste ...

— Prav ste prišli, tovariš Zračnik, in veseli me, da ste prišli. Vaše ocene so več kot odlične, mi pa smo trenutno brez komercialnega direktorja. Prejšnji je, veste, zbolel.

Nekaj časa se je potikal po bolnišnicah, in ko se je vrnil, je zaprosil za premestitev. Ugodili smo mu. Boste kavič?

— Najlepša hvala.

— Tudi mnenje osnovne organizacije Zveze komunistov o vas govori le z najlepšimi besedami.

— Dvanajst let sem že organiziran in dvakrat sem bil sekretar. Veliko smo delali, da.

— Tudi v sindikatu, se mi zdi?

— Tuti, tudi, saj veste, ko človek zaide v te vode, ne more več iz njih. Komaj mine ena funkcija, že dobiš drugo.

— Kaj hočete, sposobni

ljudje so vedno preobremenjeni. Bi morda viski?

— Ne, lepa hvala.

— Konjak, vinjak, vodko?

— Tudi ne, hvala. Preveč se trudite. Da, poprej, ko sem bil mlajši, sem se veliko ukvarjal z mladino, član pa sem bil domala vseh športnih in kulturno-umetniških društev.

— Vidim, da bomo dobili pravega človeka na pravo mesto. O vaši strokovnosti govorijo tisti, ki vas poznajo, s samimi superlativi. Mimogrede: imamo odlično domačo slivovko, ki bo kot nalašč za ta zgodnji čas.

— Ne, slivovke ne bi, hvala.

Paziti se moram. Na pregledu

mi je zdravnik odsvetoval kajenje, pitje, premočno hrano ...

Prijaznost, ki je stanovala ves čas razgovora na sekretarjevemu obrazu, se je v hipu odselila, in če ne bi imel tovariš sekretar streniranih živcev, bi sogovorniku pokazal vrata in mu še glasno povedal, da nima vseh doma, ako si predstavlja, da bo lahko v kateri koli delovni organizaciji opravljal delo komercialnega direktorja z rano na želodcu. Zdrav želodec je vendar prvi pogoj, diplome ter priporočila organizacij in društev pa so le gola formalnost.

TONI GAŠPERIČ

NE NAVADNO SOŽITJE — Že lani so člani lovskih družin Kočevje in Mala gora naselili na bregovih Rinze divje race, ki so se novemu okolju lepo prilagodile. Na Bregu pri Kočevju pa so se že pomešale med domače race, tako da jih lahko hranijo celo otroci. (Foto: F. Brus)